

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Špela Kračun

**Problematika zaposlovanja študentk in študentov Fakultete za socialno delo po
zaključku študija**

Diplomsko delo

Ljubljana, 2021

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Špela Kračun

**Problematika zaposlovanja študentk in študentov Fakultete za socialno delo po
zaključku študija**

Diplomsko delo

Ime in priimek kandidatke:

Špela Kračun

Mentor:

doc. dr. Srečo Dragoš

Ljubljana, 2021

ZAHVALA

Najprej bi se rada posebej zahvalila svojemu mentorju, doc. dr. Sreču Dragošu za vso pomoč, napotke, usmeritve, pripombe in nasvete, ki sem jih bila deležna. Zelo je bil odziven, tako po elektronski pošti kot na govorilnih urah na vsako moje vprašanje.

Zahvalila bi se tudi vsem sogovornicam in sogovornikom, ki so pripomogli k nastajanju mojega diplomskega dela. Tudi oni so del njega in z njihovo pomočjo sem prišla do ugotovitev in odgovorov na vprašanja, postavljena na začetku.

Zelo sem hvaležna tudi svoji družini, ki me je med študijem ves čas spodbujala in podpirala, da sem lahko uresničila svoje želje. Verjeli so vame bolj, kot sem sama verjela vase, in to mi je dalo zagon za ves trud, ki sem ga vložila v študij socialnega dela.

Predvsem pa se želim zahvaliti fantu, ki mi je ves čas stal ob strani in mi zadnje mesece veliko pomagal pri varstvu hčerke, da sem lahko dokončala diplomsko delo.

PODATKI O DIPLOMSKI NALOGI

Ime in priimek: Špela Kračun

Naslov diplomske naloge: Problematika zaposljivosti študentk in študentov Fakultete za socialno delo po zaključku študija

Mentor: doc. dr. Srečo Dragoš

Kraj: Ljubljana

Leto: 2021

Št. strani: 124

Št. prilog: 5

Št. tabel: 2

Ključne besede: izobraževanje mladih, prehod iz izobraževanja v zaposlitev, socialno vprašanje mladih, zaposljivost socialnih delavcev, problemi zaposlovanja, socialno delo z mladimi

Povzetek

V diplomski nalogi sem raziskovala problematiko zaposljivosti študentk in študentov Fakultete za socialno delo po končanem šolanju z vidika diplomantov, ki so obiskovali navedeno fakulteto. Zanimalo me je predvsem, v kolikšni meri so študenti na fakulteti spoznali, kako poteka delo v praksi in kaj je vse, kar je treba narediti po zaključenem izobraževanju pri prehodu v zaposlitev. Prav tako pa me je zanimalo, kakšne izkušnje so imeli potem kot iskalci prve zaposlitve in ali so imeli kot mladi kakšne težave pri zaposlovanju. Zanimalo pa me je tudi socialno vprašanje, ki se je navezovalo na prihodke v času študija, in ali so bili finančno odvisni od staršev ali so bili že povsem samostojni. V prvem delu diplomske naloge sem predstavila teoretični okvir o izobraževanju mladih in o njihovem načinu življenja ter predstavila zaposlovanje mladih in s katerimi ovirami se najpogosteje srečujejo pri zaposlovanju. Predstavila sem tudi teorijo o modelih prehoda v zaposlitev, aktivno politiko zaposlovanja in trg dela. V drugem delu diplomske naloge sem predstavila rezultate, ki sem jih med raziskovanjem pridobila. Opravila sem sedem intervjujev z diplomanti socialnega dela. Rezultati so pokazali, da imajo diplomati socialnega dela na začetku težave pri iskanju zaposlitve zaradi pomanjkanja delovnih izkušenj, mladosti, vpliva delodajalcev, zaradi spola, izobrazbe in pomanjkanja samozavesti. Prav tako so diplomati socialnega dela na fakulteti pogrešali več konkretnih informacij o pripravi študija, strokovnem izpitu in iskanju dela. Večina diplomantov socialnega dela najde zaposlitev v roku enega leta, vendar razmišljajo o prekvalificiranju, saj še ne opravljajo poklica na delovnem mestu, ki bi si ga želeli.

Title: Employment Problems of Social work students after Graduating

Keywords: youth education, transition from education to employment, social question of young people, employability of social workers, employment problems, social work with young people

Graduation Thesis Abstract

In my Graduation Thesis, I explored the employment problems of Social work students after Graduating through the perspective of students who attended that faculty. I was mainly interested in the amount of knowledge the students got during education and if they realized how the work looks like in practice and what they need to do after graduation. I was also interested in how much experience they had then as the first jobseekers and if they had any employment problems as young people. However, I was also interested in the social question, which was related to income during their studies and whether if they were financially dependent on their parents. In the first part of the thesis, I presented a theoretical framework on the education of young people and their way of life and I presented the employment of young people and all the obstacles they need to face to. I also presented the theory of transition models, active employment policy and the labor market. In these second part of the thesis, I presented the results I obtained during the research. In total, I conducted seven interviews with social work graduates. The results show that social work diplomats have problems to find the right employment due to lack of work experience, youth, the impact of employers, due to gender, education and lack of self-confidence. Also, social work diplomants at the faculty lacked more concrete information on internships, professional exams and job search. Most social work graduates find employment within a year, but are considering retraining as they are not yet in the profession they would like.

KAZALO VSEBINE

1 TEORETIČNI UVOD	2
1.1 DRUŽBENO OKOLJE MLADIH.....	2
1.2 DRUŽBENANEENAKOST	2
1.3 IZOBRAŽEVANJE	4
1.3.1 IZOBRAŽEVANJE MLADIH	4
1.3.2 PODALJŠEVANJE OBDOBJA MLADOSTI	4
1.4 DELO IN ZAPOSLOVANJE	5
1.4.1 ŠTUDENTSKO DELO.....	5
1.4.2 PREHOD V ZAPOSLOVANJE	6
1.4.3 MODELI PREHODA V ZAPOSLOVANJE	7
1.5 PROBLEMI BREZPOSLOVOSTI MED MLADIMI	8
1.5.1 BREZPOSLOVOST.....	8
1.5.2 BREZPOSLOVOST MED MLADIMI.....	8
1.5.3 VPLIV SPOLA	9
1.5.4 VPLIV DELODAJALCA.....	10
1.5.5 VPLIV IZOBRAZBE	11
1.5.6 SOCIALNA IZKLJUČENOST IN REVŠČINA	11
1.5.7 VPLIV NA SAMOPODOBO	13
1.5.8 BREZPOSLOVOST MLADIH V SLOVENIJI.....	14
1.5.9 AKTIVNA POLITIKA ZAPOSLOVANJA.....	15
1.5.10 PREKARNE ZAPOSLOVANJE	16
2 OPREDELITEV PROBLEMA.....	18
2.1 RAZISKOVALNA VPRAŠANJA	20
3 METODOLOGIJA	22
3.1 VRSTA RAZISKAVE.....	22
3.2 MERSKI INSTRUMENT.....	22
3.3 POPULACIJA IN VZORČENJE	23
3.5 ZBIRANJE PODATKOV OZIROMA EMPIRIČNEGA GRADIVA	23
3.5 OBDELAVA IN ANALIZA PODATKOV.....	24
4 REZULTATI IN RAZPRAVA.....	26

5 SKLEPI.....	35
6 PREDLOGI.....	40
7 UPORABLJENA LITERATURA	42
8 PRILOGE.....	47
8.1 TEME INTERVJUJA	47
8.2 INTERVJUJI.....	47
8.3 ODPRTO KODIRANJE INTERVJUJA 1.....	67
8.4 ODPRTO KODIRANJE INTERVJUJA 2.....	73
8.5 OSNO KODIRANJE	82

KAZALO SLIK

Slika 1: Primerjava stopnje brezposelnosti v Sloveniji in Evropi po starostnih skupinah.....	15
--	----

KAZALO TABEL

Tabela 1: Odprto kodiranje (intervju 1)	25
Tabela 2: Osno kodiranje	25

PREDGOVOR

Za temo diplomskega dela sem se odločala kar nekaj časa, ker me je zanimala problematika zaposlovanja tako starejših kot mladih. Po razmisleku in pregledu določene literature pa sem se odločila, da želim raziskovati problematiko zaposljivosti mladih, ker bom kmalu tudi sama prešla iz sistema izobraževanja v zaposlitev in bo morda kakšna informacija prišla prav. Ravno zaradi slednjega sem se odločila, da želim raziskovati zaposljivost mladih socialnih delavcev in delavk, ker sem tudi sama študentka socialnega dela in mi je tudi ta smer zelo blizu.

Tema je relevantna, ker je vsako leto več mladih socialnih delavcev in delavk, ki iščejo zaposlitev, število razpisov delovnih mest pa ne narašča. Prav tako je dobro, da se bodoči socialni delavci zavedajo, s kakšnimi težavami se lahko soočijo ob iskanju zaposlitve, saj lahko že v času izobraževanja veliko naredijo v tej smeri. Več časa lahko vložijo v prostovoljstvo, študentska dela, vezana na poklic socialnega delavca, in tudi čas prakse kvalitetno izkoristijo pri morebitnih bodočih delodajalcih.

Med prakso sem ugotovila, da je veliko zaposlenih socialnih delavcev in delavk srednje ali starejše generacije, zato me je še bolj zanimalo, kje se potem zaposlijo mladi socialni delavci. Zato sem se za raziskovanje problematike zaposlovanja mladih osredotočila na tiste socialne delavce in delavke, ki še niso dolgo na trgu dela, ker sem predvidevala, da bom od njih dobila najbolj točne informacije. Namen diplomskega dela je predstaviti pomembnost izobraževalnega dela socialnih delavcev v povezavi s socialnim vprašanjem v času študija, pot do zaposlitve socialnega delavca in ovire, na katere pri tem največkrat naletijo.

1 TEORETIČNI UVOD

1.1 DRUŽBENO OKOLJE MLADIH

Družba spodbuja mlade, da dosežejo visoko izobrazbo in tekom življenja osvojijo veliko socialnih veščin. Zaradi tega so pritiski v obdobju mladosti, kjer se mladi odločajo za svoje poklicne poti veliko večji, kot pa so jih bili vajeni v mlajših letih. Odločitve v mladosti tako bistveno vplivajo na njihovo nadaljno življenje in prihodnost (Ule in Mihelj, 1995, str. 55).

Generacijo pred začetkom 20. stoletja avtorica Ule in avtor Mihelj (1995, str. 119–126) predstavljata kot »zaskrbljeno generacijo«. Ime zaskrbljena generacija izhaja iz tega, ker je v družbi prisotnih vedno več težav, tako s financami, kot tudi z zaposlovanjem. Prav tako je problem brezposelnosti začel rasti v 90-ih letih. Brezposelnost pa ni le finančni, ampak tudi psihološki problem. Ljudje, ki so dalj časa brezposelni, imajo vedno manj zaupanja vase in v trg dela, obupujejo, so pod stresom, lahko zapadejo v depresijo in se oddaljijo od drugih.

Ljudje se dandanes vedno bolj pogosto soočajo z različnimi družbenimi spremembami. Ni se spremenil le trg dela, ampak so se zgodile tudi spremembe v družini. Družine so se oblikovale bolj svobodno in naredile korak stran od tradicionalnih oblik. Tako otroci, kot tudi njihovi starši morajo že veliko prej sprejeti pomembne odločitve, ki bodo vplivale na njihovo prihodnost. Spremembe se dogajajo ves čas in veliko hitreje, kot so tega vajeni starejši, zato tudi slednji težje razumejo hiter potek življenja. Težave mladih so v veliki meri odvisne od ljudi, ki imajo velik ugled in denar, le da so ta mesta bolj prikrita kot pa v preteklosti (Ule, Renner, Mencin Čepelak in Tivadar, 2000, str. 89–106).

V odraščanju ima pomemben vpliv na izoblikovanje samopodobe naša socialna mreža. Dobro je, da jo ves čas krepimo in širimo, da ohranjamo stike z drugimi ljudmi. Pomembno je, da imamo poleg dela, še prostočane dejavnosti, s katerimi se sprostimo in odmislimo težave in stres. Težave se pojavijo, ker je veliko teh prostočanih dejavnosti povezanih z denarjem, kar pomeni da so posledično te dejavnosti težje dostopne ljudem z nižjimi prihodki (Rapuš-Pavel, 2005, str. 349).

1.2 DRUŽBENA NEENAKOST

Ljudje se med seboj razlikujemo, kar lahko zelo zaznamuje naše življenje. Pravzaprav se razlikam ne moremo izogniti, ker je vsak posameznik samosvoj, poseben in vsak izmed

nas ima svojo zaposlitev na nekem področju. Kadar je v družbi večja družbena neenakost, imamo več socialnih in zdravstvenih problemov. Sistemi družbene neenakosti se med seboj razlikujejo po možnostih, ki jih ima posameznik, da lahko preide iz enega sloja v drugega. Kadar brez težav izstopijo iz enega sloja v drugega in imajo možnost napredovanja, temu pravimo »odprt sistem slojevitosti«. Pri tem je pomembno, da se za prestop v drug sloj trudijo, dokazujejo s svojimi sposobnostmi in znanjem. Kadar pa so ljudje determinirani in ostanejo v sloju, v katerega so bili rojeni, pravimo temu »zaprt sistem slojevitosti« (Barle idr., 1999, str. 130–140).

»Družbena neenakost se nanaša na obstoj družbeno ustvarjene neenakosti«. Razdeljenost družbe na sloje vidi Marx kot način, da bogatejši in vplivnejši, izkoriščajo revnejše in manj vplivne posameznike. Sam imenuje tudi dva glavna razreda: »vladajoči in podrejeni«. Vladajoči razred je privilegiran, ima nadzor nad drugimi, so lastniki, imajo veliko premoženja in podporo drugih. »Odnos izkoriščanja pa ustvarja odvisnost med razredoma«. Prav tako pa Marx trdi, da dobiček ustvarjajo ljudje, ki se podrejajo vladajočemu razredu in ne kapital kot sam. Slednje pomeni, da je vrednost dela ljudi nižja od vrednosti izdelkov, ki jih delavci izdelujejo in to razliko si med seboj razdeli vladajoči razred, kot dobiček. Če bi delavci ugotovili, da se jih izkorišča, bi razvili skupno identiteto in cilje, ter ugotovili, da bi lahko s skupnim sodelovanjem uničili vladajoče (Haralambos in Holborn, 2005, str. 29–47).

Tudi pri vstopu na trg dela naletimo na neenakosti zaradi različnih stopenj izobrazbe, naše socializacije v družbi, koliko podpore smo deležni in kateri etnični skupini pripadamo (Rapuš-Pavel, 2005, str. 335).

Mladi so pred zaposlitvijo zelo odvisni od okolja, od finančnega položaja primarne družine, izobraževanja, spola in rase. Nekateri teh ovir nimajo in lahko brez težav sledijo svojim ciljem, drugi pa nimajo možnosti premagati teh ovir in uresničiti svojih želja. Mladi, ki imajo omejene možnosti, so še tako bolj izpostavljeni problemu brezposelnosti in nezadovoljstvu z delom, saj morajo svoje želje prilagajati trenutni situaciji, ne pa obratno (Rapuš-Pavel, 2005, str. 356).

Gril, Bijuklič in Autor (2018, str. 11–12) so v raziskavi Socialni in ekonomski pogoji življenja študentov v Evropi ugotovili, da je v večini glavni vir prihodkov študentov družina. Predvsem tistim mladim, ki so nadaljevali izobraževanje na univerzi, se je povečala finančna podpora staršev, medtem ko se je tistim z nižjo stopnjo izobrazbe višal

lasten zaslužek in tudi delež štipendij. Mladi brez terciarne izobrazbe izhajajo iz družin s slabšim finančnim statusom. Za študij se nekateri odločijo kasneje in študirajo izredno, na splošno pa so bolj odvisni od lastnega zaslužka. So pa ugotovili, da med študijem dela več kot polovica vseh študentov, da si pokrijejo najnujnejše stroške.

1.3 IZOBRAŽEVANJE

1.3.1 IZOBRAŽEVANJE MLADIH

Mladi danes večinoma nadaljujejo šolanje po končani srednji šoli zaradi pomanjkanja prostih delovnih mest na trgu dela in slabe državne politike do mladih. Več smisla vidijo v nadaljevanju študija kot pa pri iskanju zaposlitve (Ule, Tivadar in Živoder, 2011, str. 9).

Pred letom 2007 so se ženske v večjem številu odločale za nadaljevanje izobraževanja kot pa moški. Prav tako se je povečal delež mladih z univerzitetno izobrazbo, delež s končano osnovno šolo pa se je zmanjšal (Kležer, 2009, str. 42).

Ker študenti prihajajo iz različnih socialnih okolij, je študij dokaj dostopen vsem. Razlikujejo se predvsem po kakovosti življenja. Najbolj pomembna je podpora družine, potem sledijo prihodki, ki jih mladi imajo in razne druge oblike podpore. Danes se na študij ne gleda več kot na nekaj dodatnega, ampak kot podaljšanje obdobja mladosti in pravico, ki jo imajo mladi. Nedolgo nazaj se je tudi uveljavil trend šolanja in doseganja visoke stopnje izobrazbe kot pogoja za pripravo na bodočo zaposlitev. S podaljševanjem izobraževanja pa postajajo mladi bolj ekonomsko odvisni od svojih družin. Zaradi nejasne prihodnosti študenti ostajajo dlje v izobraževalnih procesih (Ule, Tivadar in Živoder, 2011, str. 19–20).

1.3.2 PODALJŠEVANJE OBDOBJA MLADOSTI

Dve desetletji nazaj je še veljalo, da bo posameznikovo življenje potekalo po »urniku med obdobji življenja«, vendar temu danes ni več tako. Do tega so pripeljale nove razmere na trgu dela in spremembe v šolanju. Politika je te težave reševala tako, da je začela to obdobje mladostništva podaljševati v odraslost. Vendar trenutni sistem ni mladim blizu. Ves čas je prisotno med zaposlenimi, in to ne le samo med mladimi, da se učijo celotno življenje in iščejo svojo identiteto (Ule in Kuhar, 2003, str. 40–45).

Veljalo je, da so se mladi osamosvojili in prešli v obdobje odraslosti s koncem šolanja in pričetkom z delom. Težave nastanejo zaradi tega, ker se naš politični sistem ne ukvarja z

vprašanjem brezposelnosti mladih, ki je glavna težava, ampak samo s posledicami, ki pri tem nastajajo (Mrgole, 1997, str. 42).

Z začetkom 20. stoletja se je začelo tudi vedno bolj pogosto dogajati odlaganje prehoda v odraslost. Predvsem sem sodijo slabše zaposlitve mladih, kasnejše ustvarjanje družin in poroke, težje osamosvajanje in slabši finančni položaj. Zelo pomemben vidik podaljševanja tega obdobja ima izobraževanje, saj so vedno večje zahteve po osvojenih spretnostih in znanju pri zaposlovanju. Eden od razlogov za nadaljevanje izobraževanja je tudi brezposelnost. Vendar so mladi, tudi ko končajo izobraževanje, še vedno odvisni od prihodkov staršev, ker sami nimajo dovolj lastnega prihodka. Govor je tudi o »novem obdobju, ki ga imenujejo predodraslost« (Počkar, 2013, str. 40–43).

Meja med mladostjo in odraslostjo je postala zelo nejasna, ker so tudi odrasli prisiljeni in imajo veliko možnosti, »da se dodatno izobražujejo, sklepajo nove partnerske zveze in menjajo delovna mesta«. Veliko starejših ljudi se odloča za ponovno izobraževanje. Mladi se v družbi sicer kažejo kot osebe, ki že imajo nekaj odraslosti v sebi, vendar ne v celoti, saj niso finančno neodvisni in niso si še ustvarili lastne družine. Živijo pri svoji primarni družini, ki jih tudi ekonomsko podpira. Ljudje se morajo vedno bolj privajati na lasten način življenja in se ne ozirati na tradicionalne prehode, ki jih je tudi vedno manj. Pomembno je, da pri tem »udejanjanju razvijemo svoje cilje, predvsem pa sebe« (Ule in Kuhar, 2003, str. 40–45).

Mladi se v današnjem času soočajo z negotovo prihodnostjo, primorani so se zaposliti za določen čas. Veliko več časa so odvisni od svojih staršev in povečujejo se zahteve na trgu dela. Če si želijo ustvariti nekaj svojega in biti čim bolj neodvisni od drugih, je to zelo težko, saj so njihovi prihodki minimalni in tudi državne pomoči so skromne. Problem se pojavi predvsem pri iskanju stanovanj, katera si mladi težko privoščijo, saj jih nimajo s čim vzdrževati, kaj šele kupiti (Razpotnik, 2010, str. 443).

1.4 DELO IN ZAPOSLOITEV

1.4.1 ŠTUDENTSKO DELO

Eden od problemov, ki se vedno bolj izrazito kaže, je opravljanje študentskega dela. Za delodajalca je to najcenejša oblika zaposlitve, saj je delo manj obdavčeno, imajo manj obveznosti s študenti, kot pa s preostalimi delavci, ne potrebujejo sklepati pogodb o zaposlitvi in tako ne veljajo pravice iz zakona o delovnih razmerjih. Težava se pojavi, ko

višje izobraženi študenti z delom prek študentskega servisa, postanejo konkurenca drugim mladim, z nižjo izobrazbo, ki iščejo delo na teh področjih (npr. gostinstvo in turizem). Študentsko delo prek študentskega servisa ne prinese izkušenj za bodoči poklic, saj so ponavadi ta dela »nižje kvalificirana«, jih opravljajo ob koncu tedna, ki niso v skladu s področjem izobraževanja (Ignjatović idr., 2007, str. 39–55).

Podobno glede zaposlovanja študentov opaza tudi Spruk (2013, str. 13) in je zato zaposljivost mladih po končanem izobraževanju toliko težja. Študentsko delo je zelo vplivalo na »sam trg dela in zaposljivost med mladimi«.

Mladi se za svoj prvi vir zaslužka odločijo za študentsko delo, s katerim tudi pridobivajo prve delovne izkušnje. Zavedajo se razmer na trgu dela in zato podaljšujejo svoje izobraževanje in možnost opravljanja študentskega dela. Večina mladih vstopa »aktivno na trg dela v med 25. in 28. letom, manj pa je tistih, ki aktivno vstopajo takoj po dopolnjenem 20. letu starosti« (Spruk, 2013, str. 5–7).

1.4.2 PREHOD V ZAPOSILITEV

Marx je delo opredelil kot dejavnost, ki jo posameznik počne v družbi, da ga osrečuje, saj je ta pomemben del njegovega življenja. V primeru, da posameznik ni srečen ob delu in počne nekaj povsem drugega, kar ga veseli to »vodi v odtujitev«. Odtujitev pa se ne opazi le pri delu, ki ga opravlja, ampak tudi pri odnosu, ki ga ima z ljudmi v okolju. Danes se ta odtujitev pozna predvsem v zelo hitrem tempu življenja, ker delavci masovno izdelujejo izdelke, ki jih ne definirajo in so tako ti izdelki postali le del prodaje in zaslužka. Delo kot samo ne drži vrednosti ne za posameznike, ne za družbo, ker je le še del verige človeka, da preživi (Haralambos in Holborn, 2005, str. 185–232).

Zaposlitev predstavlja mladim »vstop v svet odraslih, neodvisnost od staršev, čas samostojnih odločitev, pripravljanje na prihodnost in preživljanje«. Ne glede na vse pa delo posamezniku priskrbi v družbi ugled, krepi socialne vezi in nas izoblikuje (Knez, Petrič in Totić, 2014, str. 29–33).

V začetku 20. stoletja je bil prehod iz izobraževanja v zaposlitev dokaj enostaven, saj so se mladi imeli možnost zaposliti za nedoločen čas. Danes se pa soočamo z vedno pogostejšo problematiko zaposlovanja mladih. Poleg tega se vedno pogosteje dogaja, da so se ljudje primorani zaposlovati za določen čas, ne več za stalno, če želijo ostati na trgu dela. Kljub temu negativnemu trendu pa se mladi odločajo za dodatno izobraževanje ob delu, da bi

delodajalci dodatno znanje pri njih prepoznali in bi bili pri iskanju dela uspešnejši (Podmenik, 2013, str. 77–79).

Danes so vidne razlike s preteklostjo predvsem v tem, da se mladi teže »ekonomsko osamosvojijo od staršev, vendar pa se zelo hitro osamosvojijo v zasebnosti«. Mladi so danes veliko bolj samosvoji in želijo biti neodvisni od svojih staršev in družbe, čeprav to velikokrat drži le v teoriji. Ne glede, koliko želijo biti mladi samostojni, so ves čas v življenju »vpeti v določene institucije« (Ule in Kuhar, 2003, str.35–36).

Ni pa nujno, da je prehod iz izobraževanja v zaposlitev za vse zahteven. Za nekatere mlade brezposelnost na začetku ne predstavlja težave, saj to sprejmejo kot del obdobja in pripravo na zaposlitev (Rapuš-Pavel, 2005, str. 342).

1.4.3 MODELI PREHODA V ZAPOSILITEV

Kot ugotavljajo Lavrič idr. (2011), mladi z vstopom na trg dela ne prehajajo le iz sistema izobraževanja, ampak tudi iz obdobja otroštva v odraslost. Prehod v obdobje odraslosti pa se kaže skozi pet različnih modelov.

- *Liberalni prehodni model*, v katerem mladi hitro končajo s šolanjem in se zaposlijo. Posledica tega hitrega prehoda pa je večji pojav »brezposelnosti in socialne izključenosti«.
- *Univerzalistični prehodni model*, kjer mladi ki se šolajo dobijo »poseben izobraževalni dohodek«, ko postanejo polnoletni. Država želi mlade pri izobraževanju motivirati in jim tudi omogočiti več delovnih mest.
- *Subprotektivni model*, pri katerem je prehod iz šolanja v zaposlitev težaven. Država ne podpira mladih, ampak se morajo slednji znajti sami. Problem brezposelnosti mladih lahko traja tudi do njihovega tridesetega leta in posledično, mladi ostajajo dlje v izobraževalnih procesih.
- *Prehodni model*, že tekom šolanja mlade usmerja v zaposlitev. Delo oz. zaposlitev je tudi predstavljena kot pomembna stvar v življenju posameznika. Država mlade spodbuja, da si s pomočjo šolanja in pridobljenimi izkušnjami ustvarijo že določeno mero ugleda in spoštovanja s strani drugih. Država pa tudi tistim, ki ostajajo dlje v izobraževalnih procesih omogoča različne »oblike socialne pomoči«, tako da jih dodatno motivira in spodbuja, da gradijo na znanju.

- V posocialističnih državah *ni enotnega modela*, ki bi ga imenovali, kot zgoraj predhodne. Največja povezava se vidi s subproktivnim modelom, vendar ima slednji manjšo zagotovitev zaposlitve in slabši položaj posameznika v družbi.

1.5 PROBLEMI BREZPOSELNOSTI MED MLADIMI

1.5.1 BREZPOSELNOST

Kavar-Vidmar (1993, str. 99) vidi brezposelnost kot »ekonomsko socialno kategorijo«. Brezposelnost je situacija, ki poslabša finančno stanje posameznika, saj se mu s tem zmanjšajo prihodki. Brezposelnost pa ne prizadene samo materialnega statusa, ampak tudi delovno aktivnost posameznika, saj si v tem času ne more samostojno pridobiti sredstev, kot si jih je lahko prej.

Problemi z brezposelnostjo so težava države zaradi slabe ekonomije in razmer med prehodom mladih iz izobraževanja na trg dela. Poleg mladih se na trgu težko zaposljivih znajdejo »starejši, matere samohranilke, handikapirani in nižje izobraženi« (Ignjatović idr., 2007, str. 11–13).

Ravno tako vidita problem v ekonomiji pri nas za hitrejši in učinkovitejši vstop mladine na trg dela Kramberger in Pavlin (2007, str. 11). Mladi svoje težave z brezposelnostjo rešujejo na osebni ravni, kar pomeni, da se po svojih zmožnostih trudijo, da bi dosegli želeni cilj. Drugo rešitev mladih pa vidita v prilagajanju v družbi.

Posledice brezposelnosti so škodljive tako za posameznika, kot za družbo in vplivajo na več dejavnikov. Prvi dejavnik so finance, ker imajo ljudje v družbi nizke plače za svoje delo in so podpore brezposelnim nizke. Drugi dejavnik je socialni, ker imajo ljudje vse manj stikov z drugimi ljudmi, ne razvijajo socialnih veščin. Vpliva na prosti čas, saj »postanejo ljudje pasivni, se zaprejo vase in se osredotočijo na določeno dejavnost (hišna opravila, ležanje doma ...)«. Vpliva na psihološko stanje: »optimizem, zanikanje, depresija, vdanost v usodo, prilagoditev trenutnemu stanju, kar pa vse vpliva na zdravstveno stanje (višja smrtnost in samomori)«. Velik problem pa se kaže pri populaciji mladih, saj zaradi tega ne morejo načrtovati svoje prihodnosti, se ne odločajo prej za družino in se zanašajo na podpore staršev (Haralambos in Holborn, 2005, str. 249–260).

1.5.2 BREZPOSELNOST MED MLADIMI

»Dolgotrajna brezposelnost pri mladih je tista, ki traja več kot šest mesecev«. Poleg brezposelnosti pa se ljudje srečujejo še z vrsto drugih problemov. Zaradi hitrega

spreminjanja trga in razmer se hitro spreminja trajnost ter tudi varnost zaposlitve. Samo čakanje na zaposlitev se lahko zavleče tudi zaradi opravljanja pripravništva pri določenih poklicih, strokovnega izpita in različnih izpitov za opravljanje samostojnega dela (Ignjatović idr., 2007, str. 39–55).

V primerjavi z drugimi ranljivimi skupinami pa so mladi prej pripravljeni sprejeti zaposlitev, čeprav jim ta ne ustreza, glede na njihovo izobrazbo. Že zaposleni nato iščejo nove možnosti prekvalificiranja (Spruk, 2013, str. 9).

Brezposelnost ima na mlade negativen vpliv in slabo vpliva na njihovo duševno zdravje. Skozi številne raziskave so ugotovili, da so ženske bolj izpostavljene brezposelnosti. Na mladostnike zelo vpliva tudi družbeno okolje, v katerem pridobivajo izkušnje, in vidijo tudi, kako delujejo njihovi starši. Na mlade zelo vplivata tudi brezposelnost staršev ter ločitev in imajo posledično tako otroci kot tudi mladi tudi več težav v šoli (Goede, 1996, str. 3).

Na portalu Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje sem našla podatke za leto 2018, da so razpisali 268 prostih delovnih mest za socialne delavce. Od tega so razpisali 186 prostih mest za določen čas, ter hkrati kot pogosto zahtevo dodali tudi pridobljene delovne izkušnje (Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, 2018).

Posebej problematična je zaposljivost mladih, kakor jo opažajo Knez, Petrič in Totič (2014, str. 29–33). Veliko delodajalcev mladih, ki prehajajo iz sistema izobraževanja, ne jemlje kot odrasle, ampak še vedno kot otroke, ker se še niso imeli priložnosti dokazati, da so sposobni opravljati delo.

1.5.3 VPLIV SPOLA

Spol je eden izmed pomembnih dejavnikov, ki nam pokaže, da so v slabšem položaju ženske. Zlasti pri specializiranih poklicih delodajalci velikokrat na razgovor delo za nedoločen čas prej povabijo moškega kot pa žensko. Delodajalci so pri zaposlovanju bolj naklonjeni moškim, ker naj bi bile ženske več odsotne z dela »zaradi rojevanja otrok in skrbi zanje« (Knez, Petrič in Totič, 2014, str. 29–30).

Ali se rodimo kot moški ali kot ženska, ne pomeni samo »biološke, ampak tudi družbeno razliko«. Različne so predstave o tem, kako naj bi se v svojem spolu v družbi vedli, kaj se od nas pričakuje. Velika polemika nastane tudi pri možnostih, ki jih imamo v življenju na področju izobrazbe, poklicnih poti, saj v nekaterih poklicih še vedno velja trdno

prepričanje, da so določena mesta namenjena ali za moške ali za ženske. Z raznimi raziskavami so ugotovili, da se spolne razlike pojavljajo v družbah, ki naj bi imele enake pravice za oba spola, saj naj bi bile ženske v neprivilegiranem položaju. Velikokrat se zgodi, da opravljajo ženske manj kvalificirana dela, so za svoje delo manj plačane, delajo krajši delovni čas in delodajalci jih vidijo kot zamenljive. Poleg spola pa na položaj pripadnikov obeh spolov vpliva družbena slojevitost oz. kje se posameznik na družbeni lestvici nahaja. Ženske naj bi veljale kot gospodinje za bolj osebne, čuteče in skrbne. Medtem ko za moške velja ravno nasprotno in zaradi tega naj bi bili bolj sposobni zavzemati višja in pomembnejša delovna mesta, ker je njihov način razmišljanja manj čustven in bolj racionalen (Barle idr., 1999, str. 156–165).

Neenakost izhaja tudi iz »seksizma, ki temelji predvsem na ločevanju dejavnosti, stališč strogo po spolu in pripisovanje neenakih zmožnosti na podlagi tega, ali je naš biološki spol ženski ali moški« (Počkar, 2013, str. 110–115).

Področja, ki so jih zasedle predvsem ženske (socialno varstvo, zdravstvo, šolstvo), so postala manj cenjena in slabše plačana v primerjavi z moškimi z enako izobrazbo. Prav tako so ugotovili, da je na delovnih mestih, kjer ni potrebno posebno znanje niti izkušnje zaposlenih več žensk. V Sloveniji je »v tovarnah v neposredni proizvodnji zaposlenih 70 odstotkov žensk«. Prav tako se položaj žensk poslabša v gospodarskih krizah, saj se najprej pritisk izvrši nanje, ker da naj bi bile doma in gospodinje (Barle idr., 1999, str. 174–176).

1.5.4 VPLIV DELODAJALCA

Osebnostne lastnosti posameznika so v današnji družbi tudi eden izmed odločilnih dejavnikov pri zaposlovanju. Delodajalci si želijo samostojnih, delavnih, karizmatičnih in energičnih delavcev, saj verjamejo, da bodo to svojo naravno vnesli tudi v delo, ki bo pripomoglo h kariernemu uspehu (Knez, Petrič in Totić, 2014, str. 29–30).

Delodajalci tudi močno vplivajo na prihodnost mladih. Predvsem ženske, ki si želijo imeti otroke, so pri zaposlovanju manj zaželeni, saj delodajalci vedo, da bodo potrebovali zamenjavo, ko bodo odšle na porodniški dopust. Problem pa nastane tudi pri ženskah, ki imajo že več otrok, saj zanje velja, da bodo zaradi nege, vzgoje in morebitnih bolezni otrok večkrat odsotne od dela itd. Delodajalci naj mladih žensk na razgovorih za delo ne bi spraševali o željah glede družine in prihodnosti, saj so ta vprašanja preveč diskriminatorna (Počkar, 2013, str. 102–115).

Pogled, ki ga imajo delodajalci na starševstvo, vpliva na odnos ljudi do ustvarjanja družine, predvsem pri mladih, ki otrok še imajo, vendar si jih želijo. Z odločitvijo za ustvarjanje družine odlašajo, ker ne vedo, kaj bi sledilo v nasprotnem primeru (Stropnik, 2006, str. 71).

1.5.5 VPLIV IZOBRAZBE

Pomemben dejavnik pa je tudi stopnja izobrazbe. Z raziskavami so ugotovili, da je kakšno desetletje nazaj višja stopnja izobrazbe posameznikom prej prinesla zaposlitev. Danes se je to zelo spremenilo, saj se veliko mladih odloča za nadaljevanje izobraževanja na fakultetah in visokošolskih zavodih. Lahko bi rekli, da ni več dejavnik za zaposlitev in pridobitev čim bolj ustreznega poklica, ampak je že nujnost, ki jo potrebujejo mladi ob vstopu na trg dela (Knez, Petrič in Totić, 2014, str. 29–30).

Mladi z višjo izobrazbo imajo več možnosti za zaposlitev, vendar se pojavi težava, ker med njimi prihaja do konkurence. Vzrok za naraščanje konkurence je večanje števila diplomantov z univerzitetno izobrazbo. Na udaru so predvsem prvi iskalci zaposlitve, ki so velikokrat primorani sprejeti različne fleksibilne oblike dela ali delo, ki bi ga lahko opravljali z nižjo stopnjo izobrazbe (Ignjatović, 2006, str. 67).

Danes je vedno več mladih, ki so do skoraj 30. leta vpeti v izobraževalni sistem in tako ne morejo biti aktivni iskalci zaposlitve ter se prijaviti na Zavodu za zaposlovanje. Zamegljen je tudi pogled med tistimi mladimi, ki se še izobražujejo in so hkrati delovno aktivni, saj to vpliva na manjšo brezposelnost in višjo zaposljivost (Spruk, 2013, str. 11).

Zaradi izobraževanja pa mladi nimajo možnosti pridobivanja delovnih izkušenj, kar se tudi kaže kot velik problem pri iskanju zaposlitve (Rapuš-Pavel, 2005, str. 331).

Kljub vsemu pa se mladi odločajo za nadaljevanje izobraževanja, saj jim bo to prineslo dodatno znanje, kompetence in možnosti za naprej. Zavedajo se, da višjo ko bodo imeli izobrazbo, lažje bodo našli zaposlitveno mesto. Poleg lastnega interesa pa so mladim in tudi vsem, ki iščejo zaposlitev, na voljo razne institucije in zavodi kot pomoč pri iskanju zaposlitve. V programih ponujajo pomoč pri oblikovanju kariere, iskanje zaposlitve, preprečevanju brezposelnosti in izobraževanju (Rapuš-Pavel, 2008, str. 475).

1.5.6 SOCIALNA IZKLJUČENOST IN REVŠČINA

Socialna izključenost ne pomeni le izključitve v ekonomskem in političnem smislu, ampak tudi na drugih socialnih področjih, ki so za posameznikovo življenje pomembni. V

ekonomskem smislu se socialna izključenost navezuje predvsem na dohodek posameznika, zaposlitev in dostop do storitev, dobrin, medtem ko se politični vidik nanaša predvsem na enakost pravic posameznikov v družbi. Med socialne dimenzije pa štejemo vrednote, druženje in navade in koliko vpliva ima posameznik pri odločanju (Rapuš-Pavel, 2005, str. 339–340).

Revščina kot koncept je »pomanjkanje osnovnih dobrin za življenje«. Pri revščini pa ločimo absolutno in relativno revščino. Absolutna revščina se nanaša na pridobivanje osnovnih in minimalnih temeljnih dobrin, ki jih potrebujemo za preživetje. Sem uvrščamo hrano, preživetvene stroške – plačevanje položnic, kulturo. S tem konceptom lahko primerjamo delež revnih ene države z deležem revnih druge države. Relativna revščina nasprotuje konceptu absolutne revščine, saj se ne moremo opreti na dejstvo, da so minimalne potrebe pri vseh posameznikih enake. Že pri primerjavi posameznikov v isti družbi je težko opredeliti temeljne potrebe, še večji razkorak pa se kaže ob primerjavi različnih družb po svetu. Glavnina koncepta je, da je treba definicijo meje revščine individualizirati za vsako družbo posebej, ki bi bila odvisna od družbene neenakosti, ne od minimalnih potreb posameznikov (Haralambos in Holborn, 2005, str.131–140).

Koncept socialne izključenosti se je tako uveljavil kot »nadgradnja koncepta revščine«. Revščina se nanaša predvsem na ekonomski vidik in pomanjkanje prihodkov, medtem ko se koncept socialne izključenosti poleg pomanjkanja prihodkov usmeri še v odtujitev od družbe in zmanjševanje lastnega vpliva v njej (Filipovič Hrast, Rakar in Kolarič, 2019, str. 70).

Avtorja Žebovec in Erjavec (1999, str. 63–78) vidita problem mladih tudi v revščini, ki je posledica nezaposljivosti. V svojem prispevku pa namesto besede revščina uporabljata besedo »socialna izključenost«. Razlog za socialno izključenost ni nikoli samo eden, ampak je skupek družbenih struktur in delovanja vsakega posameznika v družbi. Težava se vidi tudi v tem, da srednji sloj izginja, ker se vedno bolj večja število tistih, ki za svoje delo prejemajo zelo nizke dohodke, da bi lahko dostojno živeli. Na eni strani imamo elito družbe, na drugi pa revno prebivalstvo. Drugi ekstrem pa je, da bogatijo tisti, ki že imajo veliko premoženja, zato med tema dvema skupinama ljudi nastaja velik razkorak. Zelo velik vpliv na posameznika pa ima tudi primarna družina posameznika. Z raziskavami so ugotovili, da imajo enostarševske družine večje tveganje za socialno izključenost kot pa npr. jedrne družine. Posamezniki, ki prihajajo iz tradicionalnih tipov družin naj bi imeli

več možnosti, da uresničijo svoje cilje in tudi boljši dostop do informacij. Seveda pa lahko mladi uspejo, ne glede na družinski položaj, če so uspešni v sistemu šolanja. Kaže se tudi, da naj bi bili tisti z nižjo izobrazbo težje zaposljivi in daljši čas tudi brezposelni.

Še nekaj časa nazaj je bila zaposlitev rešitev iz revščine in pridobitev izkušenj za mlade. Danes je situacija povsem drugačna, saj so tudi takšni, ki imajo zaposlitev, na robu revščine. V preteklosti je pripravništvo pomenilo vstop na zaposlitveni trg, kjer so mladi pridobili znanje in spretnosti ter na koncu opravili strokovni izpit. Danes je težko opraviti strokovni izpit, ki ga večina zaposlitev za nedoločen čas zahteva, ker ni dovolj razpisanih pripravništev, na katera bi se mladi lahko prijavili. Še nekaj let nazaj so mladi opravljali prostovoljna pripravništva, vendar so ta danes zakonsko prepovedana (Leskošek, 2009, str. 211).

Pri mladih ni problem le brezposelnost, ki naj bi bil kratkotrajen in rešljiv problem. Mladi izgubljajo tudi ugled in moč v družbi ter se tudi vedno bolj izključujejo (Žebovec in Erjavec, 1999, str. 32).

1.5.7 VPLIV NA SAMOPODOBO

Zaposlitev in predvsem tudi zadovoljstvo z delovnim mestom krepi človeka v vseh pogledih. Pomembno vpliva na kakovost življenja, ker veliko svojega časa posvetimo delu, in če smo ob tem zadovoljni, je to le korak k boljšemu zdravju in počutju. Zadovoljstvo z delom kot tudi z življenjem krepi posameznika kot človeka in njegovo samopodobo. Z delovanjem na želenem delovnem mestu se posameznik izoblikuje kot oseba, ima možnost da postane povsem finančno neodvisen od drugih, uresničuje zastavljene cilje, se vedno znova uči in pridobiva pomembne izkušnje, ter se nauči prevzemanja in sprejemanja odgovornosti. Ob pojavu brezposelnosti in nezadovoljstvo z delom pa se pojavljajo razočaranja nad družbo in tudi nad sabo. Posameznik v takšnih primerih zgradi negativno predstavo o sebi, postane bolj pasiven, v svoje življenje pa vnaša veliko več stresa in frustracij (Marinšek, 2001, str. 74).

Kadar oseba ostane brez zaposlitve, tudi težje uresničuje svoje pravice in potrebe. Socialno delo problema brezposelnosti ne reši, lahko pa uporabniku strokovno pomaga, ga informira in svetuje, kako naprej. Pomaga uvideti možnosti, ki jih posameznik ima in kako si urediti življenje (Kavar-Vidmar, 1993, str. 110).

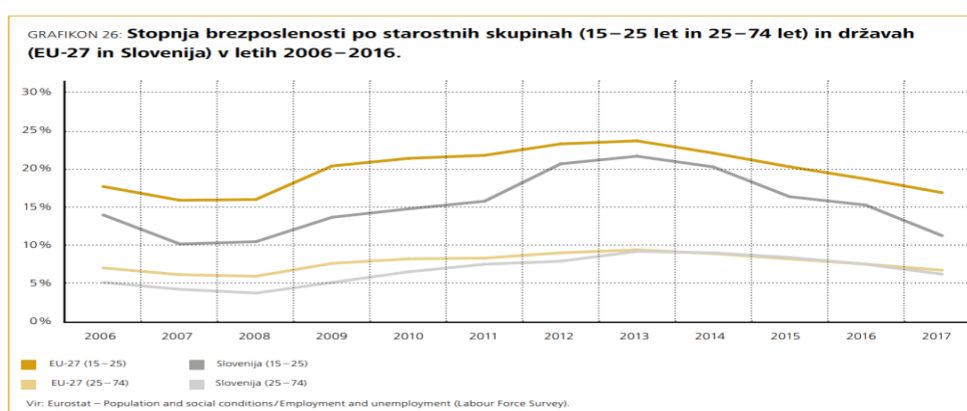
1.5.8 BREZPOSELNOST MLADIH V SLOVENIJI

Leta 2005 so v raziskavi »REFLEX (The Flexible Professional in the Knowledge Society New Demands on Higher Education in Europe)« ter leta 2008 in 2009 v raziskavi »HEGESCO (Higher Education as a Generator of Strategic Competences«– nadaljevanje prejšnje raziskave) vključili diplomante, ki so se v obdobju petih let po končanem izobraževanju zaposlili. Podatki so pokazali, da je 90 odstotkov vseh sodelujočih diplomantov dobilo ustrezno zaposlitev. Prav tako so v raziskavo vključili slovenske diplomante in izkazalo se je, da Slovenija sodi med države z nizko stopnjo brezposelnosti diplomantov, saj je bil njihov delež le štiri odstoten. Večji problem pa se je pokazal na začetku iskanja prve zaposlitve, saj so bila ta dela za diplomante neustrezna in nestabilna. Velik delež diplomantov je zato menjal zaposlitev. Rezultat tega je bilo veliko večje zadovoljstvo z delom pet let po diplomi na novem delovnem mestu, na prvotnem delovnem mestu pa je bilo zelo malo možnosti za nadaljevanje poklicne poti. Razlike med zadovoljstvom in delom so znanstveniki pojasnjevali z možnostjo razvijanja svoje lastne poklicne poti z zaposlitvijo za nedoločen čas, boljšimi delovnimi razmerami, višjim plačilom in občutkom varnosti. Slovenija se je v raziskavi uvrstila med države s srednjo mero zadovoljstva z delom in pričakovanji poklicne kariere (Podmenik, 2013, str. 99–107).

Leta 2013 je bilo dobrih devetnajst tisoč diplomantov brezposelnih, pojavi pa se še večji problem, kot navajajo strokovnjaki, saj se veliko mladih zaradi prevelikih obveznosti, ki jih imajo po prijavi, ne registrira na Zavodu za zaposlovanje. Omejuje jih delo na črno, delo po pogodbah, vključiti se morajo v aktivno politiko zaposlovanja, nekateri se vpišejo še v drug program izobraževanja, da si podaljšajo status študenta in lahko opravljajo delo prek študentskega servisa (Podmenik, 2013, str. 126–127).

V letu 2019 so na Zavodu Republike Slovenije izračunali, da je znašala brezposelnost med mladimi do 29. leta starosti 20 odstotkov. Med registriranimi brezposelnimi je bilo največ »žensk (50,4%) in iskalcev prve zaposlitve (49,5%)«. Med osebami s terciarno izobrazbo je bilo prijavljenih brezposelnih dobrih 17 odstotkov, medtem ko je bil odstotek brezposelnih oseb s končano srednjo in osnovnošolsko izobrazbo veliko višji. Povprečen čas brezposelnosti pa so izračunali na devet mesecev (Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, 2019).

Naterer idr. (2019, str. 53–55) v svoji raziskavi Slovenska mladina 2018/2019 ugotavljajo, da se brezposelnost zmanjšuje in ostaja pod evropskim povprečjem. Takšno stanje pa je posledica prekarnih zaposlitev (delo za določen čas, skrajšan delovni čas, izmensko delo...). Čeprav se številke brezposelnih mladih zmanjšujejo, pa ti še vedno v enakem obsegu poročajo o nezaposljivosti. Raziskava, ki so jo opravili, tudi bolj nazorno prikaže realno stanje brezposelnosti med mladimi, saj mladi sami sebe opredelijo kot brezposelne in ne analizirajo podatkov z Zavoda za zaposlovanje. Stalno zaposlitev med 15. in 25. letom starosti ima majhen odstotek mladih. Preostali mladi so zaposleni prekarno ali pa so brezposelni.

Slika 1: Primerjava stopnje brezposelnosti v Sloveniji in Evropi po starostnih skupinah (Naterer idr., 2019, str. 51)

Brezposelnost mladih v vseh sferah dela ni prisotna le v Sloveniji, ampak se kaže tudi drugod po Evropi. Dogaja se že vse od krize, po kateri se je predvsem položaj mladih na trgu dela zelo poslabšal. Da bi se položaj mladih na trgu izboljšal, so kot ukrep aktivne politike zaposlovanja sprejeli Jamstvo za mlade (Klemše, 2018, str. 90).

1.5.9 AKTIVNA POLITIKA ZAPOSLOVANJA

Zaradi vedno večjega pojava brezposelnosti so v Sloveniji tako kot v drugih državah v začetku devedesetih let sprejeli ukrepe aktivne politike zaposlovanja. Tako se je lahko k pomoči pri zmanjševanju brezposelnosti vključila država, da bi krivulju negativnega trenda zmanjšali (Svetlik, Vilič-Klenovšek, Klemenčič in Hribar, 1993, str. 7).

Cilj aktivne politike zaposlovanja je, da bi se med delovno aktivnimi ohranilo veliko tistih ljudi, ki se čutijo delovno sposobne delati. Predvsem program sestavljajo razna usposabljanja, programi zaposlovanjein odpiranje novih delovnih mest. Jamstvo za mlade

je program, ki se v Sloveniji osredotoča na mlajše od 29 let, ki se po končanem šolanju želijo zaposliti, ter se nanaša tudi na tiste, ki so še v izobraževalnem sistemu. Nanaša se na »odobritev subvencij za zagon podjetij, za samozaposlene, možnost šolanja med delom, tudi na raznih tečajih, vajeništvo in pripravništvo« (Klemše, 2018, str. 91).

Dragoš (2017, str. 172–173) pa v svojem članku Erozija družinske politike kritično pogleda na izvajanje aktivne politike zaposlovanja. Sam koncept definira kot nelogičnega, ker delodajalec dobi plačilo od države, da nekoga povsem na novo zaposli. Delodajalec torej zaposli osebo, če bo imel od nje korist, kar pomeni, da bo z njenim delom pridobil več od tega, kolikor ji bo za to delo plačal. Po drugi strani pa mora biti izpolnjen tudi pogoj, da po tem delu, ki ga opravlja oseba, obstaja povpraševanje na trgu. Kadar je torej izpolnjen pogoj o večji vrednosti dela in namenu zaposlitve, delodajalec ne potrebuje dodatnega denarja države, da osebo zaposli, saj bo na dolgi rok imel od te osebe korist. V primeru pa, da kateri od prej omenjenih pogojev manjka, pa delodajalcu ta na novo zaposlena oseba pomeni dodatno breme in subvencije države ne pripomorejo, da bi to osebo zaposlil.

1.5.10 PREKARNE ZAPOSLOTITVE

Pojem prekarnih zaposlitev so že poznali v antiki v Rimu, kjer so prekarni delavci sicer delali kot običajni delavci, vendar niso imeli svoje lastnine, na podlagi katere bi lahko opravljali delo (Bohinc, 2018, str. 127–128).

Zaradi menjav delovnega mesta iz ene začasne zaposlitve v drugo se je razvil pojem »prekarnosti zaposlovanja« (Počkar, 2013, str. 43).

V družbi lahko vidimo, da je vsako leto več diplomantov in manj delovnih mest, primernih zanj. Neenakomerna razporeditev in pomanjkanje sredstev za boljši gospodarski razvoj trga pa že traja vse od zadnje gospodarske krize v Sloveniji. Od krize naprej pa se je tudi povečalo število prekarnih zaposlitev. Med prekarne zaposlitve sodijo »delo za določen čas, neustrezne zaposlitve, zaposlitev, ki ne ustreza izobrazbi, zaposlitev brez zakonsko zagotovljenih pravic in delo brez pogodbe– delo na črno«. Te zaposlitve delujejo v veliko škodo zaposlenih, koristne pa so predvsem za delodajalce (Podmenik, 2013, str. 80).

Prekarna dela večajo prilagodljivost trga dela, vendar po drugi strani zelo zmanjšujejo varnost zaposlenih. Posebej še to prizadene mlajše, starejše in brezposelne. Med prekarnimi deli narašča predvsem delo za določen čas. Za mlade je značilno, da si

pridobivajo delovne izkušnje oz. da se za lasten prihodek odločajo za razna študentska dela, sezonska dela in tudi opravljajo brezplačna dela, da so lahko vsaj za nekaj časa del trga dela (Rapuš-Pavel, 2005, str. 332).

Klužer (2009, str. 41) ugotavlja, da so poleg drugih ranljivih skupin na trgu dela mladi v zelo slabem položaju. To se kaže predvsem pri večjem odstotku brezposelnih, opravljajo več prekarnih del in prejemajo nižje plačilo za svoje delo.

2 OPREDELITEV PROBLEMA

Velikokrat me ljudje vprašajo: »Si prepričana, da boš po koncu šolanja dobila zaposlitev in kje se boš zaposlila?« Moj odgovor je bil vedno optimističen in takšen tudi ostaja naprej. Sem pa skozi vsa vprašanja in razmišljanje dobila idejo, da bi lahko bila to moja tema za diplomsko delo. Je aktualna, ker se veliko mladih sooča z brezposelnostjo, in mislim, da bi se o tej temi lahko še veliko več govorilo na glas, kot pa trenutno se. Prav tako pa bom na prehodu iz sistema izobraževanja na trg dela čez eno leto tudi jaz. Tako da bom s svojim raziskovanjem lahko po svoje pomagala tako drugim kot sebi in raziskala možnosti in stanje, ki je trenutno prisotno v današnji družbi. Ob razmišljanju, zakaj ta tema in kaj vse me spomni na besedno zvezo mladi in zaposlovanje, sem dobila ogromno idej. Mladi si po koncu šolanja želijo osamosvojitve od staršev in želijo staršem ter sebi dokazati, da zmorejo. Veliko jih ima željo po lastni družini, ki se zaradi daljšanja šolanja in nezaposljivosti pomika v vse kasnejša leta.

Problem brezposelnosti mladih je prisoten v večini držav po Evropi. Slovenija je bila ena izmed tistih držav, v kateri je gospodarska kriza še posebej prizadela populacijo mladih. Problem je nastal, ker se je zmanjšalo število prostih delovnih mest in se povečalo število fleksibilnih zaposlitev. Mladi so že nekaj časa na trgu dela prepoznani kot ranljiva skupina, ki potrebuje še posebno pozornost. Ravno zaradi tega so mladim namenili več pozornosti in postavili politiko zaposlovanja, da bi zmanjšali število brezposelnih mladih (Klemše, 2018, str. 90–91).

S tem je najverjetneje povezana tudi nižja rodnost, ki se že kar nekaj let kaže v Sloveniji. Pri zaposlovanju in osamosvajanju pa se pojavi tudi stanovanjski problem. Stanovanja so mladim zaradi previsokih cen nedostopna, ne morejo si jih privoščiti. Premalo je tudi novogradenj in v Sloveniji je nepremičninski trg zelo neurejen.

Sam prehod iz izobraževanja v zaposlitev zajema več dejavnikov, ki so v ospredju med študijem in pri osebni rasti posameznika. Ravno po gospodarski krizi se je število prostih delovnih mest za diplomante zmanjšalo. Zaposljivost daje posamezniku vrednost in pomen. Vendar ohranitev in pridobitev dela ni le odvisna od posameznikovega dela, truda, ampak tudi od razmer na trgu dela. Kadar je število delovnih mest zelo zmanjšano, posamezniku ne pomagajo njegovo znanje in veščine. Kadar posameznik pridobi delo, je to torej posledica prepleta več dejavnikov. Dejavniki zaposlitve pa so lahko znanje, izobrazba, delovne izkušnje, spretnosti, osebnost, motiviranost, prosta delovna mesta...

(Terciarno izobraževanje v Sloveniji – vključenost, učinkovitost, kakovost, financiranje in zaposljivost, 2014, str. 57–59).

Med šolanjem mladi pridobijo premalo praktičnih izkušenj oz. znanja iz prakse, ker veliko delodajalcev postavlja delovne izkušnje pred samo izobrazbo. Problem je, ker mladi, ki končajo šolanje, imajo znanje, nimajo pa izkušenj s terena, in marsikateri delodajalec ne želi tvegati, da bi takšnega posameznika brez večjih izkušenj zaposlil. Nedolgo nazaj sem brala o neuspehu realizacije zamisli, ki je bila predvidena pred leti in naj bi se lotila problema brezposelnosti med mladimi. Izvedla se je pod pričakovanji, ker se njeni ukrepi niso izvajali v zadostni meri oz. se sploh niso izvajali, ker je imelo ministrstvo za to premajhen interes. Brezposelnost je pogosta tudi pri bolj izobraženih, in sicer zaradi neurejenega gospodarstva, mladih s previsoko izobrazbo, neskladja na trgu dela – premalo novih delovnih mest in preveč zaposlitev za določen, namesto nedoločen čas (negotovost za naprej) in z daljšanjem delovne dobe. Prav tako se ob koncu šolanja pojavi problem pripravništev, katerih se marsikateri delodajalec izogiba, ker so postala zakonsko plačljiva. Med šolanjem se pojavi možnost prejemanja kadrovskih štipendij, vendar se od posameznika potem pričakuje, da se bo tam zaposlil (prejemanje štipendije pod določenimi pogoji). Veliko mladih po koncu šolanja oz. že prej odide v tujino, saj tam lažje dobijo zaposlitev, so bolje plačani in je njihovo delo bolj cenjeno. Pred vstopom na trg dela se vedno poraja negotovost, ali bo posameznik dobil zaposlitev in kakšna bo ta. Problem pa se pojavi že dokaj kmalu v mladostniških letih, saj se mora vsak odločiti za bodoči poklic po končani osnovni šoli. Marsikdo še nima izoblikovanih ciljev, kaj si želi početi v življenju, je pod pritiskom okolja, staršev... Morda se tudi zato več posameznikov odloči za izobraževanje na gimnaziji, saj s tem pridobijo še nekaj let, da razmislijo o svoji prihodnosti. Zgodi se pa lahko tudi to, da se posamezniki narobe odločijo za poklicno pot, kar jih vodi v nezadovoljstvo. Ker pa sem študentka Fakultete za socialno delo, sem se odločila, da bi rada bolj podrobno raziskala to področje zaposljivosti mladih, ki mi je zelo blizu. Želim raziskati oz. se vsaj približati in dobiti vtis, kakšno je stanje zaposljivosti socialnih delavk, kako se študenti spopadajo s prehodom iz izobraževanja na trg dela in ali študent socialnega dela sploh dela na tem področju ali so si zaposlitev našli v kakšni drugi stroki.

2.1 RAZISKOVALNA VPRAŠANJA

- Kaj so študenti pridobili med izobraževanjem na Fakulteti za socialno delo?

Zdi se mi pomembno izpostaviti veščine in znanje, ki so jih študenti pridobili med izobraževanjem. Vsak posameznik razvije vsaj eno svoje močno področje, kje se vidi v prihodnosti in kje bi rad delal. Med praktičnim delom oz. prostovoljstvom lahko študenti razvijejo tudi svoje želje in ugotovijo, katero delo jih najbolj veseli, kar lahko zelo pomaga pri odločitvi na bodočo zaposlitev. Vsi, ki pa zaključijo izobraževanje, jim je skupno opravljanje zaključnega dela, strokovnega izpita in morda še kakšnega dodatnega izpita, glede na želeno delovno mesto. Zanimalo me bo, kako so jih med študijem opremili s temi informacijami, kako naprej po svoji samostojni poklicni poti in katere vse obveznosti morajo opraviti pred vstopom na trg dela.

- Kakšen je bil socialni status študentov med izobraževanjem (prihodki, pomoč družine, dobrine)?

Socialni status ima velik vpliv na življenje posameznika. Ker pa so mladi v veliki meri še finančno odvisni od svojih staršev, vpliva predvsem njihov materialni položaj na položaj mladostnika v družbi. Z dobrim materialnim položajem ima posameznik več možnosti, da razvije svoje potenciale in želje, kot pa nekdo, ki mu starši ne morejo omogočiti takšne materialne preskrbljenosti. Zanimalo me bo predvsem, v kolikšni meri so starši pomagali posamezniku na njegovi življenjski poti od izobraževanja do zaposlitve in koliko je vsak posameznik sam prispeval k zadovoljevanju svojih potreb.

- Kako so se študenti spopadli s preходом iz izobraževanja v zaposlitev?

Za marsikoga je to lahko situacija, ki predstavlja stres in negotovost. Mladi se podajajo na neznano pot in ne morejo vedeti zagotovo, ali bodo na tej poti uspešni ali ne. Zanimalo me bo, kako so sami doživeli ta prehod na trg dela. Predvsem to, kakšen pogled so imeli na prehod v zaposlitev in na trg dela v času izobraževanja in kako so se počutili, ko so bili v takšni situaciji.

- Kje so se zaposlili študenti Fakultete za socialno delo?

Velikokrat slišimo, da ljudje po končanem izobraževanju opravljajo dela, ki so povsem izven okvirov njihove izobrazbe. Zanimalo me bo, ali so se študenti socialnega dela sploh zaposlili na tem področju ali so bili primorani poiskati delovno mesto kje drugje.

- Za kolikšno obdobje so zaposleni oz. so bili zaposleni?

Ker so vedno bolj pogoste prekarne zaposlitve, me bo zanimalo, za kakšno obdobje so dobili zaposlitev po končanem izobraževanju. Osredotočila se bom tako na pozitivne kot tudi na negativne izkušnje pri zaposlovanju mladih. Prav tako me bo zanimalo, v kolikšni meri so zadovoljni z delom, ki ga opravljajo, ter ali je delo primerno njihovi stopnji izobrazbe.

- S kakšnimi problemi so se soočali ob iskanju zaposlitve?

Zanimalo me bo, s kakšnimi ovirami so se soočali mladi ob iskanju zaposlitve. V literaturi sem zasledila nekaj teh dejavnikov in jih tudi predstavila, zanima pa me, ali je tako tudi v praksi in ali se pojavlja še kakšna nova težava pri iskanju zaposlitve. Osredotočila se bom tudi na načine diskriminacije, ki lahko vplivajo na zaposlitev.

3 METODOLOGIJA

3.1 VRSTA RAZISKAVE

Moja raziskava je kvalitativna, poizvedovalna in empirična.

Raziskava je kvalitativna, ker jo sestavljajo besedni opisi in pripovedi. Samo gradivo je kasneje tudi na enak beseden način, brez merskih postopkov, ki bi nam prikazovali števila, tudi obdelano (Mesec, 2009, str. 85).

Poizvedovalna oz. eksplorativna raziskava je, ker opisuje področje problematike, ki še ni bilo raziskano, zato odkrivamo nekaj novega. Namen raziskave je predvsem, da problem odkrijemo, ga formuliramo in tudi postavimo preverljive hipoteze. Pri tej vrsti raziskave se omejimo le na besedne opise in se osredotočimo tudi le na nekatere primere, ne prizadevamo si raziskovati celotne populacije (Mesec, 2009, str. 80).

Raziskava je empirična oz. izkustvena, ker opisuje zbiranje novega in neposrednega gradiva z opazovanjem ali s spraševanjem. Gradivo, ki smo ga med raziskavo zbrali, pa uporabimo za preverjanje postavljenih hipotez in znanstveno dokazovanje (Mesec, 2009, str. 84).

Teme v raziskavi sem oblikovala na podlagi raziskovalnih vprašanj: pridobljeno znanje in kompetence med študijem, socialni status študentov med izobraževanjem, zaposlitev in problemi z zaposlitvijo.

3.2 MERSKI INSTRUMENT

Podatke sem v raziskavi pridobila s spraševanjem, pri čemer mi je bil v pomoč delno standardiziran vprašalnik. Na vprašalniku sem imela vnaprej določene teme in smernice pogovora, sem se pa osredotočila na vsak posamezen pogovor in se prilagajala vsakemu sogovorniku posebej, kar mi je sam povedal. Na ta način sem vedela, da bom pridobila kar največ podatkov od sogovornikov, zato nisem nikogar želela omejevati s točno določenimi vprašanji. Zastavljene smernice so mi bile v pomoč, da kakšnega področja, ki sem ga želela raziskati, nisem izpustila, ampak sem pridobila čim več podatkov. Zaradi odprtosti sem lahko kakšen odgovor še bolj razjasnila, bolje razumela ozadje problema in pogovor je potekal tudi bolj sproščeno, kot pa če bi imela vse načrtano, kaj moram vprašati. Intervju sem razdelila na štiri sklope, in sicer na izobraževanje, socialni status, zaposlitev in probleme z zaposlitvijo. V vsakem sklopu sem si zapisala oporne točke, kaj želim od

sogovornikov izvedeti oz. katere informacije bi pri tem sklopu potrebovala za svojo raziskavo.

3.3 POPULACIJA IN VZORČENJE

Populacijo moje raziskave so sestavljale bivše študentke in študenti Fakultete za socialno delo, ki so že zaključili izobraževanje, v starostni skupini od 25 do 30 let. Vseh opravljenih intervjujev je bilo sedem. Od sedmih intervjujev so bili štirje izvedeni z osebami, ki so zaposlene kot socialne delavke, dve osebi sta bili zaposleni, vendar ne kot socialni delavki in ena oseba je bila brezposelna. Pri opredelitvi starostne skupine sem razmišljala o tem, kako dolgo se študenti v povprečju šolajo, da opravijo pripravništvo, strokovni izpit in se nato tudi zaposlijo. Krajevna opredelitev je tako celotno območje Slovenije, saj prihajajo bivše študentke in študenti iz različnih krajev in regij, časovna opredelitev pa od 5. do 27. januarja 2020.

V svoji raziskavi sem se odločila za izbor sedmih oseb, ker sem zaradi manjšega števila sodelujočih želela pridobiti čim več podrobnejših informacij. To konkretno pomeni, da bom dobila boljši vpogled, kako je potekal prehod iz izobraževanja v zaposlitev, kaj se je dogajalo z intervjuvanci, ki niso našli dela, kakšne so bile okoliščine pri zaposlovanju itd. Moj vzorec je bil neslučajnostni, saj niso imeli vsi enakih možnosti biti izbrani za sodelovanje v raziskavi, saj sem izbrala tiste, ki so mi bili laže dostopni. Vzorec pa je bil tudi priročni, saj sem izbrala osebe, katere sem poznala oz. sem do njih lahko prišla po poznanstvih.

Pogovarjala sem se z dvema socialnima delavkama na CSD Laško in z eno socialno delavko na CSD Ljubljana; s socialno delavko v domu za starejše Nova Gorica; z osebo, ki dela na Gorenjski banki; s socialno delavko, ki opravlja terensko delo z odvisniki v Mariboru in z osebo, ki je trenutno brezposelna.

3.5 ZBIRANJE PODATKOV OZIROMA EMPIRIČNEGA GRADIVA

Podatke za raziskavo sem pridobila s pomočjo delno strukturiranega intervjuja v obdobju od 5. do 27. januarja 2020. Za intervju sem se odločila, ker sem tako pridobila podatke, ki so mi pokazali ozadje problema oz. zakaj do problema pride in predvsem zaradi večjega nabora podatkov o vprašanih. Polstrukturiran intervju pa sem uporabila zaradi tega, ker vprašanih nisem želela preveč omejiti pri odgovorih, ampak sem si želela, da bi se vsak posamezen intervju odvijal v svojo smer. Intervjuji so potekali od nekje 45 minut do ene ure. Pogovore sem opravila na CSD Laško in CSD Ljubljana, na domu s trenutno

brezposelno osebo in osebo, ki dela na področju odvisnosti, z osebama iz Gorenjske in Nove Gorice pa sem pogovore opravila kar po telefonu. Prav tako sem se za intervjuje dogovorila po telefonu. Vsaki sogovornici in sogovorniku sem se na začetku predstavila, povedala, kaj raziskujem in kakšen je namen raziskave. Nato sem jih vprašala, ali so pripravljeni sodelovati v raziskavi in izpostavila, da bo njihova identiteta ostala anonimna, podatke, ki bi jih pridobila, bom pa objavila. Vsi sogovorniki, s katerimi sem kontaktirala, so se strinjali s sodelovanjem, kar me je zelo pozitivno presenetilo. Mislila sem, da jih bom morala dlje časa iskati, tako pa sem jih pridobila takoj. Vsak pogovor sem nato izvedla individualno in ga snemala z mobilnim telefonom. Vsakega sogovornika sem na začetku tudi vprašala, ali se strinja s snemanjem pogovora, saj bom tako lažje sledila dialogu in ne bom izpustila nobene pomembne stvari. Vsi sogovorniki so se s snemanjem strinjali, v primeru pa, da kdo nebi dovolil snemanja, bi si pogovor zapisovala. Želela sem, da bi pogovori potekali v mirnem, sproščenem okolju in da nas nebi nihče motil.

3.5 OBDELAVA IN ANALIZA PODATKOV

Podatke sem obdelala s kvalitativno analizo. Sledila sem koraku šestih stopenj: urejanje gradiva, določitev enot kodiranja, odprto kodiranje, izbor in opredeljevanje bistvenih pojmov in kategorij, odnosno kodiranje in oblikovanje končne teorije (Mesec, 2014, str. 29).

Po vsakem opravljenem intervjuju sem slednjega tudi prepisala na računalnik. Nato sem se lotila kvalitativne analize pridobljenih informacij, kodiranja. Začela sem z odprtim kodiranjem. Vsako posamezno izjavo iz intervjujev sem označila s svojo šifro, kar je tudi prikazano v prilogah. Šifre sem oblikovala povsem enostavno, glede na vsakega sogovornika, s katerim sem opravila intervju. Šifre sem oblikovala glede na sogovornika, temo pogovora in številko izjave. Npr. če prikažem šifre prvega intervjuja, pomenijo naslednje: S1 – sogovornik intervjuja 1, T1 – tema 1 in I1 – izjava 1. Pri odprtem kodiranju sem si tako naredila razpredelnico v obliki petih stolpcev. V prvi stolpec sem vpisala oznake izjav (npr. S1 T1 I1), v drugega izjave intervjuvancev (npr. Vedno sem rada delala z ljudmi in jim pomagala), v tretjem sem zapisala pojme (npr. Delo z ljudmi in pomoč), v četrtega sem uvrstila podkategorije (npr. Izbor študija) in v zadnji, peti stolpec sem zapisala kategorije (npr. Izobraževanje), ki so bile vzporedno tudi teme moje raziskave. Spodaj prilagam primer kodiranja, ki sem ga opravila. Na enak način pa sem kodirala tudi druge intervjuje. Nato sem se lotila osnega kodiranja, kjer pa sem zopet naredila

razpredelnico z dvema stolpcema. V prvi stolpec sem zapisala podkategorijo (npr. Izbor študija), v drugi stolpec pa pojem, ki sem mu dodala še šifro vsakega sogovornika (npr. Delo z ljudmi (S1 T1 I1)). Kadar sem naletela na pojme, ki so si bili v intervjujih podobni, jih nisem zapisovala še enkrat, ampak sem samo združila izjave in pripisala šifre že imenovanim pojmom (npr. Neodločenost glede življenja in poklicne poti (S2 T1 I1, S4 T1 I1)).

Tabela 1: Odprto kodiranje (intervju 1)

Oznaka izjave	Izjava	Pojem	Podkategorija	Kategorija
S1 T1 I1	Vedno sem rada delala z ljudmi in jim pomagala	Delo z ljudmi in pomoč	Izbor študija	Izobraževanje
S1 T1 I2	Sprva sem se želela vpisati na specialno pedagogiko	Prva želja vpis na socialno pedagogiko	Izbor študija	Izobraževanje
S1 T1 I3	Med študijem sem se našla v socialnem delu,	Zadovoljstvo z izbiro študija socialnega dela	Zadovoljstvo s študijem	Izobraževanje
S1 T1 I4	predvsem pri delu s starejšimi	Zadovoljstvo ob delu s starejšimi	Zadovoljstvo s študijem	Izobraževanje
S1 T1 I5	Imela sem željo delati v domu za starejše,	Delo v domu starejših	Želje za prihodnost	Izobraževanje

Tabela 2: Osno kodiranje

IZBOR ŠTUDIJA	– Delo z ljudmi (S1 T1 I1, S4 T1 I5) – Neodločenost glede življenja in poklicne poti (S2 T1 I1, S4 T1 I1) – Naposled odločitev za socialno delo (S3 T1 I3, S4 T1 I8, S7 T1 I4)
ZADOVOLJSTVO S ŠTUDIJEM	– Zadovoljstvo z izbiro študija socialnega dela (S1 T1 I3, S3 T1 I5, S5 T1 I18, S7 T1 I14) – Zadovoljstvo ob delu s starejšimi (S1 T1 I4, S2 T1 I6)

4 REZULTATI IN RAZPRAVA

IZOBRAŽEVANJE

V okviru te teme me je predvsem zanimalo, zakaj so se sodelujoči odločili za študij socialnega dela in kakšno je njihovo izkustvo študija. Nekaj vprašanj sem namenila tudi temi prakse in prostovoljstva, ker menim, da so zelo pomembne izkušnje za dobro socialno delo. Med prakso in prostovoljstvom spoznamo tudi osnove socialnega dela, ki jih lahko kasneje uporabimo pri našem delu z uporabniki. Pomemben del pred redno zaposlitvijo pa je pripravništvo, o katerem sem s svojimi sogovorniki tudi govorila in pridobila informacije o strokovnem izpitu.

Glede izbora študija je največ sodelujočih odgovorilo, da so se odločili za študij socialnega dela, ker radi delajo z ljudmi (S1 T1 I1, S4 T1 I5). Med drugimi so bili razlogi za izbor študija socialnega dela tudi: *Pomoč drugim pri reševanju problemov* (S3 T1 I1), *zanimiva predstavitev na informativnem dnevu* (S4 T1 I2), *zanimanje za psihološki vidik dela* (S4 T1 I6), *zanimanje za družinsko terapijo* (S6 T1 I1), *povezava dela z družino* (S6 T1 I2), *pridobivanje izkušenj med prakso* (S6 T1 I4), govor pa je bil tudi o več stika z ljudmi kot pa v kakšnem drugem družboslovnem poklicu. Ena izmed sodelujočih je navedla tudi družinsko anekdoto, ki ji je dala zagon, da se je odločila za študij socialnega dela: *Moj oče je policaj in velikokrat mi je razlagal, kakšne primere vse obravnavajo. Večkrat pa je omenil, da sodeluje s centri, kadar gre za družino, nasilje, napade..., in to me je nekako potegnilo v te vode. Mami mu je vedno govorila, da naj mi teh zgodbic ne govori, ampak sva našla oba način, da mi jih je povedal, ker me je zelo zanimalo* (S5 T1 I1– S5 T1 I10). Pri izboru študija sta se dva sodelujoča odločala med različnimi fakultetami, glede na to kaj sta želela opravljati v bodoče, kot svoj poklic: *Neodločenost glede življenja in poklicne poti* (S2 T1 I1, S4 T1 I1).

Z izbiro študija je bila več kot polovica zadovoljna (S1 T1 I3, S3 T1 I5, S5 T1 I18, S7 T1 I14). Nekateri so izpostavili, da so se imeli možnost izpopolniti v določenih smereh, kot je npr.: *delo s starejšimi* (S1 T1 I4, S2 T1 I6). Zadovoljstvo s študijem so izpostavili predvsem z vidika na novo pridobljenega znanja (S5 T1 I32, S7 T1 I33), utrjevanja vsebin s prakso (S5 T1 I33) in navsezadnje, da so imeli povezavo med teorijo in prakso (S5 T1 I34). Dva sodelujoča sta omenila, da je bilo določenih vsebin, ki niso bile povezane s socialnim delom, preveč: *Neuporabnost in nezanimivost nekaterih predavanj* (S2 T1 I28, S6 T1 I11), vendar sedaj na samostojni poti dela vidita uporabnost tudi teh. Kljub vsemu

pa so poročali o velikem naboru znanja, ki so ga pridobili med študijem na fakulteti in tudi s prakso. Zanimivo je bilo slišati dva sodelujoča, ki sta pogrešala nabor znanja glede konkretnega dela v praksi socialnega delavca, kot je pisanje raznih spisov, vlog in vsega, kar je povezano z birokracijo: *Pomanjkanje konkretnega dela na faksu* (S5 T1 I30, S7 T1 I37), *pomanjkanje npr. pisanja zapisnikov* (S5 T1 I31), *premalo poudarka pri študiju na delu z birokracijo v praksi* (S7 T1 I34), *premalo poudarka na pisanju spisov* (S7 T1 I36).

Kot smo si ljudje med seboj različni, so tudi sodelujoči imeli vsak svoje želje za prihodnost. Kar pet sodelujočih je izrazilo željo po opravljanju dela na centru za socialno delo (S3 T1 I12, S4 T1 I29, S5 T1 I37, S5 T1 I100, S6 T1 I88), trije so poročali o želji po delu v domu s starejšimi (S1 T1 I5, S2 T1 I10, S7 T1 I28), dva sta poročala o delu v dnevnem centru (S1 T1 I7, S7 T1 I30), po eden pa so se opredeljevali tudi za delo pri pomoči na domu (S1 T1 I6), delo z mladimi (S3 T1 I7), delo v šoli (S3 T1 I11), delo z družino (S6 T1 I6, S6 T1 I89), delo v zavodu (S7 T1 I31) in delo v stanovanjski skupini (S7 T1 I32). Zanimivo je izpostavila tudi ena od sodelujočih, ki je že v času študija želela poklicno združiti dve stroki, ki se med seboj povezujeta: *Združenje socialnega dela in psihologije* (S4 T1 I18). Prav tako mi je bilo zanimivo slišati, da je ista sodelujoča tudi nekako povzela, kaj ji je pomenil študij socialnega dela in kot poklic sam: *Vse to predstavlja mene* (S4 T1 I34). Ena izmed sodelujočih pa je izrazila širše cilje za prihodnost: *Želja po ustvarjanju družine* (S5 T3 I91) in poudarila, da je imela že od začetka jasen cilj, kaj si želi doseči.

Glede opravljanja prakse jih je največ delovalo na centru za socialno delo (S2 T1 I15, S4 T1 I39, S6 T1 I34), potem nekaj manj v domu starejših (S1 T1 I10, S2 T1 I14, S6 T1 I32) in v osnovni šoli (S2 T1 I16, S3 T1 I15, S6 T1 I33), delo z osebami s posebnimi potrebami (S1 T1 I8, S6 T1 I35). Dva sodelujoča sta v vseh štirih letnikih opravljala prakso na enaki učni bazi (S3 T1 I14, S5 T1 I52). Ena sodelujoča je izpostavila, da se ji je zdelo zelo pomembno vsako leto opravljati prakso na drugi učni bazi in na drugem področju socialnega dela, ker tako lažje ugotoviš, s katero populacijo ljudi si želiš v prihodnje delati: *Lažje mi je bilo ugotoviti, na katerem področju želim delati* (S4 T1 I108). Trije sodelujoči so poročali o tem, da so bili na praksi zelo zadovoljni (S4 T1 I40, S4 T1 I73, S7 T1 I16), ter so bili navdušeni nad: *Veliko količino pridobljenega znanja* (S4 T1 I104, S4 T1 I109, S7 T1 I17). Zanimivo mi je bilo slišati, ko je ena izmed sodelujočih izpostavila, da se je med prakso osredotočala na več stvari, kot pa samo na svoje delo: *Osredotočila sem se na odnose* (S6 T1 I30) *in na dinamiko* (S6 T1 I31). Kljub omogočeni praksi, pa je

ena sodelujoča izpostavila, težavo ki jo zaznala: *Prakse trajanje poteka samo 100 ur letno* (S4 T1 I108).

Pri prostovoljstvu so nekateri bili zelo aktivni, od druženja v medgeneracijskem centru (S3 T1 I17), delo z ljudmi s posebnimi potrebami (S1 T1 I13, S7 T1 I18), delo z mladimi (S1 T1 I11, S4 T1 I37) in udeležbe na raznih seminarjih (S6 T1 I37) in kongresih socialnega dela (S6 T1 I39). Predvsem zanimivo mi je bilo, kar je sodelujoča navedla kot pozitivno ob obisku kongresa socialnega dela: *Ogromno pridobljenega znanja na kongresu, kongres spodbudi lastno razmišljanje, dobiš željo po dodatnem raziskovanju in poglobljanje svojega znanja* (S6 T1 I43–S6 T1 I46). Ena izmed sodelujočih je svojo izkušnjo prostovoljstva tudi dobro opisala: *Opravljal sem delo oskrbovalke kot prostovoljka, 4 leta. Samo delo je bilo zelo koristno, tako zame osebno kot tudi za mojo poklicno pot. Ob delu sem se dobro počutila in seveda sem delo opravljal brezplačno. Krili so mi stroške prevoza in imela sem možnost dobiti malico* (S7 T1 I18–S7 T1 I49). Medtem pa sta dva sodelujoča navedla pomanjkanje časa za opravljanje prostovoljnega dela (S2 T1 I19, S3 T1 I18): *Prevelik obseg predavanj za dodatne stvari* (S2 T1 I20), *prekratki odmori med predavanji za opravljanje prostovoljstva* (S2 T1 I21).

Trije respondenti so poročali, da so si med prakso ustvarili določene veze in poznanstva (S1 T1 I15, S3 T1 I20, S5 T1 I53), medtem ko dva sodelujoča nista bila osredotočena na iskanje vez in poznanstev (S1 T1 I16): *Med prakso sem bila osredotočena na druge stvari* (S2 T1 I24). Zanimivo je bilo slišati od enega sodelujočega, ki je omenil, da ga je mentorica spodbujala k spremljanju razpisov za bodoča pripravništva, ker je bila z njegovim delom na praksi zadovoljna: *Mentorica mi je povedala, naj spremljam razpise, in če se bi prijavil, bi tudi ona rekla kakšno lepo besedo zame, da bi me vzeli* (S4 T1 I43–S4 T1 I45). Eden od sodelujočih je izpostavil, da so mu bila poznanstva iz opravljanja prakse v pomoč, ko je iskal zaposlitev: *Uporabnost poznanstev ob iskanju dela. Več poznanstev omogoča več dosežkov* (S2 T1 I25, S2 T1 I26).

Več kot polovica sodelujočih je poročala o pomanjkljivosti pridobljenih informacij po koncu šolanja s strani fakultete (S1 T1 I22, S2 T1 I34, S4 T1 I19, S5 T1 I45, S7 T1 I43): *Na tem mestu sem bila zelo razočarana v primerjavi s srednjo šolo, kjer so nam že v prvem letniku povedali, kako naprej, in nam razložili smernice. V 4.letniku smo izvedeli samo formalnosti o diplomi, glede pripravništva in strokovnega izpita pa ni nihče govoril. To sem res pogrešala, ker se mi zdi zelo pomembno védenje za naprej. Posledično so*

potem imeli manj motivacije za nadaljnje delo na fakulteti (S4 T1 I21). Dva sodelujoča sta poročala, da sta bila samoiniciativna pri pridobivanju informacij pri zaposlenih na fakulteti in drugih ljudeh (S2 T1 I37, S5 T1 I43). Trije so poročali, da so informacije pridobili od mentorja za diplomsko delo (S3 T1 I28, S5 T1 I40, S7 T1 I44), eden se je o teh stvareh pozanimal v referatu (S6 T1 I20).

Skoraj vsi sodelujoči so izobraževanje končali z zaključeno diplomo (S1 T1 I24, S2 T1 I44, S4 T1 I9, S5 T1 I20, S6 T1 I26, S7 T1 I38). Trije so se vpisali naprej v magistrsko leto, vendar sta študij tam dokončala le dva sodelujoča. Eden izmed slednjih je magistrsko leto obiskoval na Filozofski fakulteti, ker je želel poglobiti znanje iz psihologije (S4 T1 I12). Ena izmed sodelujočih je poročala, da ji ni bilo treba opraviti pripravništva in strokovnega izpita, saj se ni zaposlila v socialnem delu (S1 T1 I30). Pri iskanju pripravništva je vedno več težav oz. ga je težje opraviti, kar so sodelujoči tudi izpostavili. Kot velikokrat v življenju je dobro, da si ob pravem času na pravem mestu, in seveda, da imaš nekaj sreče: *Sem pa se na srečo lahko dogovorila, da so mi to omogočili, ker sem zdaj pri njih že 4 leta, ker drugače verjetno nebi bilo možnosti, da bi prišla zraven* (S7 T1 I23). Skoraj polovica jih je bila z opravljanjem pripravništva zadovoljna (S4 T1 I68, S4 T1 I71, S6 T1 I49). Vsi tudi niso imeli pozitivne izkušnje s pripravništvom, ker so delo morali opraviti prostovoljno brez plačila, ter so opravljali dela, ki niso bila vezana samo na socialne zadeve: *Sem pa bila presenečena, ker nisem imela plačanega pripravništva, ampak je bilo volontersko, kar naj se nebi dogajalo. Porabili so me za vse in sedaj na to gledam kot na izkoriščenje, vendar takrat sem želela ugoditi vsem* (S2 T1 I38–S2 T1 I42), enega so pri določenih razpisih tudi večkrat zavrnila (S6 T1 I48).

SOCIALNO VPRAŠANJE

Pri tej temi me je zanimal predvsem finančni status, ki so ga imeli sodelujoči v času študija. Nevede lahko to zelo vpliva na sam potek izobraževanja in kaj si lahko študenti v tem času privoščijo. Razlike so opazne predvsem, kadar si študenti želijo biti samostojni od staršev in se zato odločijo za razna študentska dela, ali pa če so še vedno finančno odvisni od svojih staršev, ki jim to lahko omogočijo. Glede samega denarja oz. varčevanja pa me je zanimalo, koliko so se sodelujoči razlikovali med seboj po finančnih zmožnostih, ker menim, da lahko tako vzpodbudno kot zavirajoče vpliva na njihovo prihodnost.

Skoraj vsi sodelujoči so poročali o opravljanju študentskega dela v času študija: *Opravljanje študentskega dela v gostinstvu* (S1 T2 I32, S3 T2 I43, S4 T2 I47, S5 T2 I65,

S7 T2 I51, S7 T2 I55), *opravljanje popoldanskega in nočnega dela prek študentskega servisa* (S2 T2 I59), medtem ko dva sodelujoča nista delala v času študija. Eden izmed slednjih je izpostavil preveliko obremenjenost zaradi študija: *Pomanjkanje časa za delo zaradi predavanj* (S2 T2 I55). Dva sta opravljala študentsko delo predvsem za *lasten zaslužek* (S1 T2 I33, S2 T2 I60) in po *želji za večjo neodvisnost od staršev* (S7 T2 I59). Večina jih je poročala o delu v mejah zmogljivosti. Večina respondentov, ki so delali v času študija, je opravljala študentsko *delo ob vikendih* (S5 T2 I71, S7 T2 I53, S7 T2 I56), in med počitnicami (S7 T2 I52), ko so imeli več časa.

Pri prejemanju štipendije so bili trije sodelujoči niso bili upravičeni do nje (S1 T2 I35, S2 T2 I56, S4 T2 I62): *Zaradi previsokih dohodkov svojih staršev* (S1 T2 I36, S2 T2 I57). Tisti, ki so bili do štipendije upravičeni, so poročali o majhnem znesku (S6 T2 I60) in so jo porabili za razne osnovne stvari: *Poraba štipendije za položnico telefona* (S3 T2 I46) in druge vsakodnevne potrebe, nekaterim pa je štipendija pomenila: *Olajšanje financ* (S7 T2 I79).

Dva sta poročala o minimalnem varčevanju denarja medštudijem, saj ti zneski niso bili veliki in so jih porabljali sproti: *Brez večjega nabora prihrankov* (S1 T2 I57, S2 T2 I78), *neuresničena želja po varčevanju* (S3 T2 I56), *zaradi male količine denarja, brez možnosti varčevanja* (S2 T2 I79). Nekateri sodelujoči so na varčevanje denarja gledali kot naložbo za prihodnost: *Želja po osamosvajanju* (S7 T2 I64), *samostojnost od študija naprej* (S7 T2 I66), *priprava za samostojno življenje* (S4 T2 I53, S7 T2 I65), *hranjenje preostalega denarja* (S4 T2 I50, S7 T2 I74), *varčevanje štipendije* (S7 T2 I80). Glede prioritet financ so bili stroški porazdeljeni na vseh segmentih vsakdana: *Poraba denarja za osnovne stvari* (S2 T2 I80, S7 T2 I76), *poraba denarja za bivanje* (S2 T2 I73, S2 T2 I82, S7 T2 I67), *denar, porabljen za prehrano* (S1 T2 I42, S2 T2 I81, S4 T2 I60, S7 T2 I68), *vozovnica za vlak* (S2 T2 I61, S5 T2 I78), ter druge manj nujno potrebne življenjske stvari: *Plačevanje položnice za telefon* (S7 T2 I69), *skrb za avtomobil* (S1 T2 I40).

Štirje izmed sodelujočih so poročali o tem, da so jih starši med študijem finančno podpirali (S1 T2 I52, S2 T2 I64, S6 T2 I54, S6 T2 I67), ker so imeli tudi sami dober finančni položaj (S2 T2 I65, S6 T2 I66, S6 T2 I66, S7 T2 I60): *Možnost uporabe avtomobila staršev* (S1 T2 I41). Dva sta se počutila neprijetno, da bi jima starši dajali denar (S2 T2 I66), in eden izmed slednjih je želel te stroške zmanjšati, zato je deloval neodvisno od njihove finančne pomoči (S1 T2 I53). Dvema sodelujočima sta starša plačevala bivanje

(S3 T2 I41, S4 T2 I56) in eden izmed njiju je povedal, da je bila: *Želja staršev po plačevanju bivanja* (S4 T2 I58). Tistim, ki so jim bili v veliko finančno pomoč starši, so imeli več možnosti: *Potovanje s starši enkrat na leto* (S2 T2 I76, S2 T2 I77, S3 T2 I48) in *kupovanje nekaterih stvari s strani staršev* (S6 T2 I59). Vsak posameznik si rad kdaj privošči kakšno malenkost tudi zase, če seveda to možnost ima. Zelo dobro je nekdo med sodelujočimi izjavil: *Treba se je zavedati, da materialne stvari ne prinesejo zadovoljstva* (S1 T2 I45). Nagrada sebi ne pomeni vedno nujno nekaj materialnega, ampak lahko sebe nagradimo na kakšen drugačen, bolj finančno ekonomičen način (S1 T2 I46). Kadar pa imajo ljudje možnost, denar pa sebi privoščijo: *Kupovanje novih oblačil* (S1 T2 I47, S2 T2 I69, S4 T2 I61, S5 T2 I76, S6 T2 I61, S7 T2 I69), *kozmetike* (S2 T2 I70, S7 T2 I72), *cigaret* (S1 T2 I48), *možnost potovanj in izletov* (S1 T2 I49, S3 T2 I47, S5 T2 I77), *obiski kina* (S2 T2 I74), *smučanje pozimi* (S2 T2 I75), *pijače s prijatelji* (S3 T2 I54, S6 T2 I62, S7 T2 I73) in *kosila s prijatelji* (S5 T2 I75).

ZAPOSLOLITEV

Pri tej temi me je zanimal predvsem prehod iz izobraževalnega sistema v samo zaposlitev, kako so se znašli v povsem drugi vlogi. Zanimalo me je, ali so se na Zavodu za zaposlovanje vključili v aktivno politiko zaposlovanja in ali jim je slednja bila kasneje v kakšno pomoč. Zaradi zavedanja, da je letno malo razpisanih delovnih mest za socialne delavce, glede na število študentov, me je zanimalo, kje so zaposleni. Tako kot sem jih spraševala, ali so bili zadovoljni s študijem na Fakulteti za socialno delo, sem jih tudi na tem mestu vprašala, kako so zadovoljni s trenutnim delovnim mestom, saj menim, da to zelo vpliva na vsakega posameznika.

Idealne zaposlitve po končanem študiju so vse prej izjema kot pa nekaj pogostega, kar se je izkazalo tudi pri mojih sogovornikih. Zaposlitev je od samega izobraževalnega sistema drugačna, zato je za marsikoga to zelo težko obdobje (S2 T3 I84), ob katerem se lahko soočimo z neuspehi ob iskanju zaposlitve (S2 T3 I93). Diplomante navadno zaposlijo za določen čas (S2 T3 I91), ne dobijo takoj delovnega mesta, primernega svoji stopnji izobrazbe (S2 T3 I90), opravljajo razna nadomeščanja (S2 T3 I92, S5 T3 I84): *Ja, bilo je težko, predvsem ker nisem vedela, kaj sploh narediti. Prijavila sem se na zavod za zaposlovanje in po nekaj mesecih so me kontaktirali in vključili v aktivno politiko zaposlovanja, kjer sem delala usposabljanje na zavodu. V tistem letu sem opravljala razna dela, predvsem za določen čas, nadomeščanje porodniške. Nikjer me niso vzeli, ker nisem*

imela delovnih izkušenj. Bilo je zelo stresno in na koncu, ko si že tako obupan, si pripravljen sprejeti vsako delo, ne glede na izobrazbo in želje (S2 T3 I84–S2 T3 I98). Dva sodelujoča pa sta poročala o izjemno hitri zaposlitvi po diplomiranju (S1 T3 I59, S6 T3 I80): *Delo sem dobila hitro, nekaj tednov po diplomiranju* (S1 T3 I60). Slednja se tako tudi ob iskanju dela ni prijavila na Zavodu za zaposlovanje (S1 T3 I61), preostali pa so ta korak naredili. Eden izmed sodelujočih je omenil tudi: *Usposabljanje na zavodu* (S2 T3 I104), preostali pa so poročali zgolj o tem, da so ves čas spremljali razpise za poklic socialnega delavca (S1 T3 I90, S2 T3 I130, S6 T3 I78, S6 T3 I105). Zanimiva se mi je zdela opazka sodelujoče na temo razpisov delovnih mest v socialnih vodah: *Iz socialne stroke niti ni bilo veliko razpisov, tako da so bila bolj upravno, podjetniško in organizacijsko področje* (S6 T3 I123).

Kot sem že v prejšnjem odstavku omenila, je zelo težko dobiti prvo zaposlitev kot tisto idealno, kjer se vidimo v karieri. Ena izmed sodelujočih je navedla: *Kljub zadovoljstvu ob delu s starejšimi pa delam na drugem področju* (S2 T3 I7). Treba pa je nekje začeti in se sprijazniti z *osnovno plačo* (S3 T3 I37) in stremeti k *napredovanju s trdim delom* (S3 T3 I38). Ob tem pa je treba poudariti, da je *napredovanje zelo odvisno od samega delovnega okolja* (S3 T3 I39), če nam ta seveda to sploh dopušča, in od nas samih, ali smo dovolj *motivirani, da dosežemo svoj cilj* (S3 T3 I40). Med sodelujočimi so našteali naslednja delovna mesta, ki jih opravljalo oz. so jih že opravljali: *Zaposlitev v domu starejših* (S3 T3 I6), *delo v kadrovski službi* (S1 T3 I64), *delo na centru za socialno delo* (S2 T3 I105, S4 T3 I65, S4 T3 I71, S5 T3 I81), *delo z odvisniki od prepovedanih drog* (S2 T3 I106), *delo na socialni aktivaciji* (S2 T3 I107) in *delo v nevladni organizaciji* (S6 T3 I81). Zanimivo mi je bilo slišati odziv sodelujoče na vprašanje, ali jo trenutno delo izpopolnjuje: *Moram priznati, da se še iščem. Nisem se še poenotila, ali mi je v zadovoljstvo ali ne, ampak mislim, da bom še morala zamenjati delovno mesto, da bom lahko rekla, da je to to. Rada bi delala na področju skrbi za starejše, v kakšnem domu, vendar je zelo težko priti zraven, tako da bo še treba malo počakati. Sem pa mnjenja, da bi v sociali morali menjati delovno mesto na nekaj let, ker se mi zdi, da drugače povsem izgoriš in ti delo postane rutina* (S2 T3 I115–S2 T3 I120).

Osebe, ki so sodelovale v raziskavi, so navedle različne časovne intervale svojih zaposlitev. Dva sta zaposlena *eno leto* (S1 T3 I65, S3 T3 I63), eden je zaposlen že *skoraj eno leto* (S5 T3 I86) in eden nekje *pol leta* (S6 T3 I83). Glede na pogodbo o zaposlitvi, ločimo *zaposlitev za določen čas* (S2 T3 I108, S6 T3 I82) in *zaposlitev za nedoločen čas*

(S1 T3 I66, S1 T3 I69, S3 T3 I62, S4 T3 I73). Praviloma vsak zaposleni *začne delati po pogodbi za določen čas* (S1 T3 I67, S4 T3 I72), ki jo delodajalec lahko tudi večkrat *podaljša* (S1 T3 I68). Kadar je delavec zaposlen za določen čas in je z delom zadovoljen ali pa delo potrebuje zaradi stroškov preživljanja *stremi k pogodbi za nedoločen čas* (S5 T3 I89), saj je trenutno *obdobje preveč negotovo* (S3 T3 I66, S5 T3 I90) in bi to za sabo potegnilo *olajšanje skrbi* (S3 T3 I64) in predvsem bi si bolj trdno *zagotovil delovno mest* (S3 T3 I65).

Zadovoljstvo na delovnem mestu je ključno, da delo radi opravljamo. Na zadovoljstvo z delom pa vpliva več dejavnikov: *Dobro delovanje tima* (S1 T3 I71), *sproščeno delo* (S1 T3 I72), *vsakodnevno uživanje v delu* (S3 T3 I70), *zavedanje na prisotnost vzponov in padcev na delu* (S3 T3 I71), *zavedanje, da denar ne prinese vedno zadovoljstva* (S2 T3 I111), *možnost razvoja* (S6 T3 I86), *možnost napredovanja* (S6 T3 I87) in *uresničitev želja iz mladosti* (S4 T3 I77). Ena izmed sodelujočih je izrazila zadovoljstvo z začetnim delom kot oskrbovalka, ker ji je to dalo povsem drugačen pogled na uporabnike, kot pa če bi že takoj začela opravljati poklic socialne delavke: *Zelo pozitivna izkušnja. Se mi zdi, da bi to moral probati vsak, ker potem le na drugačen način gledaš na uporabnika, bolj človeško in ti je bliže* (S7 T3 I112–S7 T3 I116). Kar štirje sodelujoči so izpostavili, da so s *trenutnim delovnim mestom zadovoljni* (S1 T3 I70, S3 T3 I13, S1 T3 I75, S3 T3 I67, S4 T3 I74, S5 T3 I101), medtem ko preostali trije *razmišljajo o menjavi zaposlitve* (S1 T3 I74, S2 T3 I114, S6 T3 I85, S6 T3 I96).

Med izobraževanjem na Fakulteti za socialno delo se študenti že sproti učijo: *Biti strpen, sočuten* (S1 T3 I87), da se je treba prilagajati, komunicirati in sodelovati z drugimi (S1 T3 I88), in ko začnejo delati lahko različne koncepte in vse pridobljeno znanje *preverijo v praksi* (S6 T3 I18). Večina sodelujočih je navedla, da to povezavo izobraževanja z delom imajo (S2 T3 I123, S3 T3 I77, S3 T3 I81, S5 T3 I102) že zato ker opravljajo poklic socialnega delavca, dva pa svojega dela ne vidita v skladu s svojo izobrazbo (S6 T3 I91, S7 T3 I117). Razlike se pa kažejo tudi v tem, kako so si sodelujoči predstavljali delo pred zaposlitvijo in kaj so ugotovili potem, ko so se zaposlili. Razlike med predstavami in realnostjo se kažejo sledeče: *Manj dela z uporabniki* (S7 T3 I35), *nov svet* (S3 T3 I74), *nepripravljenost na delo* (S3 T3 I75), *veliko več pogovorov z uporabniki na centrih za socialno delo* (S4 T3 I79), *veliko več dela* (S4 T3 I81). Eden izmed sodelujočih je tudi opisal celotno izkušnjo: *Pred zaposlitvijo me je bilo zelo strah, če bom dobil delo, kako me bodo sprejeli zaposleni... Imel sem veliko dilem sam pri sebi in se kljub 5 letom študija*

nisem zdel dovolj kompetenten za delo v socialni. Sedaj pa se ne želim preveč obremenjevati, ker se vsak dan kaj novega naučim in izkušnje prinesejo svoje (S4 T3 I84–S4 T3 I91)

Trg dela je zelo pester, še posebej za prve iskalce zaposlitve, ki še nimajo toliko izkušenj za seboj. Po prijavi na Zavodu za zaposlovanje je dobro pogosto *slediti prostim delovnim mestom* (S1 T3 I90, S6 T3 I106). Težave na trgu dela pri mladih iskalcih dela se kažejo v tem, da so *zahteve delodajalcev vedno večje* (S1 T3 I93), *se jih delodajalci pri zaposlovanju izogibajo* (S1 T3 I94), *imajo premalo delovnih izkušenj ob iskanju prve zaposlitve* (S3 T3 I87), *predlagana dela dostikrat ne ustrezajo izobrazbi* (S6 T3 I101), *premalo razpisov delovnih mest za socialne delavce* (S7 T3 I99). Zanimivo se mi je zdelo, kako so nekateri že bili seznanjeni s situacijo na trgu dela in jih ta ni presenetila: *Ja, imeli smo nekoč v okviru predavanj obisk zavoda za zaposlovanje, kjer so nam orisali situacijo. V bistvu je dela dovolj, ampak zaposlitve kot socialne delavke pa skoraj da ni* (S7 T3 I95–S7 T3 I96), medtem ko so bili drugi sprva zelo optimistični, potem pa jih je realnost prizemljila: *Pred tem se niti nisem zanimala. Pred vstopom si vseeno nekako bolj optimističen in tudi s faksa sem prišla polna idej in energije. Potem pa je realnost nekaj povsem drugega in doživiš šok* (S2 T3 I126–S2 T3 I135).

O aktivni politiki zaposlovanja so imeli sodelujoči različna mnenja. Dva izmed njih sta poročala, da sta bila v času iskanja zaposlitve vključena v aktivno politiko zaposlovanja (S2 T3 I88, S7 T3 I104), prav tako sta pa dva poročala, da se v ta program nista vključila (S3 T3 I88, S6 T3 I107). Tisti, ki so se je udeležili, so poročali, da so bili s samim programom zadovoljni (S5 T3 I112) in da so v tem sklopu osvojili določene kompetence in spretnosti (S3 T3 I91, S5 T3 I113). Ena izmed sodelujočih je izpostavila problem programa, da čeprav traja nekaj časa in opravljaš določeno delo, ne teče delovna doba in si je potrebno samostojno plačevati prispevke (S2 T3 I101).

PROBLEMI ZAPOSLOVANJA

Pri tej temi je bilo izpostavljenih veliko različnih vidikov in problemov, s katerimi se mladi srečujejo ob prvi zaposlitvi, vendar so se kljub raznolikosti povezovali v celoto. Tako so izpostavili naslednje probleme pri zaposlovanju mladih: *Opravljen pripravništvo* (S3 T4 I33, S4 T4 I101), *pomembnost opravljenega strokovnega izpita* (S2 T4 I51, S6 T4 I110), *pomankanje delovnih izkušenj* (S1 T4 I100, S2 T4 I131, S3 T4 I86, S4 T4 I103, S5 T4 I119, S6 T4 I109, S7 T4 I89), *raven pridobljene izobrazbe in znanja* (S2 T3 I138, S4

T4 I99), poznanstva (S1 T4 I99, S3 T4 I95, S7 T4 I119), samoiniciativnost na razgovorih glede predlogov, sprememb in idej (S2 T3 I142), *vpliva tudi sreča posameznika* (S1 T4 I98, S3 T4 I93), premalo samozvesti posameznika (S5 T4 I118), sama mladost (S6 T4 I117, S7 T4 I90), delodajalci velikokrat ne sprejmejo mladih deklet, ker imajo te željo po ustvarjanju družine oz. *željo po otrocih* (S7 T4 I91). Zanimivo pa mi je bilo razmišljanje naslednje sogovornice o problemih zaposlovanja, ki pa se je dotaknila teme izgorelosti: *Predvsem izgorelost. Se mi zdi, da se o tem tako malo govori in je vedno bolj pogosta pri delu. Mladi, ki pridemo s fakultet, smo polni znanja, idej, kaj narediti in spremeniti, in v tej želji velikokrat pregorimo. Sedaj vem, da je prva stvar, da ne postavim uporabnika na prvo mesto, ampak sebe in imam svoj prostor. Zato se mi tudi zdi, da veliko mladih menja službe, zaradi raznih pritiskov* (S2 T3 I156–S2 T3 I164).

Pri govoru glede neenakosti spolov pri delu v socialni pa sem opazila, da je bilo odvisno, ali sem se pogovarjala z moškim ali z žensko, ker so bili pogledi različni. Skoraj polovica je trdila, da je razmerje med zaposlenimi po spolu enakomerno (S1 T4 I104, S2 T3 I149, S5 T4 I125). Sodelujoče osebe ženskega spola so izpostavile naslednje: *Ženske teže pridobijo zaposlitev* (S1 T4 I105, S6 T4 I121), *teže napredujejo pri delu* (S1 T4 I106), *večje odgovornosti prevzamejo moški* (S1 T4 I107, S2 T3 I155, S7 T4 I129), *podrejenost žensk v primerjavi z moškimi* (S1 T4 I111, S2 T3 I144), *moškim se vse dovoli* (S2 T3 I145, S7 T4 I135) in *dajanje žensk v nič* (S2 T3 I146). Sodelujoče osebe moškega spola pa so izpostavile drug vidik: *Večinoma ženski kader* (S3 T4 I98, S4 T4 I112, S5 T4 I128, S7 T4 I125), *kot moški smo v manjšini* (S3 T4 I99, S4 T4 I111, S5 T4 I129), *prepričanost, da je delo v socialni ženski poklic* (S4 T4 I116, S5 T4 I131, S6 T4 I128).

5 SKLEPI

IZOBRAŽEVANJE

- Za študij socialnega dela se študenti odločajo, ker radi delajo z ljudmi, jim pomagajo reševati težave, bodo imeli več stika z ljudmi v primerjavi z drugimi družboslovnimi poklici in je veliko ur praktičnega dela. To je pomembno, ker jim bodo te odlike prišle prav kasneje pri poklicu in bodo lahko dobri socialni delavci in delavke.
- Glede na to, kar študij ponuja, in na razloge, zakaj se študenti zanj odločajo, lahko ponazorimo s tem, da so študenti s študijem zadovoljni, saj izpolni pričakovanja in vsak se med študijem najde na svojem področju in ga ima možnost tudi proti koncu poglobiti (delo s starejšimi, z mladimi, duševno zdravje v skupnosti, psihosocialna podpora in pomoč, socialna pravičnost in vključevanje in socialno delo v delovnem okolju). To je pomembno, ker si tako študenti lažje izberejo področje opravljanja obvezne prakse.
- Na praksi študenti spoznajo socialno delo še praktično in lahko preverjajo določeno teoretično znanje in koncepte. Čeprav je prakse v primerjavi z drugimi fakultetami veliko, pa si študenti želijo še več praktičnih ur, ker se pri praksi ogromno naučijo in dobijo pogled v situacijo, ki jih čez nekaj let čaka na poklicni poti. Praksa pa je tudi prostor, kjer si študenti lahko ustvarijo določene veze in poznanstva, ki so jim v pomoč kasneje pri zaposlitvi. Nekateri se potrudijo in izkažejo pri morebitnih delodajalcih, drugi pa spletejo nove prijateljske vezi in predvsem, kar je pri delu z ljudmi najbolj pomembno, pridobijo izkušnje iz prve roke.
- Študenti so radi informirani o nadaljevanju svoje življenjske poti, da se pripravijo in organizirajo. Na Fakulteti za socialno delo pogrešajo konkretne informacije, kako potekata pripravništvo in strokovni izpit, ter kakšen je prehod iz izobraževanja v zaposlitev.

SOCIALNO VPRAŠANJE

- Študenti socialnega dela poleg študija opravljajo še študentsko delo, največkrat delo v gostinstvu. Motivi za to odločitev so različni, in sicer: nekateri so od tega zaslužka odvisni, da si plačujejo osnovne življenjske stroške, drugi si želijo biti

- čim bolj neodvisni od staršev in imeti nekaj svojega denarja, tretji pa da si lahko občasno privoščijo kakšno dodatno dobrino.
- Poleg študentskega dela pa je lahko dodaten vir prihodka študentov socialnega dela tudi štipendija, katere težava je, da veliko študentov do nje ni upravičenih, ker starši presegajo določen cenzus. V primeru pa, da starši tega cenzusa ne presegajo, so zneski štipendij nizki.
 - Še vedno pa so v osnovi starši tisti finančni temelj študentov in jih podpirajo. Želijo si poskrbeti za svoje otroke, dokler so še del izobraževalnega procesa in se ne zaposlijo, ter jim dajo, kolikor lahko.

ZAPOSLOITEV

- Prehod iz izobraževanja v zaposlitev predstavlja marsikateremu socialnemu delavcu izziv. Soočijo se z novimi situacijami, z novim okoljem, in to je po svoje tudi prehod v odraslo dobo, ko postanejo samostojni in povsem odgovorni sami zase. Velikokrat si študenti preveč idilično predstavljajo iskanje zaposlitve in jih potem situacije, ki sledijo, postavijo na realna tla.
- Razpisov delovnih mest v socialnem delu je veliko manj, kot pa je za to povpraševanja na trgu.
- Ob prijavi na Zavodu za zaposlovanje imajo mladi možnost, da se vključijo v aktivno politiko zaposlovanja, ki bi jim lahko omogočila učenje in razvijanje določenih kompetenc in spretnosti, vendar se za to ne odloči veliko mladih.
- Mladim je pri prvih zaposlitvah izredno težko, ker so še povsem nezreli, brez delovnih izkušenj in težko konkurirajo drugim, ki so že nekaj časa zaposleni.
- Študentom socialnega dela je težko, ker marsikateri delodajalec na obvezno prakso med študijem ne gleda kot na izkušnje, ki so jih med izobraževanjem pridobili; to se jim je zdi premalo.
- Premalo pa je tudi priložnosti, kjer bi se lahko dokazali kot dobri delavci, ker so na začetku vsi zaposleni za določen čas in jim to ne prinaša stabilnosti za prihodnost poklicne kariere.
- Velikokrat prva zaposlitev ni idealna, kjer bi se videli na dolgi rok, ampak nekje je treba začeti in si nabrati potrebne delovne izkušnje za večjo konkurenčnost na trgu dela.

- Diplomanti socialnega dela so se tako zaposlilina centrih za socialno delo, v domovih, različnih zavodih, organizacijah, socialni aktivaciji in terenskem delu.
- Sodelujoči so skoraj vsi zaposleni, le da je samo eden zaposlen za nedoločen čas, preostali pa za določen čas.
- Socialni delavci so s svojimi delovnimi mesti v večini zadovoljni in delo tudi z veseljem opravljajo. Tisti manj zadovoljni še trenutno nimajo delovnega mesta, povezanega s socialnim delom, ampak se želijo v prihodnje tudi te izkušnje.
- Povezava študija na Fakulteti za socialno delo kasneje z delom socialnega delavca je zelo močna. Na fakulteti študenti pridobijo osnove, kot so: biti strpen, sočuten, razumevajoč, kako vzpostaviti delovni odnos z uporabniki in uporabljati razne koncepte v praksi ..., kar tudi kasneje pri poklicu ves čas uporabljajo.
- Primanjkljaj pa se vidi predvsem na področju birokracije, s katero diplomanti med študijem niso imeli izkušenj, ker je bilo delo bolj usmerjeno v pogovore z uporabniki in razvijanje odnosa. Posledično imajo socialni delavci v praksi zaradi večje porabe časa z administracijo manj časa za delo z uporabniki.

PROBLEMI ZAPOSLOVANJA

- Opravljanje pripravništva in opravljen strokovni izpit sta pogoj za pridobitev poklica socialni delavec. Pripravništvo pa je težko dobiti, ker je zelo malo razpisov.
- Pomanjkanje delovnih izkušenj, saj jih kot prvi iskalci zaposlitve nimajo, razen obvezne prakse med študijem.
- Mladost socialnih delavcev in predvsem ženskega kadra, ki ima željo po ustvarjanju družine oz. željo po otrocih. Kot sama mladost pa je povezana tako z delovnimi in življenjskimi izkušnjami. Delodajalci na mlade ne gledajo kot na povsem zrele posameznike, ker jim manjka izkušenj, ki bi jih utrdile in na katerih bi se lahko učili.
- Težko je pridobiti delo, če posameznik nima vez in poznanstev. Hkrati lahko tudi tukaj omenimo srečo, ki pa jo nekateri imajo ob zaposlovanju.
- Bodoči socialni delavci imajo velikokrat premalo samozavesti, zlasti če so bili že večkrat zavrnjeni oz. imajo slabe predhodne izkušnje.
- Prevelika želja po določenih spremembah na delovnem mestu lahko pripelje do izgorelosti. Študenti pridejo na delo z velikim naborom svežega znanja, z idejami,

kaj bi bilo dobro narediti, da velikokrat v svoji želji pregorijo oz. se jim naloži toliko dela, da jih prehiter in preobremenjen tempo vodi v izgorevanje.

- V socialnem delu sicer prevladuje ženski kader in so moški v manjšini. V tem primeru torej obstaja neenakost med spoloma, vendar v drugačni luči kot pri drugih poklicih. Na splošno pa še vedno velja prepričanje, da so ženske v primerjavi z moškimi v podrejenem položaju, da težje napredujejo in ne predstavljajo tako pomembnega člana na delovnem mestu.

6 PREDLOGI

- Študente bi bilo treba že v času celotnega študija seznaniti s pomembnimi informacijami o diplomi in magisteriju, kako potekata pripravništvo (kje in kdaj najdemo razpise, kako se prijavimo, kako poteka...) in strokovni izpit (kaj vse je treba znati, kako poteka...). Morda z dodatnimi predavanji na to temo; lahko bi povabili kakšnega bivšega študenta, ki bi delil svojo izkušnjo; v skupnem prostoru bi lahko imeli več letakov na to temo.
- Več vključevanja uporabnih praktičnih vsebin v izobraževanje, ki se kasneje pri delu zahtevajo (pisanje vlog, zaznamkov ..., vsega, kar se tiče birokracije), kar bi lahko poglobljali na mentorskih skupinah.
- Organiziranje predavanj na Fakulteti za socialno delo z gosti, ki delajo kot socialni delavci na različnih področjih. Vsak bi imel možnost predstaviti svoje delo in bi se morda kdo od študentov lažje odločil, kaj ga veseli, in predvsem bi dobili sliko, kako poteka delo socialnega delavca (če nebi imeli možnosti tega izkusiti pri obvezni praksi).
- Cenejše ali morda brezplačno vključevanje študentov na kongrese socialnega dela, kjer bi pridobili še več znanja in poznanstev z drugimi strokovnjaki in socialnimi delavci.
- Omogočanje študentskega dela za študente socialnega dela na tem področju, npr. kot pomoč v institucijah z birokracijo socialnim delavkam, ki so preobremenjene. Tako bi bili zaposleni malo razbremenjeni in bi imeli več časa za stik z ljudmi, študenti pa bi pridobili novo znanje in izkušnje iz prakse v socialnem delu.
- Z zakonom bi bilo treba ovrednotiti študentsko delo, da bi bilo v celoti in ne le delno priznано kot delovne izkušnje. Mladim bi bila to dodatna motivacija, s tem bi pridobivali delovne izkušnje in posledično bili bolj konkurenčni na trgu dela.
- Večja informiranost mladih o programih, ki pomagajo pri zaposlovanju že na Fakulteti za socialno delo med predavanji, z letaki v večnamenskem prostoru in kasneje tudi na Zavodu za zaposlovanje.
- Konkretna predavanja na Zavodu za zaposlovanje za mlade iskalce zaposlitve.
- Aktivna politika zaposlovanja bi morala bolj konkretno pomagati mladim pri iskanju zaposlitve. Glede na področja zaposlovanja, bi lahko naredili uporabnejše vsebine, ki bi kasneje prišle prav pri zaposlovanju. Prav tako bi lahko bila kot

- dodatna točka na razgovorih, da bi delodajalci videli, da so naredili nekakšno usposabljanje.
- Več možnosti za zaposlitev za nedoločen čas za mlade, ki bi bili bolj prepričani o svoji poklicni prihodnosti.
 - Ozaveščenost, da bi mladi aktivno iskali zaposlitev, ne pasivno, ker je premalo povpraševanja po prvih iskalcih zaposlitve. Tudi če ni razpisov za delovno mesto, mladi ne bodo izgubili nič, če bodo pošiljali prošnje morebitnim delodajalcem, ampak lahko kvečjemu pridobijo, morda celo zaposlitev.
 - Več razpisov za delo socialnih delavcev na zavodu.
 - Več razpisov delovnih mest za socialne delavce, da bi se v zavodih in na centrih za socialno delo količina dela razporedila med več zaposlenih. Posledično bi bilo manj možnosti za vedno pogostejši pojav: izgorelost zaposlenih. Že zaposleni bi bili razbremenjeni in bi svoje delo lahko opravljali še bolj kvalitetno in bi lahko več časa namenili uporabnikom, iskalci zaposlitve pa bi dobili priložnost za delovno mesto.
 - Narediti socialno delo bližje ljudem in jim nameniti več pozornosti, ker sedaj delo temelji na administraciji. Prav je, da se delo socialnih delavcev nadzira, vendar je tega enostavno preveč, kar tudi občutijo uporabniki in niso tako sproščeni v pogovorih.
 - Družba, delodajalci bi morali imeti več zaupanja v mlade, ki so polni znanja, kljub manj delovnim izkušnjam. Starejši delavci bi se lahko učili novosti od mlajših, mladi pa bi se učili na izkušnjah starejših.
 - Več poudarka bi bilo treba dati tudi napredovanju na delovnem mestu oz. dodatnemu izobraževanju. Vse več je izobraževanj, ki so plačljiva in jih delodajalci niti ne krijejo zaposlenim.
 - Za nadgraditev svojega diplomskega dela, bi si želela narediti še obširnejšo raziskavo, z več sodelujočimi in bi tako dobila bolj podroben pogled na samo temo. Tako sem dobila nekakšen oris in delček tega, kar sem raziskovala. Še vedno bi delala kvalitativno raziskavo, ker je to tema, kjer lahko s podvprašanji, ki se med pogovorom razvijejo, veliko odkrijem, česar z določenim vprašalnikom nebi.

7 UPORABLJENA LITERATURA

Barle Lakota, A., Počkar, M., Ratkai Ilič, M., Popit, T., Novak Fajfar, B., Pokeršnik, B., idr. (1999). Sociologija. Gradivo za srednje šole. V B. Pokeršnik in M. Počkar (ur.), *Spol* (str. 156–176). Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Barle Lakota, A., Počkar, M., Ratkai Ilič, M., Popit, T., Novak Fajfar, B., Pokeršnik, B., idr. (1999). Sociologija. Gradivo za srednje šole. V T. Popit (ur.), *Družbene neenakosti* (str. 130–140). Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Bohinc, R. (2018) Za družbeno odgovornost: zbornik razprav. V Č. Poglajen (ur.), *Odprava prekarnosti kot neizogiben temelj družbene odgovornosti* (str. 127–135). Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, Založba FDV: Gibanje za družbeno odgovornost.

Dragoš, S. (2017). Erozijska družinska politika. *Socialno delo*, 56(3), 157–178. Pridobljeno 26.5.2020 s <https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-LA0XA6YR/?euapi=1&query=%27keywords%3derozija+dru%5%beinske+politike%3a+premik+od+socialne+k+natalitetni%27&sortDir=ASC&sort=date&pageSize=25>

Filipovič Hrast, M., Rakar, T., Kolarič, Z. (2019). Socialna politika danes in jutri. Pridobljeno 21.5.2020 s <https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-6HHPRC8I/?euapi=1&query=%27keywords%3dsocialna+izklju%4%8denost%27&sortDir=ASC&sort=date&pageSize=25&page=3>

Goede, M. P. M. (1996). Youth: unemployment, identity and policy. Aldershot, Hants, England; Brookfield, Vt., USA: Avebury.

Gril, A., Bijuklič, I., Autor, S. (2018). EVROŠTUDENT VI, Socialni in ekonomski pogoji življenja študentov v Evropi, 2016–2018; Nacionalno poročilo – Slovenija. Ljubljana: Pedagoški inštitut. Pridobljeno 3.3.2020 s https://www.eurostudent.eu/download_files/documents/EVROSTUDENT_VI_Porocilo_SLO.pdf

Haralambos, M., Holborn, M. (2005). *Sociologija: teme in pogledi*. Ljubljana: DZS.

Ignjatović, M. (2006). Položaj mladih na trgu delovne sile. *IB revija (Ljubljana)*, 40(4), 66–69. Pridobljeno 10.3.2020 s <https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-Q8J8MNBC/?euapi=1&query=%27keywords%3dpolo%c5%beaj+mladih+na+trgu+delovne+sile%27&sortDir=ASC&sort=date&pageSize=25>

Ignjatović, M., Kramberger, A., Pavlin, S., Svetličič, M., Štarkl, D., Trbanc, M. (2007). *Zaposljivost v Sloveniji: analiza prehoda iz šol v zaposlitve : stanje, napovedi, primerjave*. Ljubljana : Fakulteta za družbene vede.

Kavar-Vidmar, A. (1993). Brezposelnost, *Socialno delo*, 32(5/6). Pridobljeno 3.3.2020 s <https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-PUF46GQV/?euapi=1&query=%27keywords%3dkavar+vidmar+brezposelnost%27&sortDir=ASC&sort=date&pageSize=25>

Klemše, P. (2018). Aktivna politika zaposlovanja mladih: Jamstvo za mlade. *AS. Andragoška spoznanja*, 24(2), 89–103. Pridobljeno 15.3.2020 s <https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-U968RW4J>

Klužer, Franci (2009). Mladi in trg dela. *IB revija (Ljubljana)*, 43(2), 41–50. Pridobljeno 10.3.2020 s <http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-NNWMOAGE/?euapi=1&query=%27keywords%3dmladi+in+trg+dela+klu%c5%beer%27&sortDir=ASC&sort=date&pageSize=25>

Knez, N., Petrič, P., Totič, T. (2014). Mladi, zaposljivost in zdravje: zbornik znanstveno-raziskovalnih prispevkov. V D. Kralj, K. Mihajlovič, L. Tepeh, N. Orešnik (ur.), *Zaposlitev mladih* (str. 29–33). Maribor: Oddelek za psihologijo, Filozofska fakulteta.

Kramberger, A., Pavlin, S. (2007). *Zaposljivost v sloveniji– analiza prehoda iz šol v zaposlitev: stanje, napovedi, primerjave*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

Lavrič, M., Flere, S., Tavčar Krajnc, M., Klanjšek, R., Musil, B., Naterer, A., Kirbiš, A., Divjak, M., Lešek, P. (2011). *Mladina 2010: družbeni profil mladih v Sloveniji*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Urad RS za mladino; Maribor: Aristej.

Marinšek, A. (2001). Brezposelnost mlajših odraslih. *AS. Andragoška spoznanja*, 7(3), 74–83. Pridobljeno 20.2.2020 s <https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-K1G9GIJZ/?euapi=1&query=%27keywords%3dbrezposelnost+mlaj%c5%alih+odraslih%27&sortDir=ASC&sort=date&pageSize=25>

Mesec, B. (2009). *Metodologija raziskovanja v socialnem delu 1: Načrtovanje raziskave (študijsko gradivo za interno uporabo)*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

Mesec, B. (2014). *Metodologija raziskovanja v socialnem delu 2: Kvalitativne raziskave (študijsko gradivo za interno uporabo)*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

Mrgole, A. (1997). Mladi v izobraževanju odraslih. *AS. Andragoška spoznanja*, 3(3/4), 42–51. Pridobljeno 15.3.2020 s <https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-92HAJZCW/?euapi=1&query=%27keywords%3dmladi+v+izobra%c5%beevanju+odrasli h%27&sortDir=ASC&sort=date&pageSize=25>

Naterer, A., Lavrič, M., Klanjšek, R., Flere, S., Rutar, T., Lahe, D., Kuhar, M., Hlebec, v., Cupar, T., Kobše, Ž. (2019). Slovenska mladina 2018/2019. V R. Klanjšek in Ž. Kobše (ur.), *Zaposlovanje* (str. 51–58). Zagreb: Friedrich-Ebert-Stiftung. Pridobljeno 18.4.2020 s file:///C:/Users/%C5%A0pela/Desktop/Diplomska%20naloga/teorija/SLOVENSKA%20MLADINA%2018_19.pdf

Počkar, M. (2013). *Teme iz sociologije: Učbenik za srednje strokovne in poklicno-tehnične šole*. Ljubljana: DZS.

Podmenik, D. (2013). *Kako do ustrezne zaposlitve? Diplomanti v času družbene krize*. Ljubljana: IRSA – Inštitut za razvojne in strateške analize.

Rapuš-Pavel, J. (2005). Ranljivost mladih pri soočanju z brezposelnostjo. *Socialna pedagogika (Ljubljana)*, 9(3), 329–360. Pridobljeno 3.3.2020 s <https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-IHTJBPVK/?euapi=1&query=%27keywords%3dranjivost+mladih+pri+soo%c4%8danju +z+brezposelnostjo%27&sortDir=ASC&sort=date&pageSize=25>

Rapuš-Pavel, J. (2008). Youth about facing problems in the transition to employment. *Socialna pedagogika (Ljubljana)*, 12(5), 461–477. Pridobljeno 15.3.2020 s <https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-T0A84V3H/?query=%27contributor%3dRapu%c5%a1-Pavel%2c+Jana%27&pageSize=25>

Razpotnik, Š. (2010). Mladi in zdravi, zakaj ne gredo delat?!. *Socialna pedagogika (Ljubljana)*, 14(4), 439–466. Pridobljeno 20.2.2020 s

<https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-70V5WMGW/?euapi=1&query=%27keywords%3dmladi+in+zdravi%2c+zakaj%27&sortDir=ASC&sort=date&pageSize=25>

Spruk, V. (2013). Mladi in trg dela v času gospodarske krize. *IB revija (Ljubljana)*, 47(3/4), 5–15. Pridobljeno 2.3.2020 s <https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-GYFRSV4O/?euapi=1&query=%27keywords%3dmladi+in+trg+dela+v+%c4%8dasu%27&sortDir=ASC&sort=date&pageSize=25>

Stropnik, N. (2006). Položaj in problemi mladih družin z vidika zaposlovanja ter usklajevanja dela in družine. *IB revija (Ljubljana)*, 40(4), 70–72. Pridobljeno 10.3.2020 s <http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-D87IEZEX/?euapi=1&query=%27keywords%3dpolo%c5%beaj+in+problemi+mladih+dr%c5%bein+z+vidika+zaposlovanja+ter+usklajevanja%27&sortDir=ASC&sort=date&pageSize=25>

Svetlik, I., Vilič-Klenovšek, T., Klemenčič, S., Hribar, S. (1993). *Izobraževanje in trg dela*. Ljubljana: Andragoški center Republike Slovenije

Terciarno izobraževanje v Sloveniji – vključenost, učinkovitost, kakovost, financiranje in zaposljivost (2014), *Delovni zvezki – Zavod RS za makroekonomske analize in razvoj*, 23(4). Pridobljeno 21.5.2020 s <https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-ONRYFZZA/?euapi=1&query=%27keywords%3dzaposlovanje%27&pageSize=25&sortDir=DESC&sort=date&page=4>

Ule, M., Mihelj, V. (1995). *Prihodnost mladine*. Ljubljana: DZS, Ministrstvo za šolstvo in šport, Urad Republike Slovenije.

Ule, M., Kuhar, M. (2003). *Mladi, družina in starševstvo – spremembe življenjskih potekov v pozni moderni*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, Založba FDV.

Ule, M., Renner, T., Mencin Čepelj, M., Tivadar, B. (2000). Socialna ranljivost mladih. V T. Renner (ur.), *Ranljivost, mladi in zasebno okolje* (str. 89–106). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Urad republike slovenije za mladino.

Ule, M., Tivadar, B., Živoder, A. (2011). "Na mladih svet stoji, kje pa stojijo mladi – študentje?". *Teorija in praksa*, 48(1), 7–24. Pridobljeno 15.3.2020 s <https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC->

[TSPPRIJZ/?query=%27contributor%3d%27%27&pageSize=25&relation=Teorija+in+praksa](https://www.es.gov.si/TSPPRIJZ/?query=%27contributor%3d%27%27&pageSize=25&relation=Teorija+in+praksa)

Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje. (2018). *Možnosti zaposlovanja za poklic socialni delavec*. Pridobljeno 18.4.2020 s

<https://esvetovanje.ess.gov.si/KajNajDelam/MoznostiZaposlovanja/Poklic/Default.aspx>

Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje. (2019). *Mladi (od 15 do 29 leta) na trgu dela: december 2019*. Pridobljeno 18.4.2020 s https://www.ess.gov.si/_files/12067/Mladi-januar_2019.pdf

Žebovec, I., Erjavec, M (1999).Sodobne oblike revščine mladih: mladi, ulica, prihodnost: zbornik predavanj: mednarodni seminar. V R. Mion (ur)., *Odraščati v Evropi na pragu leta 2000* (str. 32). Ljubljana: Salve

Žebovec, I., Erjavec, M (1999).Sodobne oblike revščine mladih: mladi, ulica, prihodnost: zbornik predavanj: mednarodni seminar. V B. Dekleva in Š. Razpotnik (ur)., *Odraščati v Sloveniji na prelomu tisočletja*(str. 63–78). Ljubljana: Salve

8 PRILOGE

8.1 TEME INTERVJUJA

1. IZOBRAŽEVANJE

- Izbor smeri študija, kaj si želimo v prihodnosti,
- zaključek študija (diploma ali magisterij),
- znanje pridobljeno med študijem, ki je bilo v pomoč pri zaposlitvi (iskanju, odločitve),
- pridobitev informacij, kako naprej po koncu izobraževanja in katere obveznosti še imamo (izpit ZUP, pripravništvo, strokovni izpit...),
- želje za prihodnost (delovno mesto),
- aktivnost med samim študijem (prostovoljstvo, praksa, dogovori za naprej, poznanstva).

2. SOCIALNO VPRAŠANJE

- Od kod pridobivajo dohodke in kako se preživljajo (starši, študentsko delo, stipendija),
- osnovne in dodatne dobrine (počitnice, zabava, obleke),
- kakšne so strategije varčevanja.

3. ZAPOSLOITEV

- Trajanje obdobja brez dela (koliko časa je trajalo, kaj se je dogajalo v tem času, zavod za zaposlovanje),
- zaposlitveno mesto (kje, kako dolgo, za kakšen čas),
- zadovoljstvo z zaposlitvijo (se vidim v tem dolgoročno ali ne),
- primerno delovno mesto izobrazbi (kako vidim sebe trenutno, zadovoljstvo, želje, predstave pred zaposlitvijo),
- trg dela (pogled, primerjava pred vstopom nanj in sedaj),
- aktivna politika zaposlovanja (izkušnje, pomoč pri zaposlovanju mladih).

4. OVIRE PRI ZAPOSLOVANJU

- Možnosti zaposlitve (znanje, stopnja izobrazbe, delovne izkušnje, veze in poznanstva),
- spolna neenakost (izkušnje, pogledi).

8.2 INTERVJUJI

INTERVJU 1

Sogovornica 1, socialna delavka, zaposlena v kadrovske službi

Datum in kraj: 6.novembra 2019, Ljubljana

Čas trajanja pogovora: 9.45 do 10.30

Spol: Ž

IZOBRAŽEVANJE

Š: Kako, da si se odločila za študij socialnega dela?

M: Vedno sem rada delala z ljudmi in jim pomagala, tako da sem se videla v tej smeri. Sicer sem se sprva želela vpisati na specialno pedagogiko.

Š: Ti je bilo žal, ker si potem pristala na Fakulteti za socialno delo, glede na to da ni bila to tvoja prva izbira?

M: Niti ne. Med študijem sem se našla v socialnem delu, predvsem pri delu s starejšimi.

Š: So bile tako tvoje želje za poklicno prihodnost usmerjene na področje starih ljudi?

M: Ja, imela sem željo delati v domu za starejše, na pomoči na domu ali pa kakšnem dnevnem centru.

Š: Kako pa si izbirala prakso? Si delovala samo na področju starih ljudi ali tudi drugje?

M: Prakso sem opravljala dve leti v CUDV, kjer sem delala z ljudmi s težavami v duševnem razvoju, naslednji dve leti pa v domu starejših.

Š: Si poleg obvezne prakse opravljala kakšno prostovoljno delo?

M: Vsrednji šoli in tudi med študijem, kolikor mi je čas dopuščal, sem bila aktivna pri Klubu študentov, kjer smo organizirali razne dogodke za mlade, v CUDV pa sem bila tudi eno leto prostovoljka.

Š: Si sama sebi mogoče že med prakso, pri prostovoljstvu ustvarila določena poznanstva, ki bi ti bila v pomoč kasneje?

M: Na praksi so me lepo sprejeli, smo ustvarili poznanstva, vendar se kasneje pri iskanju zaposlitvi nisem osredotočala na to.

Š: Kako pa je bilo z informacijami, kako po diplomi oz. magisterijem s strani Fakultete?

M: Na tem mestu sem bila zelo razočarana, v primerjavi s srednjo šolo, kjer so nam že v prvem letniku povedali, kako naprej in nam razložili smernice. V 4.letniku smo izvedeli samo formalnosti o diplomi, glede pripravništva in strokovnega izpita pa ni nihče govoril. To sem res pogrešala, ker se mi zdi zelo pomembno vedenje za naprej.

Š: Kako si pa končala izobraževanje, z diplomom ali magisterijem?

M: Naredila sem diplomom, s katero sem odlašala dve leti. Nisem se mogla spraviti dokončat študij, zato se tudi nisem odločila za magisterij.

Š: Ti je sedaj, žal, da se nisi odločila dokončati magisterij?

M: Niti ne, ker sem že imela dogovorjeno službo, če naredim diplomom. Ni mi bilo treba narediti pripravništva in strokovnega izpita, ker ne delam v socialnih vodah, tako da s tega vidika ne.

SOCIALNO VPRAŠANJE:

Š: Kako pa si shajala s prihodki, dohodki v času študija in po koncu?

M: Že od srednje šole sem študentsko delala v hotelu, v gostinstvu. S tem sem si zaslužila dovolj, da sem lahko shajala in da staršema ni bilo treba plačevati mojih stroškov.

Š: Štipendijo si imela?

M: Ne, do štipendije nisem bila upravičena, čeprav sem vsako leto vložila vlogo zanjo, ker sta starša imela previsoke prihodke.

Š: Kaj pa ti je bila prioriteta od materialnih stvari? Si bila kdaj v dilemi ali kupiti to ali kaj drugega?

M: Ker sem delala, kolikor mi je uspelo ob študiju, sem imela dovolj denarja zase in kakšen mesec mi je tudi nekaj malega ostalo, da sem lahko dala na stran. Prioriteta mi je bila predvsem, da moram natankati avto, katerega sta mi starša posodila, da imam za hrano v Ljubljani in da sem si tu in tam kaj privoščila. Želje so seveda vedno bile, vendar sta me že starša od majhnega učila, da ni vse v materialnih stvareh, tako da nisem na veliko zapravljala.

Š: Kaj pa so bile dodatne dobrine, za katere si porabila svoj prihodek?

M: To so bila kakšna oblačila, cigarete, ker sem kadilka, in enkrat na leto smo s prijateljicami odšle na dopust v eno izmed evropskih držav. Če sem že delala, sem si želela tudi nekaj privoščiti zase, tako da je bila to kot nagrada.

Š: Kako pa so starši gledali na to, da si želela biti čim bolj ekonomsko neodvisna od njih?

M: Seveda sta me večkrat vprašala, če potrebujem kaj denarja, vendar nisem nikoli sprejela tega, ker vem, da denar ne pade kar z neba in da se je za denar treba potruditi.

Š: Tisti denar, ki si ga dala na stran, si že varčevala za prihodnost?

M: Ja lahko bi rekla, da sem imela namen dajati v šparovček za svojo bodoče življenje. Ni ga bilo veliko, ampak kolikor sem ga privarčevala, sem bila ponosna nase, da imam nekaj denarja na strani.

ZAPOSLOITEV:

Š: Se pravi, ker si imela dogovorjeno zaposlitev po diplomi, nisi bila dolgo časa brez dela?

M: Ja, tako je. Delo sem dobila hitro, nekaj tednov po diplomiranju.

Š: Si se v teh tednih prijavila na zavod za zaposlovanje ali se ti ni bilo treba?

M: Nisem se prijavila, ker sem dobila delovno mesto zunaj razpisov za delovno mesto.

Š: Kje pa si se zaposlila, kako dolgo si že tukaj in kakšno pogodbo si dobila?

M: Moram priznati: delo dobila prek poznanstev in vez in sedaj delam v kadrovski službi. Tukaj sem sedaj že dobro leto in nedolgo nazaj so mi dali pogodbo za nedoločen čas. Pred tem sem dobila pogodbo za določen čas za tri mesece, ki so mi jo trikrat podaljšali, nato pa so me redno zaposlili.

Š: Si zadovoljna v službi, te izpopolnjuje?

M: V službi sem zelo zadovoljna, sam tim mi je zelo všeč in delo poteka sproščeno. Pred to zaposlitvijo sem mislila, da ne bom tako zadovoljna in jo bom zagotovo zamenjala za delo na socialnem področju, vendar sem se trenutno v tem našla in ne razmišljam o menjavi zaposlitve.

Š: Kako si si predstavljala delo pred zaposlitvijo?

M: Bila sem sproščena, ker sem imela dogovorjeno delovno mesto. Kljub vsemu pa sem imela nekaj strahu, da nebo tako, kot sem se zmenila in so mi obljubili, ampak na srečo se je dobro izteklo.

Š: Kaj pa delo samo, se ti zdi v skladu s tvojo izobrazbo?

M: Najprej sem mislila da ne, potem pa sem ugotovila, da je kar nekaj skupnih točk s socialnim delom. Tudi tukaj sprejemam in odpiram nove prejete vloge, vodim razne evidence odsotnosti,

prevozov, pripravljam razne analize in predloge izobraževanj. Prav tako moraš imeti smisel za ljudi, strpnost, socialni čut, moraš biti prilagodljiv, komunikativen in znati sodelovati z drugimi.

Š: Kako bi primerjala trg dela pred vstopom nanj in sedaj, ko delaš?

M: Prijavljena sem na razne aplikacije, ki mi dnevno pošiljajo prosta delovna mesta. Veliko je razpisov delovnih mest, vendar so zelo nizko kvalificirana in vedno bolj opažam, koliko stvari zahtevajo delodajalci. Delodajalci se mi zdi, da ne zaposlujejo radi preveč izobraženih mladih, saj se bojijo konkurence.

Š: Kako pa vidiš aktivno politiko zaposlovanja?

M: Slišala sem za to, ampak nisem pa tako seznanjena, da bi znala kaj več povedati.

PROBLEMI ZAPOSLOVANJA

Š: Kaj se ti zdi, da pri iskanju zaposlitve prevlada (znanje, delovne izkušnje, izobrazba, poznanstva) in zakaj?

M: Vse po malem in tudi sreča. Jaz vem, da nebi dobila dela tukaj, če nebi oče poznal direktorja. Se mi pa zdi, da dostikrat delovne izkušnje prevladajo, ker znanje lahko vsak pridobi, tudi med izobraževanjem ali pa svoje angažiranosti in zanimanja.

Š: Ker že imaš službo, me zanima, kako se pri vas kaže spolna neenakost ali je morda ni oz. kako ti gledaš na to?

M: Pri nas je nekako polovica žensk in polovica moških. Mislim pa, da ženske dosti težje pridobijo delo in tudi težje napredujejo. Večje odgovornosti pri nas za kakšno delo prevzamejo moški in tudi odločanje prihaja od njih. Sama situacija se izboljšuje, da smo tudi ženske vedno bolj vključene v procese, vendar se še vedno čuti, da smo kljub vsemu podrejene.

INTERVJU 2

Sogovornica 2, socialna delavka, zaposlena pri socialni aktivaciji

Datum in kraj: 14. novembra 2019, Celje

Čas trajanja pogovora: 12.00 do 13.00

Spol: Ž

Š: Kako, da si se odločila za študij socialnega dela?

N: Po pravici nisem vedela, kaj bi rada delala v življenju. Naredila sem srednjo zdravstveno šolo in vedela sem, da ne želim delati v tem poklicu, ker se ne vidim.

Š: Kako pa ti je bilo potem na socialnem delu, glede na to da si bila precej neodločna pri svoji izbiri?

N: Nekako se mi zdi, da se najdeš na področju, ki te veseli. Jaz sem se recimo našla na področju dela s starimi ljudmi, pa čeprav sem danes zaposlena v povsem drugi smeri. Tako da se osredotočiš na tiste stvari, v katerih uživaš in imaš motivacijo za naprej.

Š: So bile tako tvoje želje za poklicno prihodnost usmerjene na področje dela s starimi ljudmi?

N: Ja, seveda sem imela željo, da bom nekoč delala v domu za stare, ampak nekako me je pot ponesla v povsem druge poklicne vode. Želja po delu v domu ostaja in morda se mi v prihodnosti le pokaže kakšna priložnost.

Š: Kako pa si izbirala prakso? Si delovala samo na področju dela s starimi ljudmi ali tudi drugje?

N: Prakso sem opravljala dve leti v domu za stare, nato na centru za socialno delo in na osnovni šoli. Želela sem imeti nekako čim bolj pestro izbiro in ugotoviti, kje se res vidim.

Š: Si poleg obvezne prakse opravljala kakšno prostovoljno delo?

N: To mi enostavno ni zneslo, saj smo imeli predavanja čez cel dan, od jutra do večera in tiste dve uri pavze vmes mi nista preveč koristili. Vikende sem pa izkoristila predvsem za nabiranje novih moči in druženje z domačimi.

Š: Si sama sebi mogoče že med prakso ali prostovoljstvom ustvarila določena poznanstva, ki bi ti bila v pomoč kasneje?

N: Ko sem opravljala prakso, nisem razmišljala o teh stvareh, ki bi mi sedaj, ko gledam nazaj, zelo prav prišle, saj več ljudi ko poznaš, prej lahko kaj dosežeš. Pri vseh stvareh se mi zdi, ko gledam za nazaj, bi jih naredila drugače. Tudi predavanja, katera so mi bila med študijem povsem nezanimiva in neuporabna, bi mi sedaj prišla kako prav.

Š: Kako pa je bilo z informacijami, kako po diplomi oz. magisteriju s strani fakultete?

N: Moram priznati, da zelo malo. Čeprav se sama niti nisem zanimala preveč zato, ker sem vedela, da bom vzela absolventa in je bila to moja zadnja skrb. So mi pa manjkale te informacije potem, ko sem začela iskati pripravništvo, saj nisem vedela, na koga se obrniti, kaj moram narediti. Sam si se moral pozanimati o vseh stvareh. Sem pa bila presenečena, ker nisem imela plačanega pripravništva, ampak je bilo volontersko, kar naj se nebi dogajalo. Porabili so me za vse in sedaj na to gledam kot izkoriščenje, vendar takrat sem želela ugoditi vsem.

Š: Kako si pa končala izobraževanje, z diplomo ali magisterijem?

N: Naredila sem diplomo, v absolventskem letu. V istem letu sem nato naredila še devetmesečno pripravništvo, strokovni izpit in izpit iz zakona o upravnem postopku. Želela sem se čimprej osamosvojiti.

Š: Bi morda danes, če pogledaš za nazaj, nadaljevala magistrski študij?

N: Ne, ker ga ne potrebujem. Kamorkoli sem odšla na razgovor, je bilo pomembno, da sem imela opravljen strokovni izpit, ki ga pa lahko opraviš tudi z diplomo po opravljenem obdobju pripravništva.

SOCIALNO VPRAŠANJE

Š: Kako pa si shajala s prihodki v času študija in po koncu?

N: Moji prihodki so bili na minimumu. Delati mi ni uspelo, ker smo imeli predavanja skozi dan, kot sem ti že povedala. Do štipendije nisem bila upravičena, ker sta starša za nekaj malega presegala določen cenzus. Delati sem začela šele v letu absolventskega staža, popoldanska in nočna študentska dela, da sem imela končno nekaj svojega denarja. V 2. in 3. letniku sem se tudi vozila vsak dan v Ljubljano iz Slovenske Bistrice, da nebi bilo treba staršema toliko zapraviti za stanovanje. Bilo je pestro.

Š: Kaj pa ti je bilo prioriteta od materialnih stvari? Si bila kdaj v dilemi ali kupiti to ali kaj drugega?

N: Denar sem dobila od staršev. Sicer nismo bili bogataši, ampak niti reveži ne, vendar sem se vedno počutila neprijetno, ker mi dajeta denar, jaz pa zato ne naredim nič. Zato sem se želela tudi čimprej osamosvojiti, da ju vsaj z enim stroškom razbremenim. Nisem si nikoli kupovala veliko

oblek, ličil, ker tudi po naravi nisem taka, da bi se po več ur urejala. Denar sem porabila predvsem za hrano in da sem si plačala stanovanje.

Š: Kaj pa so bile dodatne dobrine, za katere si porabila svoj prihodek?

N: Sem bi štela kakšen obisk kina ter smučanje pozimi. Poleti sem s staršema odšla še skupaj na morje, tako da sta te stvari financirala onadva.

Š: Kaj pa si naredila s tistim denarjem, ki si ga zaslužila v absolventskem obdobju? Si ga varčevala ali si sebi kaj privoščila?

N: Tega denarja v tistem letu ni bilo veliko, tako da tudi če bi želela varčevati, nebi imela kaj. Zaslužen denar sem porabila za stvari, ki sta mi jih prej financirala starša, to pa je hrana in stanovanje. Kupila pa sem si tudi prvi računalnik in nato sem bila res ponosna.

ZAPOSLOITEV

Š: Kako pa si se znašla po diplomi in opravljenem pripravništvu ter strokovnem izpitu?

N: Ja, bilo je težko, predvsem ker nisem vedela, kaj sploh narediti. Prijavila sem se na zavodu za zaposlovanje in po nekaj mesecih so kontaktirali z mano in me vključili v aktivno politiko zaposlovanja, kjer sem delala usposabljanje na zavodu. V tistem letu sem opravljala razna dela, predvsem za določen čas, nadomeščanje porodniških dopustov. Nikjer me niso vzeli, ker nisem imela delovnih izkušenj. Bilo je zelo stresno in na koncu, ko si že tako obupan, si pripravljen sprejeti vsako delo, ne glede na izobrazbo in želje.

Š: Kako pa gledaš na aktivno politiko zaposlovanja?

N: To je tako tako. Sicer dobiš nekaj izkušenj v treh mesecih, vendar meni niso tekli nobeni prispevki niti ne delovna doba. Niso me dali delati na javna dela, ker nisem imela izkušenj, zato sem delala usposabljanje na zavodu.

Š: Kje pa si se potem zaposlila?

N: Nekaj časa sem bila na centru za socialno delo, potem sem delala na sociu z odvisniki od prepovedanih drog, sedaj pa delam pri socialni aktivaciji.

Š: Za kako dolgo pa si zaposlena?

N: Zaposlena sem za določen čas. Padla sem tudi v osnovni plačni razred, medtem ko sem bila na sociu že precej visoko, ker sem bila vodja. Ampak če se nekje ne najdeš, ti ta denar ne pomeni veliko.

Š: Si zadovoljna v službi, te izpopolnjuje?

N: Moram priznati, da se še iščem. Nisem se še poenotila, ali mi je v zadovoljstvo ali ne, ampak mislim, da bom še morala zamenjati delovno mesto, da bom lahko rekla, da je to to. Rada bi delala s starimi, v kakšnem domu, vendar je zelo težko priti zraven, tako da bo še treba malo počakati. Sem pa mnenja, da bi v socialni morali menjati delovno mesto na nekaj let, ker se mi zdi, da drugače povsem izgoriš in ti delo postane rutina.

Š: Kako si si predstavljala delo pred zaposlitvijo?

N: Po pravici povedano, si nisem delala predstav. Nisem vedela, kaj me čaka, v kaj se spuščam.

Š: Kaj pa delo samo, se ti zdi v skladu s tvojo izobrazbo?

N: Ja, to seveda je. Tudi na razpis se lahko prijaviš, če dosegaš določeno stopnjo in vrsto izobrazbe, čeprav se mi zdi, da je v socialni veliko pomembnejši opravljen strokovni izpit.

Š: Kako bi primerjala trg dela pred vstopom nanj in sedaj, ko delaš?

N: Pred tem se niti nisem zanimala. Po strokovnem izpitu sem se prijavila na zavodu za zaposlovanje, si uredila vsa zavarovanja in se prijavila za denarno socialno pomoč. Ves čas sem gledala razpise, ampak problem je, ker povsod zahtevajo delovne izkušnje. Pred samim vstopom si vseeno nekako bolj optimističen in tudi s faksa sem prišla polna idej in energije. Potem pa je realnost nekaj povsem drugega in doživiš šok.

PROBLEMI ZAPOSLOVANJA

Š: Kaj se ti zdi, da pri iskanju zaposlitve prevlada: znanje, delovne izkušnje, izobrazba, poznanstva, in zakaj?

N: Delovne izkušnje definitivno, ker zaradi tega so mene velikokrat zavrnil. Seveda sta izobrazba in znanje pomembna, vendar se mi ne zdi, da toliko kot izkušnje. Vsak delodajalec te na razgovoru vpraša, kje si že delal, kakšne izkušnje imaš, kaj bi spremenil...

Š: Zanima me, kako se pri vas kaže spolna neenakost, ali je morda ni oz. kako ti gledaš na to?

N: Dokler nisem delala na socio, tega nisem zaznala. Tam sem bila povsem šokirana, kako so lahko moški, čeprav jih je manj, kot nekakšne alfe in jim je vse dovoljeno. Ženske so dajali prav v nič. Drugje pa te neenakosti nisem zaznala, saj je bil tudi predvsem ženski kader, ampak tudi moški, ki so delali tam; vsi smo se počutili precej enakopravne.

Š: Zakaj se ti pa zdi, da se na socio tako kaže spolna neenakost?

N: Po pravici povedano, nevem. Ampak tudi, ko sem se pogovarjala s sodelavkami, ki so že dlje časa zaposlene tam, so povedale enako in da se že to dolgo vleče. Enostavno lahko počnejo, kar želijo, in nihče nič ne reče, pa čeprav so lahko izobrazbeno veliko nižje.

Š: Še vidiš kakšno drugo oviro pri zaposlovanju?

N: Predvsem izgorelost. Se mi zdi, da se o tem tako malo govori in je vedno bolj pogosta pri delu. Mladi, ki pridemo s fakultet, smo polni znanja, idej, kaj narediti in spremeniti, in v tej želji velikokrat pregorimo. Sedaj vem, da je prva stvar, da ne postavim uporabnika na prvo mesto, ampak sebe in imam svoj prostor. Zato se mi tudi zdi, da veliko mladih menjuje službe zaradi raznih pritiskov.

INTERVJU 3

Sogovornik 3, socialni delavec, zaposlen v domu starejših občanov

Datum in kraj: 14. novembra 2019, Celje

Čas trajanja pogovora: 15.00 do 15.30

Spol: M

IZOBRAŽEVANJE

Š: Kako, da si se odločil za študij socialnega dela?

J: Želel sem pomagati drugim pri reševanju problemov. Odločal sem se sicer med pravom in socialnim delom, vendar je na koncu prevladalo socialno delo, ker je tu vseeno več stika z ljudmi.

Š: Se ti zdi, da si se pravilno odločil za študij?

J: Definitivno. Čeprav si nikoli nisem mislil, da se bom zaposlil v domu za stare, saj me je bolj zanimalo področje mladih, moram reči, da sem se sedaj tu našel in trenutno ne razmišljam o menjavi. Mi je pa sam študij zelo pripomogel, da sem ugotovil, kaj želim početi v življenju.

Š: So bile tako tvoje želje za poklicno prihodnost usmerjene na področje mladih?

J: Ja, videl sem se v šoli ali pa na kakšnem centru za socialno delo, vendar kot sem rekel, mi je sedaj to delovno mesto res pri srcu.

Š: Kako pa si med študijem izbiral prakso? Si delovalna enem področju ali na več?

J: Mislim, da sem eden redkih, ki je bil vsa 4 leta na isti učni bazi. Prakso sem opravljal samo na osnovni šoli.

Š: Si poleg obvezne prakse opravljal kakšno prostovoljno delo?

J: V 1. letniku sem opravljal prostovoljno delo kot druženje v medgeneracijskem centru. Kasneje mi je za prostovoljstvo zmanjkalo časa, tako da sem potem to opustil.

Š: Si sam sebi mogoče že med prakso, prostovoljstvom ustvaril določena poznanstva, ki bi ti bila v pomoč kasneje?

J: Na šoli, kjer sem delal prakso in kasneje tudi pripravništvo. Koristilo mi sicer ni kaj dosti, ker je tam le ena socialna delavka, ki pa je verjetno ne bodo kar tako menjali, saj ima še tudi dosti let do odhoda v penzijo.

Š: Kako pa je bilo z informacijami, kako po diplomi oz. magisterijem s strani fakultete?

J: Nihče od koordinatorjev ni želel govoriti o tem. Dobil sem občutek, kot da želijo, da študiramo do 30. leta in jih ne zanima naša želja po službi. Mi je pa zelo veliko povedala moja somentorica za diplomu, tako da sem bil na tekočem in sem vedel, na koga se moram obrniti.

Š: Kako si pa končal izobraževanje, z diplomu ali magisterijem?

J: Študij sem končal z magisterijem.

Š: Se ti zdi, da ti je ena stopnja izobrazbe prišla prav kasneje pri zaposlitvi?

J: Sedaj, ko gledam za nazaj, ne. Bistvo je, da narediš pripravništvo, iz česar sledi tudi strokovni izpit in ta je glavni pogoj za zaposlitev. Stopnja izobrazbe se ti šteje le za plačilni razred, ampak na začetku vsakdo začne z osnovno plačo in kasneje lahko potem napreduješ, kar pa je odvisno tudi od tega, koliko ti delovno okolje dopušča in koliko si sam motiviran.

SOCIALNO VPRAŠANJE

Š: Kako pa si shajal s prihodki, dohodki v času študija in po koncu?

J: Stanovanje sta mi plačevala starša, jaz pa sem si kril preostale življenjske stroške. Ob vikendih sem delal v kavarni v mestu, tako da sem imel za sproti.

Š: Štipendijo si imel?

J: Ja, sicer najnižjo, ampak za položnico za telefon je bilo.

Š: Kaj pa ti je bila prioriteta od materialnih stvari? Si bil kdaj v dilemi, ali kupiti to ali kaj drugega?

J: Zelo rad sem potoval. S starši smo enkrat na leto odšli na potovanje, z zasluženim denarjem sem šel s prijatelji v hribe. Tako da denarja nisem porabljal za materialne stvari, ampak sem ga vložil v raziskovanje okolja in si s tem širil obzorje.

Š: Kaj pa so bile dodatne dobrine, za katere si porabil svoj prihodek?

J: Predvsem kakšni izleti. Občasno pa tudi kakšna pijača s prijatelji.

Š: Si kdaj razmišljal, da bi si denar dal na stran in varčeval za prihodnost?

J: Želja je vedno bila, ampak je nisem uresničil. Sedaj bi mi tisti denar prišel verjetno prav, da bi si lahko kaj več privoščil, vendar mi ni žal za vse dogodivščine, ki sem jih imel.

ZAPOSLOITEV

Š: Kako pa je bilo v vmesnem obdobju po opravljenem pripravništvu in med prvo zaposlitvijo?

J: Pol leta sem bil prijavljen na zavodu za zaposlovanje, nato pa se je pokazala prilika za delo v domu, kjer se je ena socialna delavka upokojila.

Š: Kako dolgo si že tukaj in kakšno pogodbo si dobil?

J: Sedaj so me zaposlili za nedoločen čas, po enem letu. Je olajšanje, saj si zagotoviš delovno mesto, saj sem bil sprva zaposlen za določen čas in ves čas v negotovosti.

Š: Si zadovoljen v službi, te izpopolnjuje?

J: Zelo. Sprva sem mislil, da bo to le iztočnica za nadaljnjo zaposlitev in da moram pridobiti izkušnje. Vsak dan uživam v delu, so sicer vzponi in padci, ampak v delu uživam, in to se mi zdi, da je ključno.

Š: Kako si si predstavljal delo pred samo zaposlitvijo?

J: Bilo me je strah, ker se mi je zdelo kot čist nov svet, v katerega se podajam. Nisem bil niti pripravljen na to in upal sem, da bo v določeni meri podobno kot tisto na praksi.

Š: Kaj pa delo kot samo, se ti zdi v skladu s tvojo izobrazbo?

J: Ja, seveda. Na faksu sem sicer izbral modul delo z mladimi, ampak kasneje to tako nima veze z zaposlitvijo, saj lahko delaš na katerem koli področju. Delam delo socialnega delavca, za kar sem se izobraževal.

Š: Kako bi primerjal trg dela pred vstopom nanj in sedaj, ko delaš?

J: Jaz sem na primer imel kar srečo pri zaposlitvi, zaradi odhoda socialne delavke v domu v pokoj. Lahko bi rekel, da sem bil ob pravem času na pravem mestu. Če pogledam pa bolj splošno, se mi zdi, da smo socialni delavci zelo zaposljivi, problem nastane le pri delovnih izkušnjah, ki jih kot iskalec prve zaposlitve ne moreš imeti ravno veliko.

Š: Kako pa vidiš aktivno politiko zaposlovanja?

J: Sam se nisem vključil v to, ker sem aktivno iskal delo. Sem pa slišal od drugih, da jim je pomagalo, da so osvojili določene kompetence in spretnosti. Nihče, s katerimi sem se pogovarjal, pa ni rekel, da se mu je zdelo res pomembno in uporabno.

PROBLEMI ZAPOSLOVANJA

Š: Kaj se ti zdi, da pri iskanju zaposlitve prevlada: znanje, delovne izkušnje, izobrazba, poznanstva, in zakaj?

J: Sreča, delovne izkušnje in poznanstva. Pri nekaterih razpisih vem, da so bila razpisana mesta, in ko sem poslal prošnje ter klical, so mi rekli, da imajo zmenjeno z drugimi kandidati, vendar morajo imeti razpisano mesto.

Š: Ker že imaš službo, me zanima, kako se pri vas kaže spolna neenakost, ali je morda ni oz. kako ti gledaš na to?

J: Pri nas je večinoma ženski kader, tako da sem v manjšini. Tudi med drugimi zaposlenimi bi rekel, da je nekje na 70 zaposlenih le 10 moških. Morda še to: ko smo kak mesec nazaj iskali nove pridobitve pri bolničarjih, vem, da so bili vodilni bolj usmerjeni na moške, saj naj bi stremeli k večjemu ravnovesju med spoloma pri zaposlitvi.

INTERVJU 4

Sogovornik 4, socialni delavec, zaposlen na centru za socialno delo

Datum in kraj: 4. decembra 2019, Ljubljana

Čas trajanja pogovora: 12.00 do 12.45

Spol: M

IZOBRAŽEVANJE

Š: Kako to, da si se odločil za študij socialnega dela?

L: Nisem vedel, kaj točno bi rad bil. Na informativnih dnevih mi je bilo na FSD res všeč in od vseh faksov me je ta najbolj prepričal, pa čeprav se morda nisem videl ravno v socialni.

Š: Kaj si s tem mislil, ko si rekel, da nisi vedel, ali se vidiš v socialni?

L: V bistvu me je vedno zanimalo delo z ljudmi, ampak morda bolj na psihološki način, vendar pa se v psihologiji nekako tudi nisem videl, tako da sem potem izbral socialno delo.

Š: Torej si potem šolanje končal na FSD?

L: Končal sem socialno delo do diplome, potem pa sem nekako želel vseeno uresničiti to svojo željo po psihologiji in razviti nekaj več znanja še na tem področju, tako da sem se prestavil na filozofsko fakulteto, smer psihologija, in dokončal magisterij.

Š: Kako si bil pa zadovoljen z študijem naprej na socialnem delu in nato na psihologiji?

L: Oboje mi je bilo zelo všeč. Nebi mogel reči, kaj mi je bilo bolj všeč. Našel sem se v obeh strokah, ki sem ju želel kasneje pri zaposlitvi združiti.

Š: Kakšne izkušnje si pa imel glede informacij, kako naprej po diplomi oz. magisteriju?

L: Moram reči, da sem bil na FSD zelo razočaran glede tega, ker informacij dejansko ni bilo. Sem izgubil tudi motivacijo in morda sem se zato tudi odločil, da bi rada šel še na kakšen drug faks.

Š: Kaj pa potem na filozofski, če primerjaš, kako so te tam opremili z informacijami, kako naprej?

L: Na filozofski pa je bilo res ogromno izobraževanja skozi celotno leto, kako izgleda pripravništvo, strokovni izpit, kakšno je trenutno stanje na trgu dela ... Se mi zdi, da so to informacije, ki jih res študenti potrebujejo.

Š: Kje si se pa videl na delovnem mestu?

L: Želel sem postati svetovalec oz. delati na centru za socialno delo.

Š: Si imel že kar izbrano, kar si želiš?

L: Ja, to me je zelo veselilo že od nekdaj, sploh to svetovanje, pomoč ljudem z informacijami, reševanje problemov ..., to sem jaz.

Š: Kaj pa med samim študijem, si bil aktiven na kakšnem prostovoljnem delu oz. aktivnosti na področju socialnega dela?

L: Razen obvezne prakse, nisem bil dejaven v ničemer. Sem pa že od srednje šole član LAK-a (Laški akademski klub), namenjenega predvsem mladim in druženju.

Š: Si morda med prakso ustvaril kakšna poznanstva?

L: Ja, v 4.letniku sem opravljal prakso na CSD Laško in mi je bilo res zelo všeč. Od dela do samega tima. Mentorica mi je povedala, naj spremljam razpise, in če se bi prijavil, bi tudi ona rekla kakšno lepo besedo zame, da bi me vzeli.

SOCIALNO VPRAŠANJE

Š: Kako pa si deloval zunaj študentskega življenja, na primer, si delal med študijem, imel štipendijo, da si lahko kaj kupil tudi zase?

L: Trudil sem se delati, koliko se je dalo v bližnji piceriji, ker sva s punco načrtovala, da bi si rada začela ustvarjati nekaj skupnega. Tako da: ja, delal sem predvsem zato, da sem si privarčeval nekaj denarja in ga deval v šparovc, porabljal pa ga nisem.

Š: Si zapravljal drugače, kaj za razvajanje sebe?

L: Sedaj mi je morda malo žal, ker nisem. Zelo malo stvari sem si kupil, ker sem imel jasen cilj, kaj hočem, tako da tudi na počitnice nisem hodil. Letos sem bil prvič po nekje šestih letih, da sem bil na morju čez vikend.

Š: Sta ti pri čem glede financ pomagala starša?

L: Plačevala sta mi študentski dom, kar mi je zelo veliko pomenilo. Rekla sta, da mi želita to plačevati onadva, ker sta nekako videla, da se trudim. Hrano, oblačila pa sem si plačeval sam.

Š: Mogoče nisem zasledila, ampak štipendijo si imel?

L: Žal nisem bil upravičen do nje.

ZAPOSLOITEV

Š: Kako pa je pri tebi potekal prehod v zaposlitev?

L: Mislim, da sem bil eden tistih srečnežev, ki sem zelo hitro dobil najprej seveda pripravništvo in kasneje delo.

Š: Kje si pa dobil službo?

L: Na CSD Laško.

Š: Super, tam kjer ti je bilo všeč. Si opravljal tudi na tem centru pripravništvo?

L: Ja slučajno tisto leto, ko sem končal šolanje, so razpisali eno mesto za pripravništvo. Super mi je bilo, ker je v kraju, kjer živim. Bilo mi je super na praksi in zdaj sem tu.

Š: Si dobil najprej pogodbo za določen čas?

L: Ja, seveda, najprej sem dobil pogodbo za pol leta, sedaj pa sem že tri mesece zaposlen za nedoločen čas.

Š: Čestitam. Kolikor sem ujela, si zadovoljen tukaj, kajne?

L: Ja zelo sem zadovoljen. Še posebej, ker lahko v razgovorih opravljam svetovalno delo, kot je bila od nekdaj moja želja. Uresničil sem svoje želje iz študentskih let.

Š: Je delo tako, kot si si predstavljal, ali ne?

L: Še boljše. Nisem vedel, koliko pogovorov se opravi na centru, ker si vsak misli: aha, oddaš vlogo in je to to. V resnici je veliko več, saj moraš z družinami sodelovati in jim pomagati.

Š: Kako pa gledaš na trg dela sedaj in kako si pred zaposlitvijo?

L: Pred zaposlitvijo me je bilo zelo strah, če bom dobil delo, kako me bodo sprejeli zaposleni ... Imel sem veliko dilem sam pri sebi in se kljub petim letom študija nisem zdel dovolj kompetenten za delo v socialni. Sedaj pa se ne želim preveč obremenjevati, ker se vsak dan kaj novega naučiš in izkušnje prinesejo svoje. Kot sem pa rekel, sem imel res srečo, da sem tako hitro dobil službo, ker vem, da je sicer trg dela na tem področju kar pester.

Š: Kako pa vidiš aktivno politiko zaposlovanja kot pomoč pri prehodu iz izobraževanja v zaposlitev?

L: Težko bi rekel kaj konkretnega, ker nisem bil del tega. Vse, kar sem slišal, je bilo na filozofski fakulteti na tistih predavanjih, ampak vsi so imeli bolj negativne izkušnje.

PROBLEMI ZAPOSLOVANJA

Š: Ti ovir pri zaposlovanju, kot si rekel, nisi imel. Kaj pa sicer misliš, da vpliva na zaposlitev: znanje, izobrazba, izkušnje, veze in poznanstva?

L: Rekel bi, da vse po malem. Potreboval sem znanje in verjetno mi je pomagalo to, da sem tam opravljal pripravništvo in sem se pokazal v dobri luči. Glede izkušenj je težko, ker jih mladi med študijem ne morejo pridobiti, razen s prakso, ki pa se mi zdi, da ni cenjena, kot bi lahko bila.

Š: Zakaj misliš, da praksa ni cenjena?

L: Težava je, ker traja krajši čas in to ni obdobje enega leta izkušenj, ampak samo nekje sto ur na leto. Seveda nekaj je, ampak delodajalci iščejo predvsem zaposlitvene izkušnje.

Š: Kako pa gledaš na spolno neenakost pri zaposlovanju?

L: Pri nas na centru je čista diskriminacija moških. Zaposlene so v večini samo ženske. Poleg mene dela na centru še en moški, ki je sicer laični delavec in je zaposlen prek javnih del. Večina misli, da je to bolj ženski poklic, ker moraš biti bolj čuteč, razumeti uporabnika, ampak se tudi moški v tem dobro znajdemo. Če pri drugih poklicih velja, da so ženske v slabšem položaju, bi rekel, da je v socialni ravno obratno.

INTERVJU 5

Sogovornica 5, socialna delavka, zaposlena na centru za socialno delo

Datum in kraj: 10. decembra 2019, Laško

Čas trajanja pogovora: 8.00 do 9.00

Spol: Ž

IZOBRAŽEVANJE

Š: Kaj je bilo tvoje vodilo, da si izbrala študij socialnega dela?

U: Mogoče malo za hec, malo za res. Moj oče je policaj in velikokrat mi je razlagal, kakšne primere vse obravnavajo. Večkrat pa je omenil, da sodeluje s centri, kadar gre za družino, nasilje, napade ..., in to me je nekako potegnilo v te vode.

Š: Torej te je oče navdušil za to?

U: Ja, tako rekoč ja. Mami mu je vedno govorila, da naj mi teh zgodbic ne govori, ampak sva našla oba način, da mi jih je povedal, ker me je zelo zanimalo.

Š: Si v očetu videla heroja?

U: Ja, ravno to me je navdušilo pri njem. Sicer za policajko res nebi šla, ker mislim, da nimam karakterja za to.

Š: Kaj si s tem mislila, da nimaš karakterja, da bi bila policajka?

U: Sem vseeno nekako bolj mile narave. Je tudi poklic, kjer je ves čas v nevarnosti tvoje življenje in je zelo nepredvidljivo delo. V tem se nisem videla.

Š: Kako pa si bila na splošno zadovoljna s študijem socialnega dela?

U: Zelo je izpolnil moja pričakovanja.

Š: Torej si potem študirala na Fakulteti za socialno delo. Do katere stopnje pa si opravila študij?

U: Naredila sem diplomu. Potem sem se sicer spravila delati magisterij, vendar sem kmalu opazila prijavo za opravljanje pripravništva, tako da sem potem vse skupaj pustila.

Š: Se pravi si imela srečo, da si naletela na pripravništvo?

U: Ja, zelo. Ves čas sem sicer spremljala razpise, pošiljala prošnje, ker nekako nisem imela niti več motivacije za študij, tako da mi je prišlo zelo prav.

Š: Si dobila občutek, da si imela dovolj strokovnega znanja po štirih letih ali bi še želela kaj več?

U: Sicer delam vedno vse po liniji najmanjšega odpora, ampak sedaj če gledam za nazaj, mi je žal, da nismo delali več konkretnih primerov na faksu, kot je npr. pisanje zapisnika. Drugače pa glede vsega znanja, ki sem ga pridobila, je bilo več kot dovolj, ker tako potem v praksi vse to utrjuješ in povezuješ.

Š: Kje si pa dobila pripravništvo?

U: Na CSD v Ljubljani.

Š: Si se morda na centru videla tudi kasneje, kot želena zaposlitev, ali je bila želja drugje?

U: Pa moram reči, da sem imela od začetka jasen cilj, da želim delati na centru. Zamišljala sem si, kako z očetom sodelujeva pri primerih in sva drug drugemu v oporo.

Š: Kot si rekla, si med magistrskim študijem opazila razpis za pripravništvo. Pa vam je kdo na fakulteti predstavil, kako naprej po diplomi ali magisteriju, kaj vse je treba pred zaposlitvijo opraviti?

U: Jaz sem dobila informacije s strani mentorja za diplomo, tako da so te informacije potem krožile med študenti, ko je kdo kaj izvedel. Smo bili kar jezni na sistem, ker smo se morali o vsem pozanimati sami in nismo vedeli, ali je to to ali še kaj manjka.

Š: Kaj pa bi lahko faks na tem mestu po tvojem mnenju izboljšal?

U: Zagotovo kakšno predavanje na temo pripravnštva in strokovnega izpita. Nekako ti je lažje če veš, kaj te čaka in kako je, kot pa da izveš nekaj iz nepreverjenih virov.

Š: Kaj pa med študijem, si bila vključena kje kot prostovoljka?

U: Razen prakse nikjer.

Š: Si na praksi, ki si jo imela, ustvarila kakšna poznanstva?

U: Dejansko sem vsa štiri leta bila na CSD, tako da so me že med prakso dobro spoznali. Verjetno pa je bilo mogoče v pomoč tudi to, da je moj oče dobro sodeloval s centrom.

SOCIALNO VPRAŠANJE

Š: Kako pa je potekalo tvoje študentsko življenje?

U: Bil je precej pestro. Sploh če je tvoj oče policaj, te pripravi na vse možne scenarije. Živela sem v stanovanju pri teti, ker mi je bilo tako najlažje.

Š: Torej si pri najemnici verjetno nekaj privarčevala, ker stanovanja so v Ljubljani kar draga?

U: Na srečo sem bila lahko pri teti zastonj, ker je imela eno sobo prosto.

Š: Si ji na kakšen drug način vrnila potem to uslugo, ker ti ni bilo treba plačevati?

U: Vedno sem se čutila nekako dolžno, tako da sem ji dnevno pospravljala stanovanje in občasno tudi skuhalo kosilo, če sem imela seveda čas in sem prišla prej s faksa.

Š: Tako da si še osvojila oz. utrdila tudi delovne navade. Si mogoče kje delala?

U: Pod stanovanjem je bila takšna majhna kavarnica. Teta je poznala lastnico in mi uredila, da sem lahko delala, kolikor sem lahko. Po navadi sem zjutraj delala kakšni dve urici in potem še popoldne. Ostajala pa sem tudi ob sobotah.

Š: Potem si zaslužila kar nekaj denarja, ker si kar veliko delala?

U: Ta denar sem ponavadi zapravila za brezveze, kot še sedaj. Nikoli nisem znala ravno varčevati. Večkrat smo si s prijateljicami privoščile kakšno kosilo, odšle nakupovat, potovat za nekaj dni, za vozovnico. Tako da delala sem dosti, ampak privarčevala pa nisem na žalost nič.

ZAPOSLOITEV

Š: Če sem te prav razumela, delaš sedaj na centru, kjer si opravljala tudi prakso?

U: Ja, tako je.

Š: Pa si takoj po opravljenem pripravnštvu dobila delo?

U: Minilo je nekako pol leta, ko sem videla razpis, da iščejo socialno delavko.

Š: Kako dolgo pa že delaš tukaj in za kakšen čas si dobila pogodbo?

U: Začelo se je z nadomeščanji, ker so bili porodniški dopusti. Delam slabo leto. Sedaj so mi že drugič podaljšali za določen čas. Čez dva meseca se mi izteče pogodba, tako da upam, da bom dobila pogodbo za nedoločen čas.

Š: Kaj pa bi zate pomenila zaposlitev za nedoločen čas?

U: Vsekakor večja varnost kot sedaj. Imam željo, da bi si ustvarila družino, se osamosvojila od staršev in šla na svoje. Tako da načrti so, bomo pa videli, kaj bo.

Š: Kaj pa v primeru, da ti ne podaljšajo, že imaš kakšne opcije?

U: O tem niti ne želim razmišljati, čeprav bi bilo dobro imeti plan B. Ne vem, kaj bi naredila, ampak zagotovo bi iskala službo kje na drugem centru, ker se drugje nekako ne vidim.

Š: Kolikor sem dojela, si trenutno z zaposlitvijo zadovoljna in se tudi v prihodnje vidiš tukaj?

U: Ja, seveda. To sem študirala in je nekako v skladu s pridobljenim znanjem. Že preden sem se zaposlila, sem imela enako vizijo, kot jo imam sedaj tudi za v bodoče.

Š: Kakšen pa je bil tvoj pogled na trg dela pred zaposlitvijo in kakšen je sedaj?

U: Pester. Že pred zaposlitvijo sem imela nekako realen pogled na situacijo, ki se mi je ob iskanju dela le potrdila. Nisem želela pričakovati preveč, da nebi bila razočarana, ampak sem si rekla, češ ko mi bo namenjeno, bom dobila zaposlitev.

Š: Kako pa bi skozi svoje oči opisala aktivno politiko zaposlovanja?

U: Meni je bila v redu, ker sem se dejansko naučila določenih stvari. Imela sem se možnost naučiti uporabo Excela, spoznati malo program. Je pa zelo hitro minilo, ker so na razpolago le 3 meseci, ampak vseeno je to bolje kot pa nič.

PROBLEMI ZAPOSLOVANJA

Š: Kakšne so pa po tvojem mnenju največje ovire pri zaposlovanju v socialnem delu?

U: Definitivno si ovire postavimo sami v glavi, da nečesa ne zmoremo, in delovne izkušnje.

Š: Kaj si mislila s tem, da ne zmoremo?

U: Mogoče sem narobe rekla, ampak da se ne čutimo dovolj dobre v primerjavi z drugimi, ki pridejo na razgovore. Že sama energija in odnos veliko prispevata.

Š: Kako pa gledaš na razlike med moški in ženskami na delovnem mestu?

U: Sedaj se o tem ogromno govori, čeprav ne na področju sociale, ampak gre bolj za vodilne položaje in politiko. V sociali še vseeno prevladujemo ženske, tako da so moški v podrejenem položaju. Na našem centru imamo tri strokovne delavce. Morda je to vseeno bolj poklic za ženske.

Š: Kaj pa po tvojem mnenju dela ta poklic bolj ženstven?

U: Ženske smo bolj čuteče in lažje razumemo situacije nekoga, se bolj približamo situaciji.

INTERVJU 6

Sogovornica 6, socialna delavka, zaposlena v nevladni organizaciji

Datum in kraj: 11. decembra 2019, Ljubljana

Čas trajanja pogovora: 10.45 do 11.15

Spol: Ž

IZOBRAŽEVANJE

Š: Kaj te je prepričalo, da si se odločila za študij socialnega dela?

K: Od malega me je zanimala družinska terapija in vse, kar je v povezavi z družino, in ko sem gledala predmetnike fakultet, sem videla, da bi se ravno na FSD največ naučila in dobila izkušnje s prakso, ki je v primerjavi z drugimi fakultetami res ogromno.

Š: Si potem med študijem še vedno ohranila to vnemo za delo z družino?

K: Ja, definitivno. Želela sem si delati kot svetovalka družini, terapevtka oz. Karkoli, samo da je povezano z družino in njeno dinamiko.

Š: Se ti zdi, da si potem med študijem dobila dovolj znanja na področju družine in na drugih področjih?

K: Imaš ogromno predmetov in vsi ti seveda niso všeč. Če bi si sama izbirala, bi imela večino predmetov, vezanih na družino, tako pa imaš vsega nekako mešano. Naučiš se pa, kolikor se imaš sam željo. Se mi pa zdi, da so to bolj kot ne osnove, na katerih moraš potem sam graditi in prebirati literaturo in preverjati teorijo v praksi.

Š: Kot si rekla, si dobila dovolj znanja, kolikor ga lahko fakulteta da. Kaj pa z drugo znanje in informacije, ki sledijo po končanem študiju, kot je pripravništvo, strokovni izpit in kasneje seveda zaposlitev?

K: Kar sem morala vedeti, sem izvedela. Sicer je res, da sem jim v referatu ves čas težila in jih spraševala, kaj pa zdaj, ampak sem vsaj izvedela, kako naprej. Na fakulteti te nihče ne ujčka, ampak dejansko vstopaš v samostojno življenje in verjetno tudi želijo, da se sam pozanimaš.

Š: Si nadaljevala magistrski študij?

K: Ne, študij sem končala z diplomo, in sicer je bila tudi vezana na družine: travmatiziranost otrok po ločitvi staršev.

Š: Si morda imela kakšno aktivnost med samim študijem v povezavi s socialnim delom?

K: Kot prakso misliš?

Š: Tudi prakso in še seveda vse drugo: si bila članica kakšnega društva, prostovoljka, si delala kaj v povezavi s socialnim delom, in si si ustvarila kakšna poznanstva za naprej?

K: Prakso sem opravljala vsako leto drugje, čeprav sem se res osredotočala predvsem na odnose in dinamiko. Delala sem v domu za stare, v šoli, na centru in v VDC-ju. Glede drugih stvari je bilo tako, da sem se udeleževala čim več predavanj in seminarjev, ki so bili seveda brezplačni. Dvakrat sem bila tudi na kongresu socialnega dela. Glede poznanstev je tako, da seveda s kom spregovoriš kakšno besedo, ampak to je bolj kot spoznavanje, niso pa to trdne vezi, ki bi ostale.

Š: Se ti zdi, da si odnesla veliko s seminarjev in kongresa?

K: Ogromno. Ko prideš domov te spodbudi, da razmišljaš o temi in začneš raziskovati več na to temo in tako poglobljaš svoje znanje.

Š: Kako si pa bila pripravljena na pripravništvo in kasneje še na strokovni izpit?

K: Kar nekaj časa sem čakala, da so me sprejeli. Velikokrat so me pred tem zavrnil. Na splošno pa sem bila zelo zadovoljna, delala sem v VDC-ju. Strokovni izpit pa tudi ni tako težek, če se nanj ustrezno pripraviš.

SOCIALNO VPRAŠANJE

Š: Nekaj vprašanj bi ti postavila v zvezi s socialno tematiko. Kako si finančno šla skozi študentsko življenje?

K: Moram se zahvaliti staršem, ki so me ves čas finančno podpirali in mi omogočili študij. Med študijem res nisem delala, ker nekako nisem želela delati v gostinstvu, druga dela pa so bila potem večinoma za moške.

Š: Potem sta te verjetno finančno podpirala tudi pri dobrinah, ki so bile bolj zate, npr. kino, hrana, oblačila ...

K: Kar je bilo dražjega, sta mi kupila starša, imela pa sem nekaj malega štipendije, tako da sem si lahko kakšno obleko ali pijačo s prijateljki plačala sama.

Š: Kako pa bi ocenila sebe, kot varčno ali zapravljivo?

K: Po pravici povedano, sem zelo zapravljiva oseba. Nimam nekako meje, koliko lahko zapravim, ker zapravim vse, kar imam. Imam to srečo, da mi nikoli ni ničesar manjkalo in sta mi starša veliko stvari omogočila, kar bi bilo verjetno drugače, če bi bila pri dobrinah bolj striktna.

ZAPOSLOITEV

Š: Kako pa je potekalo obdobje po zaposlitvi?

K: Bilo je zelo pestro, ker sem morala kar nekaj časa iskati pripravništvo. Ves čas sem spremljala razpise in potem sem nekako po pol leta naletela na prijavo in se prijavila. Devet mesecev mi je ekspresno hitro minilo in potem sem vmes naredila še izpit iz ZUP-a in na koncu strokovni izpit. Potem sem se pa prijavila na zavodu in tako kot prej za pripravništvo vsak dan spremljala razpise.

Š: Koliko časa pa je trajalo, da si potem dobila zaposlitev?

K: Zdelo se mi je, kot da je minilo ogromno časa, ampak dejansko sem dobila službo po štirih mesecih iskanja.

Š: Kje pa si dobila zaposlitev?

K: Dobila sem jo v nevladni organizaciji Vesele nogice.

Š: Si še vedno tam zaposlena ali si zamenjala delovno mesto?

K: Sedaj sem zaposlena za določen čas, pet mesecev na tem društvu, ampak razmišljam za naprej, ker bi se rada na delovnem mestu bolj razvijala in napredovala.

Š: Kje pa bi rada delala?

K: Verjetno na kakšnem centru, na področju družine ali pa da bi bila samostojna družinska terapevtka nekoč v prihodnosti.

Š: Kako pa se ti zdi, da to delovno mesto, kjer si sedaj, ustreza tvoji izobrazbi?

K: Nebi rekla, ker kljub vsemu nisem zaposlena kot socialna delavka. Skrbim bolj za administracijo, pripravljam vloge, ampak z nobenim uporabnikom nimam direktnega kontakta. Ne vidim se, da bi tukaj ostala, ker imam višje želje, ampak sem tako že vedela pred samim vstopom na trg, da bo težko najti delo.

Š: Ko si že omenila trg dela, kako gledaš nanj?

K: Zelo je pester, ampak če želiš najti delo, ga najdeš. Morda ne najdeš takoj dela, ki ustreza tvoji izobrazbi in željam, ampak tako se lahko potem preusmeriš in zaposliš kje drugje.

Š: Si pred vstopom na trg dela drugače gledala nanj kot pa sedaj, ko si zaposlena?

K: Niti ne, ker sem tako že med študijem spremljala razpise delovnih mest in dogajanje na trgu.

Š: Kako pa gledaš na aktivno politiko zaposlovanja med mladimi?

K: Sama se sicer nisem vključila vanjo, ampak sem od drugih slišala, da ni bila ravno zelo uporabna.

PROBLEMI ZAPOSLOVANJA

Š: Na katere ovire si naletela pri iskanju zaposlitve?

K: Predvsem delovne izkušnje so bile velik problem, ker je nekako poleg strokovnega izpita to pogoj, ampak jih dejansko kot študent, ki prihajaš šele v zaposlitev, ne moreš imeti. Mogoče pa tudi to, da se ljudje bojijo novih in mladih obrazov.

Š: Kako to misliš, da se ljudje bojijo mladih?

K: Mislim, da vidijo v njih konkurenco, da bi postali boljši od njih. Predvsem starejši se mi zdi, da so nekako zadržani do mladih.

Š: Si imela kakšno izkušnjo s tem?

K: Na nekaj razgovorih sem opazila, da so rajši vzeli veliko starejše osebe kot mene in tudi na razgovoru so mi rekli, da jih skrbi moja mladost, ker mi manjka življenjskih izkušenj, odraslosti, in na razgovoru, ko te je strah, kaj bo, ti to potem nekako še bolj zbije motivacijo.

Š: Si morda na razgovorih oz. na delovnem mestu opazila kakšno neenakost med moškimi in ženskami?

K: Na razgovorih, kjer sem bila, sem potem izvedela, da so vzeli večinoma moške in delodajalci so že tako dali vedeti, ali se me, ženske, čutimo dovolj sposobne za ta dela.

Š: Na razgovorih si bila v povezavi s socialo ali drugo stroko?

K: Iz socialne stroke niti ni bilo veliko razpisov, tako da so bila bolj upravna, podjetniška in organizacijska področja.

Š: Kaj pa v socialnem delu, se ti zdi, da so tu morda moški bolj zapostavljeni?

K: Nekako se mi zdi, da se v vsakem poklicu določen spol bolj najde, in socialno delo je po mojem mnenju bolj ženski poklic. Se mi zdi, da imamo ženske več čuta za ljudi.

INTERVJU 7

Sogovornica 7, socialna delavka, brezposelna, opravlja prostovoljno delo

Datum in kraj: 12. decembra 2019, Ljubljana

Čas trajanja pogovora: 14.30 do 15.15

Spol: Ž

IZOBRAŽEVANJE

Š: Kako to, da ravno socialno delo? Kaj te je navdušilo za to področje?

K: Hm, pomoč drugim. Že pri vpisu v srednjo šolo sem vedela, da želim delati nekaj v tej smeri, vendar sem sprva želela iti v bolj zdravstvene vode, kar pa me je potem v srednji šoli malo minilo.

Š: Kaj te pa je prepričalo, da si izbrala socialno delo, ne medicine?

K: Verjetno me je od medicine odvrnilo vse to dolgoletno izobraževanje. Prehitro sem se kot mlajša navdušila nad medicino in sem mislila, da je to poklic, ki ga opravljaš z levo roko, ampak je tudi precej odgovornosti.

Š: Kaj pa v socialnem delu, misliš da je tu morda manj odgovornosti?

K: Niti ne, ampak je odgovornost v drugem pomenu. V medicini gre bolj za zdravje ljudi, v socialnem delu pa bolj za vsakodnevno življenje.

Š: Ampak si se našla v socialnem delu; ali še kdaj pomisliš: joj, zakaj nisem kljub vsemu šla na medicino?

K: V prvem letniku študija sem še imela te pomisleke, priznam, ampak sem se nad socialnim delom potem res tako navdušila, da sem povsem padla noter. Sama praksa mi je bila zelo všeč in se mi zdi, da sem se pri njej res veliko naučila, prav tako pa mi je zelo koristilo tudi prostovoljstvo v VDC-ju.

Š: Torej si bila že med študijem zelo aktivna. Si na prostovoljstvu ustvarila kakšna poznanstva oz. si imela kakšen dogovor za pripravništvo?

K: Definitivno mi je zelo pomagalo, ker so mi omogočili, da lahko tam delam med poletjem kot oskrbovalka, ko so dopusti. Prav tako so mi seveda omogočili pripravništvo. Sem pa se na srečo lahko dogovorila, da so mi to omogočili, ker sem zdaj pri njih že štiri leta, ker drugače verjetno nebi bilo možnosti, da bi prišla zraven.

Š: Si se pri delu z osebami s težavami v duševnem razvoju našla ali imaš kakšno drugo področje, kjer bi rada delala?

K: To mislim, da je moje močno področje in tudi tu se najbolj počutim. Delala bi tudi v domu, kjer mi je bilo na praksi prav tako všeč. Ampak nekako se vidim pri delu v kakšnem VDC-ju, zavodu ali stanovanjski skupini.

Š: Misliš da si dobila dovolj teoretičnega znanja na fakulteti za delo v praksi?

K: Kolikor sem do sedaj spoznala, je bilo teorije dovolj. Pomanjkljivosti pa vidim predvsem v tem, da na faksu premalo poudarjajo, da je v socialnem delu dosti birokracije in ni možnosti za toliko dela z uporabniki. Zelo malo je tudi poudarka na dejanskih spisih, kar bi v praksi zelo potrebovali.

Š: Si študij končala z diplomom ali magisterijem?

K: Končala sem z diplomom.

Š: Pa si na fakulteti dobila dovolj informacij, kaj vse moraš opraviti po končanem izobraževanju?

K: Niti ne. Ves čas sem bila pozorna, če bi bilo kako predavanje, obvestila, brošure, in se mi zdi, da se o tem zelo premalo govori. Največ sem izvedela od svoje mentorice za diplomsko nalogo, ki mi je res razložila vse po korakih in me tudi usmerjala, kam naj se obrnem za točne informacije.

SOCIALNO VPRAŠANJE

Š: Kot si omenila, še vedno delaš prostovoljno delo, za katerega najverjetneje ne dobivaš plačila. Si med samim študijem delala tudi del preko študentskega servisa?

K: Ja, pri prostovoljnem delu je tako, da je seveda zastoj. Dobim pa plačane prevozne stroške in malico. Med študijem pa sem delala res ogromno. Že v srednji šoli sem delala v gostinstvu med počitnicami in kasneje tudi med vikendi, med letom. V času študija pa je postalo študentsko delo kar redno na mojem urniku, in sicer v restavraciji, med vikendi in tudi med tednom, kolikor mi je čas dopuščal.

Š: Zelo pohvalno. Si potem ta denar obdržala zase, si morda s tem začela postajati bolj neodvisna od staršev in si sama nakupovala stvarizase?

K: Ravno to je bil razlog za delo. Sicer doma nismo imeli nikoli finančnih težav, ampak sta me že starša od malega učila, da si je treba denar zaslužiti, ker potem vse drugače ceniš. Želela sem ju razbremeniti in se začeti nekako osamosvajati in pripravljati za samostojno življenje. Lahko rečem, da sem od študija naprej v celoti samostojna in sem si s plačo pokrila stroške študentskega doma, prehrane, položnice za telefon in seveda kaj malega tudi za svoje veselje.

Š: Kaj pa si tako privoščiš zase, česar ne potrebuješ nujno za vsakdanje življenje?

K: Tu in tam kakšno oblačilo in kozmetika. Občasno tudi kakšna kavica, nekaj pa sem dala seveda na stran, da se nebi zgodilo kdaj, da bi bila povsem brez denarja. Gledala pa sem, da sem najprej denar namenila stvarjem, ki so nujne, potem pa če je kaj ostalo, sem ta denar porabila zase.

Š: Si imela mogoče še kakšen drugi prihodek, mogoče štipendija?

K: Ja, imela sem še sto evrov štipendije, tako da mi je tudi to zelo veliko pomagalo in sem lahko po navadi ta znesek dala na stran.

ZAPOSLOITEV

Š: Kaj pa sedaj, si zaposlena?

K: Trenutno sem brez zaposlitve. Kot sem že rekla, opravljam prostovoljno delo nekako trikrat na teden. Ampak na pravo zaposlitev pa še čakam in vsak dan spremljam razpise.

Š: Lahko mogoče opišeš malo to obdobje, ko si še v čakanju na prvo zaposlitev, koliko časa je minilo od zaključenega strokovnega izpita, si bila na kakšnem razgovoru, kakšne izkušnje imaš?

K: Od strokovnega izpita je minilo že dobrih 9 mesecev. V tem času sem bila na ogromno razgovorih, ampak enostavno ne izpolnjujem pogojev zaradi premalo delovnih izkušenj in eden od razlogov, ki me je zmotil, je bil tudi, da sem zelo mlada in bom imela verjetno še otroke, tako da bi potem še koristila porodniški dopust. Težko je najti zaposlitev v socialni.

Š: Si bila že pred vstopom na trg dela seznanjena s situacijo, da je delo socialne delavke težko dobiti?

K: Ja, nekoč smo v okviru predavanj obiskali zavod za zaposlovanje, kjer so nam orisali situacijo. V bistvu je dela dovolj, ampak zaposlitev kot socialne delavke pa skoraj da ni. Videla sem oglase iz drugega konca Slovenije, kar pa niti ne pride v poštev.

Š: Se ti zdi, če bi naredila še tisto eno leto magisterija bi prej našla zaposlitev?

K: Ne, še slabše. To so mi pa na vsakem razgovoru rekli, da mi to štejejo v plus, ker ti morajo potem vseeno postaviti višjo plačo.

Š: Si bila morda na zavodu vključena v aktivno politiko zaposlovanja?

K: Sem se vključila, sicer je trajalo zelo kratko obdobje.

Š: Kakšno mnenje pa si sama ustvarila o tem?

K: Se mi zdi, da to izvajajo, ker morajo, ne da bi zares želeli mlade aktivno vključiti na trg dela. Tudi se mi zdi, da delajo z zelo velikim odporom in nezanimanjem.

Š: Rekla si že, da se najbolj vidiš pri delu z osebami s težavami v duševnem razvoju in trenutno delaš potem kot oskrbovalka?

K: V bistvu ja. Delam sicer vse, kar mi naročijo.

Š: Kako pa gledaš, glede na tvojo izobrazbo socialne delavke, da sedaj delaš kot oskrbovalka?

K: Zelo pozitivna izkušnja. Se mi zdi, da bi to moral poskusiti vsakdo, ker potem le na drugačen način gledaš na uporabnika, bolj človeško in ti je bliže. Seveda ni delovno mesto primerljivo, ampak nekje je treba začeti.

PROBLEMI ZAPOSLOVANJA

Š: Prej si že omenila, da si na razgovorih naletela na zid pri delodajalcih zaradi pomankanja delovnih izkušenj in ker si še mlada. Si imela občutek, da delodajalce še kaj ovira pri zaposlovanju mladih?

K: Verjetno so tudi kakšne veze prisotne, ki jih sama na žalost nimam.

Š: Kako pa gledaš na spolno neenakost pri delu?

K: V VDC-ju, kjer delam prostovoljno, sem v teh letih opazila, koliko moških je prišlo na novo. Predvsem bolničarjev in fizioterapevtov, kjer so bile prej v večini samo ženske. Seveda je še vedno več žensk, ampak se mi zdi, da so tudi moški vedno bolj sprejeti.

Š: Pa se ti zdi, da imajo moški, ker jih je manj, morda vseeno večjo veljavo ali ne?

K: Odvisno od posameznika. Vidi se, da tisti moški, ki so zaposleni že dlje časa, so tudi veliko bolj spoštovani od žensk. Nevem, nekako se mi zdi, da vodilni vidijo pri njih večji pomen, se bolj zanašajo nanje in jim tudi nalagajo večje odgovornosti.

Š: Kako to misliš, da se jim nalagajo večje odgovornosti in da so bolj zanesljivi?

K: Nekako so si ustvarili ime in mesto in že samo zato, ker so moški, imajo v začetku že več besede in moči.

8.3 ODPRTO KODIRANJE INTERVJU 1

Oznaka izjave	Izjava	Pojem	Podkategorija	Kategorija
S1 T1 I1	Vedno sem rada delala z ljudmi in jim pomagala	Delo z ljudmi in pomoč	Izbor študija	Izobraževanje
S1 T1 I2	Sprva sem se želela vpisati na specialno pedagogiko	Prva želja vpis na socialno pedagogiko	Izbor študija	Izobraževanje
S1 T1 I3	Med študijem sem se našla v socialnem delu,	Zadovoljstvo z izbiro študija socialnega dela	Zadovoljstvo s študijem	Izobraževanje
S1 T1 I4	predvsem pri delu s starejšimi	Zadovoljstvo ob delu s starejšimi	Zadovoljstvo s študijem	Izobraževanje
S1 T1 I5	Imela sem željo delati v domu za starejše,	Delo v domu starejših	Želje za prihodnost	Izobraževanje
S1 T1 I6	pomoči na domu,	Delo na pomoči na domu	Želje za prihodnost	Izobraževanje
S1 T1 I7	ali pa v dnevnem	Delo v dnevnem	Želje za prihodnost	Izobraževanje

	centru	centru		
S1 T1 I8	Prakso sem opravljala dve leti v CUDV,	Opravljanje prakse v CUDV	Praksa	Izobraževanje
S1 T1 I9	kjer sem delala z ljudmi s težavami v duševnem razvoju	Delo z ljudmi s težavami v duševnem razvoju	Praksa	Izobraževanje
S1 T1 I10	Preostali dve leti pa sem prakso opravljala v domu starejših	Delo v domu starejših	Praksa	Izobraževanje
S1 T1 I11	Kolikor je čas dopuščal sem bila aktivna pri Klubu študentov,	Aktivnost v Klubu študentov	Prostovoljstvo	Izobraževanje
S1 T1 I12	kjer smo organizirali razne dogodke za mlade	Organiziranje dogodkov za mlade	Prostovoljstvo	Izobraževanje
S1 T1 I13	V CUDV pa sem bila eno leto prostovoljka	Prostovoljka v CUDV	Prostovoljstvo	Izobraževanje
S1 T1 I14	Na praksi so me lepo sprejeli,	Dober sprejem na praksi	Veze in poznanstva	Izobraževanje
S1 T1 I15	smo ustvarili poznanstva,	Ustvarjanje poznanstev na praksi	Veze in poznanstva	Izobraževanje
S1 T1 I16	kasneje se pri iskanju zaposlitve nisem osredotočala na to	Brez osredotočanja na poznanstva ob iskanju zaposlitve	Veze in poznanstva	Izobraževanje
S1 T1 I17	Bila sem zelo razočarana v primerjavi s srednjo šolo,	Razočaranje glede informacij v primerjavi s srednjo šolo	Informacije po koncu šolanja	Izobraževanje
S1 T1 I18	kjer so nam že v prvem letniku povedali, kako naprej	Zgodnje informiranje o nadaljevanju izobraževanja v srednji šoli	Informacije po koncu šolanja	Izobraževanje
S1 T1 I19	in nam razložili smernice	Informiranje o smernicah izobraževanja v srednji šoli	Informacije po koncu šolanja	Izobraževanje
S1 T1 I20	V4.letniku smo izvedeli samo formalnosti o diplomi,	Informiranje v zadnjem letniku o formalnostih diplomskega dela	Informacije po koncu šolanja	Izobraževanje
S1 T1 I21	glede pripravnštva in strokovnega izpita pa ni nihče govoril	Brez informacij o pripravnštvu in strokovnem izpitu	Informacije po koncu šolanja	Izobraževanje
S1 T1 I22	To sem res pogrešala,	Pogrešanje pomanjkljivosti informacij	Informacije po koncu šolanja	Izobraževanje
S1 T1 I23	ker se mi zdi zelo pomembno védenje za naprej	Pomembnost informacij o prehodu zaposlitev za	Informacije po koncu šolanja	Izobraževanje

		prihodnost		
S1 T1 I24	Naredila sem diplomu,	Končanje izobraževanja z diplomom	Stopnja izobrazbe	Izobraževanje
S1 T1 I25	s katero sem odlašala dve leti	Odlašanje z diplomom	Stopnja izobrazbe	Izobraževanje
S1 T1 I26	Nisem se mogla spraviti dokončati študij,	Prisotnost drugih obveznosti in odlašanje z zaključevanje izobraževanja	Stopnja izobrazbe	Izobraževanje
S1 T1 I27	zato se tudi nisem odločila za magisterij	Zaključek izobraževanja, brez magisterija	Stopnja izobrazbe	Izobraževanje
S1 T1 I28	Imela sem dogovorjeno službo,	Predhodni dogovor za zaposlitev	Stopnja izobrazbe	Izobraževanje
S1 T1 I29	če naredim diplomu	Zagotovljena zaposlitev ob diplomiranju	Stopnja izobrazbe	Izobraževanje
S1 T1 I30	Ni mi bilo treba narediti pripravništva in strokovnega izpita,	Brez opravljanja pripravništva in strokovnega izpita	Pripravništvo in strokovni izpit	Izobraževanje
S1 T1 I31	ker ne delam v socialnih vodah	Opravljanje dela, ki se ne veže na socialno področje	Pripravništvo in strokovni izpit	Izobraževanje
S1 T2 I32	Že od srednje šole sem študentsko delala v hotelu, v gostinstvu	Opravljanje študentskega dela v gostinstvu	Prihodki	Socialno vprašanje
S1 T2 I33	S tem sem si zaslužila dovolj, da sem lahko shajala	Delo za lasten zaslužek	Prihodki	Socialno vprašanje
S1 T2 I34	in da staršema ni bilo treba plačevati mojih stroškov	Brez finančne pomoči in obremenjevanja staršev	Prihodki	Socialno vprašanje
S1 T2 I35	Do štipendije nisem bila upravičena	Neupravičenost do štipendije	Štipendija	Socialno vprašanje
S1 T2 I36	Starša imela previsoke prihodke	Previsoki dohodki staršev za štipendijo	Štipendija	Socialno vprašanje
S1 T2 I37	Sem imela dovolj denarja zase	Dovolj lastnega zaslužka zase	Prihodki	Socialno vprašanje
S1 T2 I38	In kakšen mesec mi je tudi nekaj malega ostalo,	Ostanek denarja konec meseca	Varčevanje	Socialno vprašanje
S1 T2 I39	da sem lahko dala na stran	Možnost varčevati denar	Varčevanje	Socialno vprašanje
S1 T2 I40	Prioriteta mi je bila predvsem, da moram natankati avto,	Skrb za avtomobil	Prioritete financ	Socialno vprašanje
S1 T2 I41	katerega sta mi starša posodila	Možnost uporabe avtomobila staršev	Pomoč staršev	Socialno vprašanje
S1 T2 I42	Da imam za hrano v Ljubljani,	Denar, porabljen za prehrano	Prioritete financ	Socialno vprašanje

S1 T2 I43	ter da sem si tu in tam kaj privoščila	Stvari za lastno razvajanje	Dodatne dobrine	Socialno vprašanje
S1 T2 I44	Želje so seveda vedno bile	Prisotnost želja po dodatnih dobrinah	Prioritete financ	Socialno vprašanje
S1 T2 I45	Starša sta me že od majhnega učila, da ni vse v materialnih stvareh,	Zavedanje, da materialne stvari ne prinesejo zadovoljstva	Dodatne dobrine	Socialno vprašanje
S1 T2 I46	tako da nisem na veliko zapravljala	Brez večjega zapravljanja	Dodatne dobrine	Socialno vprašanje
S1 T2 I47	To so bila kakšna oblačila,	Občasno kupovanje oblačil	Dodatne dobrine	Socialno vprašanje
S1 T2 I48	cigarete, ker sem kadilka	Kupovanje cigaret	Dodatne dobrine	Socialno vprašanje
S1 T2 I49	enkrat na leto smo s prijateljicami odšle na dopust v eno izmed evropskih držav	Omogočanje potovanj s prijateljicami	Dodatne dobrine	Socialno vprašanje
S1 T2 I50	Če sem že delala, sem si želela tudi nekaj privoščiti zase,	Omogočanje dodatnih dobrin zaradi dela	Dodatne dobrine	Socialno vprašanje
S1 T2 I51	tako da je bila to kot nagrada	Dodatne dobrine kot nagrada sebi	Dodatne dobrine	Socialno vprašanje
S1 T2 I52	Seveda sta me večkrat vprašala, če potrebujem kaj denarja,	Omogočanje finančne podpore staršev	Pomoč staršev	Socialno vprašanje
S1 T2 I53	vendar nisem nikoli sprejela tega,	Življenje brez finančne podpore staršev	Pomoč staršev	Socialno vprašanje
S1 T2 I54	ker vem, da denar ne pade kar z neba	Spoštovanje zasluženega denarja	Prioritete financ	Socialno vprašanje
S1 T2 I55	in da se je za denar treba potruditi	Spoštovanje zasluženega denarja	Prioritete financ	Socialno vprašanje
S1 T2 I56	Sem imela namen dajati v šparovček za svoje bodoče življenje	Možnost varčevanja denarja za prihodnost	Varčevanje	Socialno vprašanje
S1 T2 I57	Ni ga bilo veliko,	Brez večjih prihrankov	Varčevanje	Socialno vprašanje
S1 T2 I58	ampak kolikor sem ga privarčevala, sem bila ponosna nase, da imam nekaj denarja na strani	Zadovoljstvo z privarčevanim denarjem	Varčevanje	Socialno vprašanje
S1 T3 I59	Delo sem dobila hitro,	Hitra zaposlitev	Prehod v zaposlitev	Zaposlitev
S1 T3 I60	nekaj tednov po diplomiranju	Zaposlitev v nekaj tednih po diplomiranju	Prehod v zaposlitev	Zaposlitev
S1 T3 I61	Prijavila se nisem,	Brez prijave na Zavodu za zaposlovanje	Zavod za zaposlovanje	Zaposlitev
S1 T3 I62	ker sem dobila delovno mesto izven razpisov za	Zaposlitev izven razpisa delovnih mest	Zavod za zaposlovanje	Zaposlitev

	delovno mesto			
S1 T3 I63	Moram priznati, da sem delo dobila prek poznanstev	Zaposlitev prek poznanstev	Delovno mesto	Zaposlitev
S1 T3 I64	Delam v kadrovske službi	Delo v kadrovske službi	Delovno mesto	Zaposlitev
S1 T3 I65	Tukaj sem sedaj že dobro leto	Eno leto	Čas zaposlitve	Zaposlitev
S1 T3 I66	Nedolgo nazaj so mi dali pogodbo za nedoločen čas	Zaposlitev za nedoločen čas	Pogodba o zaposlitvi	Zaposlitev
S1 T3 I67	Pred tem sem dobila pogodbo za določen čas	Predhodno pogodba za določen čas	Pogodba o zaposlitvi	Zaposlitev
S1 T3 I68	Trikrat so mi jo podaljšali,	Podaljševanje pogodbe za določen čas	Pogodba o zaposlitvi	Zaposlitev
S1 T3 I69	nato pa so me redno zaposlili	Zaposlitev za nedoločen čas	Pogodba o zaposlitvi	Zaposlitev
S1 T3 I70	V službi sem zelo zadovoljna	Zadovoljstvo s službo	Zadovoljstvo z delom	Zaposlitev
S1 T3 I71	Sam tim mi je zelo všeč	Dobro delovanje tima	Zadovoljstvo z delom	Zaposlitev
S1 T3 I72	in delo poteka sproščeno	Sproščeno delo	Zadovoljstvo z delom	Zaposlitev
S1 T3 I73	Pred to zaposlitvijo sem mislila, da ne bom tako zadovoljna	Pred nastopom dela nekaj pomislekov z zadovoljstvom	Predstave o delu	Zaposlitev
S1 T3 I74	in jo bom zagotovo zamenjala, za delo na socialnem področju	Razmišljanje o menjavi dela	Zadovoljstvo z delom	Zaposlitev
S1 T3 I75	Vendar sem se trenutno v tem našla	Zadovoljstvo s službo	Zadovoljstvo z delom	Zaposlitev
S1 T3 I76	in ne razmišljam o menjavi zaposlitve	Brez razmišljanja o menjavi dela	Zadovoljstvo z delom	Zaposlitev
S1 T3 I77	Bila sem sproščena,	Sproščenost zaradi dogovorjenega dela	Predstave o delu	Zaposlitev
S1 T3 I78	ker sem imela dogovorjeno delovno mesto	Brez obremenitev zaradi dogovorjene zaposlitve	Predstave o delu	Zaposlitev
S1 T3 I79	Imela pa sem nekaj strahu,	Strah pred zaposlitvijo	Predstave o delu	Zaposlitev
S1 T3 I80	da nebo tako, kot sem se zmenila in so mi obljubili	Strah pred razočaranjem	Predstave o delu	Zaposlitev
S1 T3 I81	Najprej sem mislila da ne,	Sprva razmišljanje, da delo ne ustreza izobrazbi	Delo in izobrazba	Zaposlitev
S1 T3 I82	potem pa sem ugotovila, da je kar nekaj skupnih točk s socialnim delom	Spoznanje, da imata delo kadrovske službe in socialno delo veliko skupnih točk	Delo in izobrazba	Zaposlitev
S1 T3 I83	Tudi tukaj sprejemam in odpiram nove	Priprava vlog	Delo in izobrazba	Zaposlitev

	prejete vloge,			
S1 T3 I84	vodim razne evidence odsotnosti, prevozov,	Vodijo se evidence odsotnosti, prevozov	Delo in izobrazba	Zaposlitev
S1 T3 I85	pripravljam razne analize in predloge izobraževanj	Pripravljajo se analize in predlogi izobraževanj	Delo in izobrazba	Zaposlitev
S1 T3 I86	Prav tako moraš imeti smisel za ljudi,	Treba je imeti smisel za ljudi	Delo in izobrazba	Zaposlitev
S1 T3 I87	strpnost, socialni čut,	Biti strpen, sočuten	Delo in izobrazba	Zaposlitev
S1 T3 I88	moraš biti prilagodljiv, komunikativen in znati sodelovati z drugimi	Treba se je prilagajati, komunicirati in sodelovati z drugimi	Delo in izobrazba	Zaposlitev
S1 T3 I89	Prijavljena sem na razne aplikacije,	Informiranost o trgu dela prek aplikacije	Trg dela	Zaposlitev
S1 T3 I90	ki mi dnevno pošiljajo prosta delovna mesta	Sledenje prostim delovnim mestom	Trg dela	Zaposlitev
S1 T3 I91	Veliko je razpisov delovnih mest,	Veliko razpisov delovnih mest	Trg dela	Zaposlitev
S1 T3 I92	vendar so zelo nizko kvalificirana	Razpisi za delovna mesta, ki so nižje kvalificirana	Trg dela	Zaposlitev
S1 T3 I93	Vedno več opažam, koliko stvari zahtevajo delodajalci	Zahteve delodajalcev so vedno večje	Trg dela	Zaposlitev
S1 T3 I94	Delodajalci se mi zdi, da ne zaposlujejo radi preveč izobraženih mladih,	Opažanje, da se delodajalci izogibajo zaposlovanju mladih	Trg dela	Zaposlitev
S1 T3 I95	saj se bojijo konkurence	Strah delodajalcev pred konkurenco mladih	Trg dela	Zaposlitev
S1 T3 I96	Slišala sem za to, ampak nisem pa tako seznanjena, da bi znala kaj več povedati	Seznanjenost z aktivno politiko zaposlovanja, vendar brez mnenja	Aktivna politika zaposlovanja	Zaposlitev
S1 T4 I97	Vse po malem	Vsak dejavnik vpliva na zaposlitev	Vpliv na zaposlitev	Problemi zaposlovanja
S1 T4 I98	in tudi sreča	Vpliva tudi sreča posameznika	Vpliv na zaposlitev	Problemi zaposlovanja
S1 T4 I99	Jaz vem, da nebi dobila dela tukaj, če nebi oče poznal direktorja	Pridobitev dela zaradi poznanstev	Vpliv na zaposlitev	Problemi zaposlovanja
S1 T4 I100	Se mi pa zdi, da dostikrat delovne izkušnje prevladajo	Velikokrat prevladajo delovne izkušnje posameznika	Vpliv na zaposlitev	Problemi zaposlovanja
S1 T4 I101	Znanje lahko vsak	Znanje lahko	Vpliv na zaposlitev	Problemi

	pridobi,	pridobi vsak		zaposlovanja
S1 T4 I102	tudi med izobraževanjem,	Znanje se pridobi med izobraževanjem	Vpliv na zaposlitev	Problemi zaposlovanja
S1 T4 I103	ali pa svoje angažiranosti in zanimanja	Znanje se pridobi zaradi lastnega zanimanja	Vpliv na zaposlitev	Problemi zaposlovanja
S1 T4 I104	Pri nas je nekako polovica žensk in polovica moških	Enakomerno razmerje med zaposlenimi po spolu	Neenakost pri delu	Problemi zaposlovanja
S1 T4 I105	Mislim pa, da ženske dosti težje dobijo delo	Ženske težje dobijo zaposlitev	Neenakost pri delu	Problemi zaposlovanja
S1 T4 I106	in tudi težje napredujejo	Ženske težje napredujejo pri delu	Neenakost pri delu	Problemi zaposlovanja
S1 T4 I107	Večje odgovornosti pri nas za kakšno delo prevzamejo moški	Večje odgovornosti prevzamejo moški	Neenakost pri delu	Problemi zaposlovanja
S1 T4 I108	in tudi odločanje prihaja s strani njih	Odločanje prihaja s strani moških	Neenakost pri delu	Problemi zaposlovanja
S1 T4 I109	Sama situacija se izboljšuje	Izboljševanje situacije glede neenakosti med spoloma	Neenakost pri delu	Problemi zaposlovanja
S1 T4 I110	da smo tudi ženske vedno bolj vključene v procese	Več vključenosti žensk v procese dela	Neenakost pri delu	Problemi zaposlovanja
S1 T4 I111	Vendar se še vedno čuti, da smo kljub vsemu podrejene	Ostaja še podrejenost žensk v primerjavi z moškimi	Neenakost pri delu	Problemi zaposlovanja

8.4 ODPRTO KODIRANJE INTERVJU 2

Oznaka izjave	Izjava	Pojem	Podkategorija	Kategorija
S2 T1 I1	Nisem vedela, kaj bi rada delala v življenju	Neodločenost glede življenja in poklicne poti	Izbor študija	Izobraževanje
S2 T1 I2	Naredila sem srednjo zdravstveno šolo	Opravljen srednja zdravstvena šola	Izbor študija	Izobraževanje
S2 T1 I3	in vedela sem, da ne želim delati v tem poklicu,	Odločitev, da ne želim delati v zdravstveni stroki	Izbor študija	Izobraževanje
S2 T1 I4	ker se ne vidim	V zdravstvu se nisem videla	Izbor študija	Izobraževanje
S2 T1 I5	Nekako se mi zdi, da se najdeš na področju, kateri te veseli	Čez čas ugotoviš, na katerem področju želiš delati	Izbor študija	Izobraževanje
S2 T1 I6	Jaz sem se recimo našla na področju dela s starimi ljudmi,	Zadovoljstvo ob delu s starejšimi	Zadovoljstvo s študijem	Izobraževanje
S2 T3 I7	pa čeprav sem danes	Kljub zadovoljstvu	Delovno mesto	Zaposlitev

	zaposlena v povsem drugi smeri	ob delu s starejšimi pa delam na drugem področju		
S2 T1 I8	Tako da se osredotočiš na tiste stvari, v katerih uživaš	Osredotočenost na stvari, v katerih uživaš	Zadovoljstvo s študijem	Izobraževanje
S2 T1 I9	in imaš motivacijo za naprej	Stvari, ki jih rad počneš, prinesejo motivacijo	Zadovoljstvo s študijem	Izobraževanje
S2 T1 I10	Ja, seveda sem imela željo, da bom nekoč delala v domu za stare,	Delo v domu starejših	Želje za prihodnost	Izobraževanje
S2 T3 I11	ampak nekako me je moja pot ponesla v povsem druge poklicne vode	Delo izven področja starejših ljudi	Delovno mesto	Zaposlitev
S2 T3 I12	Želja po delu v domu ostaja	Želja po delu v domu starejših	Zadovoljstvo z delom	Zaposlitev
S2 T3 I13	in morda se mi v prihodnosti le pokaže kakšna priložnost	Odprte možnosti priložnosti prekvalificiranja na področje dela s starejšimi	Zadovoljstvo z delom	Zaposlitev
S2 T1 I14	Prakso sem opravljala dve leti v domu za stare,	Delo v domu starejših	Praksa	Izobraževanje
S2 T1 I15	nato na centru za socialno delo	Delu na centru za socialno delo	Praksa	Izobraževanje
S2 T1 I16	in na osnovni šoli	Delo na osnovni šoli	Praksa	Izobraževanje
S2 T1 I17	Želela sem imeti nekako čim bolj pestro izbiro	Želja po pestri izbiri prakse	Praksa	Izobraževanje
S2 T1 I18	in ugotoviti, kje se res vidim	Ugotoviti, na katerem področju želim delati	Praksa	Izobraževanje
S2 T1 I19	To mi enostavno ni zneslo,	Pomanjkanje časa za prostovoljstvo	Prostovoljstvo	Izobraževanje
S2 T1 I20	saj smo imeli predavanja čez cel dan, od jutra do večera	Prevelik obseg predavanj za dodatne stvari	Prostovoljstvo	Izobraževanje
S2 T1 I21	in tisti dve uri pavze vmes mi nista preveč koristili	Prekratki odmori med predavanji za opravljanje prostovoljstva	Prostovoljstvo	Izobraževanje
S2 T1 I22	Vikende sem pa izkoristila predvsem za nabiranje novih moči	Izkoriščenje vikendov za nabiranje novih moči	Prostovoljstvo	Izobraževanje
S2 T1 I23	in druženje z domačimi	Izkoriščenje prostega časa za druženje z domačimi	Prostovoljstvo	Izobraževanje
S2 T1 I24	Ko sem opravljala prakso, nisem razmišljala o teh stvareh,	Osredotočenost na druge stvari med izvajanjem prakse	Veze in poznanstva	Izobraževanje
S2 T1 I25	ki bi mi sedaj, ko	Uporabnost	Veze in	Izobraževanje

	gledam za nazaj, zelo prav prišla,	poznanstev ob iskanju dela	poznanstva	
S2 T1 I26	saj več ljudi ko poznaš, prej lahko kaj dosežeš	Več poznanstev, omogoča več dosežkov	Veze in poznanstva	Izobraževanje
S2 T1 I27	Pri vseh stvareh se mi zdi, ko gledam nazaj, bi jih naredila drugače	Drugačno ravnanje z znanjem sedaj kot pa prej	Zadovoljstvo s študijem	Izobraževanje
S2 T1 I28	Tudi predavanja, katera so mi bila med študijem povsem nezanimiva in neuporabna,	Neuporabnost in nezanimivost nekaterih predavanj	Zadovoljstvo s študijem	Izobraževanje
S2 T1 I29	bi mi sedaj prišla kako prav	Uporabnost pri delu prej nezanimivih predavanj	Zadovoljstvo s študijem	Izobraževanje
S2 T1 I30	Moram priznati, da zelo malo	Malo informacij	Informacije po koncu šolanja	Izobraževanje
S2 T1 I31	Čeprav se sama niti nisem zanimala preveč zato,	Nezanimanje za informacije po koncu šolanja	Informacije po koncu šolanja	Izobraževanje
S2 T1 I32	ker sem vedela, da bom vzela absolventskega statusa	Podaljšanje časa za zanimanje zaradi absolventskega statusa	Informacije po koncu šolanja	Izobraževanje
S2 T1 I33	in je bila to moja zadnja skrb	Brez skrbi po informacijah	Informacije po koncu šolanja	Izobraževanje
S2 T1 I34	So mi pa manjkale te informacije potem, ko sem začela iskati pripravništvo,	Pogrešanje pomanjkljivosti informacij	Informacije po koncu šolanja	Izobraževanje
S2 T1 I35	saj nisem vedela, na koga se obrniti,	Brez informacij na koga se obrniti	Informacije po koncu šolanja	Izobraževanje
S2 T1 I36	kaj moram narediti	Brez informacij kaj narediti	Informacije po koncu šolanja	Izobraževanje
S2 T1 I37	Sam si se moral pozanimati o vseh stvareh	Samoinicativnost pri zanimanju za informacije	Informacije po koncu šolanja	Izobraževanje
S2 T1 I38	Sem pa bila presenečena, ker nisem imela plačanega pripravništva,	Presenečenost, zaradi neplačanega pripravništva	Pripravništvo in strokovni izpit	Izobraževanje
S2 T1 I39	ampak je bilo volontersko,	Opravljanje prostovoljnega pripravništva	Pripravništvo in strokovni izpit	Izobraževanje
S2 T1 I40	kar naj se nebi dogajalo	Pripravništvo bi moralo biti plačano in ne prostovoljno	Pripravništvo in strokovni izpit	Izobraževanje
S2 T1 I41	Porabili so me za vse	Opravljanje vseh del	Pripravništvo in strokovni izpit	Izobraževanje
S2 T1 I42	in sedaj na to gledam kot izkoriščenje,	Izkoriščanje v pripravniškem času	Pripravništvo in strokovni izpit	Izobraževanje
S2 T1 I43	vendar takrat sem želela ugoditi vsem	Želja po ugoditvi vsem	Pripravništvo in strokovni izpit	Izobraževanje
S2 T1 I44	Naredila sem diplomo,	Končanje izobraževanja z diplomo	Stopnja izobrazbe	Izobraževanje

S2 T1 I45	v absolventskem letu	Diploma opravljena v absolventskem letu	Stopnja izobrazbe	Izobraževanje
S2 T1 I46	V istem letu sem nato opravila še devetmesečno pripravništvo,	Vzporedno pisanje diplome in opravljanje pripravništva	Pripravništvo in strokovni izpit	Izobraževanje
S2 T1 I47	strokovni izpit	Opravljen strokovni izpit po pripravništvu	Pripravništvo in strokovni izpit	Izobraževanje
S2 T1 I48	in izpit iz zakona o upravnem postopku	Opravljen izpit iz ZUP-a v absolventskem letu	Pripravništvo in strokovni izpit	Izobraževanje
S2 T1 I49	Želela sem se čimprej osamosvojiti	Želja po osamosvojitvi	Želje za prihodnost	Izobraževanje
S2 T1 I50	Ne, ker ga ne potrebujem	Brez potrebe po magisteriju	Stopnja izobrazbe	Izobraževanje
S2 T4 I51	Kamorkoli sem odšla na razgovor, je bilo pomembno, da sem imela opravljen strokovni izpit,	Pomembnost opravljenega strokovnega izpita	Vpliv na zaposlitev	Problemi zaposlovanja
S2 T1 I52	ki ga pa lahko opraviš tudi z diplomo	Strokovni izpit se lahko opravlja z diplomom	Pripravništvo in strokovni izpit	Izobraževanje
S2 T1 I53	po opravljenem obdobju pripravništva	Opravljanje strokovnega izpita po pripravništvu	Pripravništvo in strokovni izpit	Izobraževanje
S2 T2 I53	Moji prihodki so bili na minimumu	Minimalni prihodki	Prihodki	Socialno vprašanje
S2 T2 I54	Delati nisem uspela,	Brez dela v času študija	Prihodki	Socialno vprašanje
S2 T2 I55	ker smo imeli predavanja skozi dan	Pomanjkanje časa za delo zaradi predavanj	Prihodki	Socialno vprašanje
S2 T2 I56	Do štipendije nisem bila upravičena,	Neupravičenost do štipendije	Štipendija	Socialno vprašanje
S2 T2 I57	ker sta starša za nekaj malega presegala določen cenzus	Previsoki dohodki staršev za štipendijo	Štipendija	Socialno vprašanje
S2 T2 I58	Delati sem začela šele v tistem letu absolventskega statusa,	Začetek dela v absolventskem letu	Prihodki	Socialno vprašanje
S2 T2 I59	popoldanska in nočna študentska dela,	Opravljanje popoldanskega in nočnega dela prek študentskega servisa	Prihodki	Socialno vprašanje
S2 T2 I60	da sem imela končno svoj denar	Delo za lasten zaslužek	Prihodki	Socialno vprašanje
S2 T2 I61	V 2. in 3. letniku sem se tudi vozila vsak dan v Ljubljano iz Slovenske Bistrice,	Vozovnica za vlak	Prioritete financ	Socialno vprašanje
S2 T2 I62	da nebi bilo treba staršema toliko zapraviti za stanovanje	Daljše dnevne vožnje, namesto plačevanja stanovanja	Prioritete financ	Socialno vprašanje

S2 T2 I63	Bilo je pestro	Težka izbira, kaj je pomembnejše	Prioritete financ	Socialno vprašanje
S2 T2 I64	Denar sem dobila od staršev	Omogočanje finančne podpore staršev	Pomoč staršev	Socialno vprašanje
S2 T2 I65	Sicer nismo bili bogataši niti reveži ne	Dober finančni status staršev	Pomoč staršev	Socialno vprašanje
S2 T2 I66	vendar sem se vedno počutila neprijetno,	Neprijeten občutek ob pomoči staršev	Pomoč staršev	Socialno vprašanje
S2 T2 I67	ker mi dajeta denar,	Neprijeten občutek sprejeti denar staršev v zameno za nič	Pomoč staršev	Socialno vprašanje
S2 T2 I68	Zato sem se želela tudi čimprej osamosvojiti, da ju vsaj z enim stroškom razbremenim	Želja po osamosvojitvi za zmanjšanje finančnih stroškov staršev	Pomoč staršev	Socialno vprašanje
S2 T2 I69	Nisem si nikoli kupovala veliko oblek,	Občasno kupovanje oblačil	Dodatne dobrine	Socialno vprašanje
S2 T2 I70	ličil,	Občasno kupovanje kozmetike	Dodatne dobrine	Socialno vprašanje
S2 T2 I71	ker tudi po naravi nisem taka, da bi se po več ur urejala	Navada skromnosti in se ne posvečati urejanju	Dodatne dobrine	Socialno vprašanje
S2 T2 I72	Denar sem porabila predvsem za hrano	Poraba denarja predvsem za hrano	Prioritete financ	Socialno vprašanje
S2 T2 I73	in da sem si plačala stanovanje	Poraba denarja za bivanje	Prioritete financ	Socialno vprašanje
S2 T2 I74	Sem bi štela kakšen obisk kina,	Obiski kina	Dodatne dobrine	Socialno vprašanje
S2 T2 I75	ter smučanje pozimi	Smučanje pozimi	Dodatne dobrine	Socialno vprašanje
S2 T2 I76	Poleti sem s staršema odšla še skupaj na morje,	Potovanje s starši enkrat na leto	Pomoč staršev	Socialno vprašanje
S2 T2 I77	tako da sta te stvari financirala onadva.	Potovanje s starši enkrat na leto	Pomoč staršev	Socialno vprašanje
S2 T2 I78	Tega denarja v tistem letu ni bilo veliko,	Brez večjega nabora prihrankov	Varčevanje	Socialno vprašanje
S2 T2 I79	tako da tudi če bi želela varčevati, nebi imela kaj	Zaradi male količine denarja brez možnosti varčevanja	Varčevanje	Socialno vprašanje
S2 T2 I80	Zaslužen denar sem porabila za stvari, ki sta mi jih prej financirala starša,	Poraba denarja za osnovne stvari,	Prioritete financ	Socialno vprašanje
S2 T2 I81	to pa je hrana	Poraba denarja predvsem za hrano	Prioritete financ	Socialno vprašanje
S2 T2 I82	in stanovanje	Poraba denarja za bivanje	Prioritete financ	Socialno vprašanje
S2 T2 I83	Kupila pa sem si tudi svoj prvi računalnik in nato sem bila res ponosna	Ponos ob nakupu računalnika z lastnim denarjem	Dodatne dobrine	Socialno vprašanje
S2 T3 I84	Ja, bilo je težko,	Težek prehod iz izobraževanja v zaposlitev	Prehod v zaposlitev	Zaposlitev

S2 T3 I85	predvsem ker nisem vedela, kaj sploh narediti	Brez vednosti, kaj narediti	Prehod zaposlitev v	Zaposlitev
S2 T3 I86	Prijavila sem se na zavodu za zaposlovanje	Prijava na zavodu za zaposlovanje	Zavod za zaposlovanje za	Zaposlitev
S2 T3 I87	in po nekaj mesecih so kontaktirali z mano	Kontaktiranje iz zavoda po nekaj mesecih	Zavod za zaposlovanje za	Zaposlitev
S2 T3 I88	in me vključili v aktivno politiko zaposlovanja,	Vključenost v aktivno politiko zaposlovanja na zavodu	Aktivna politika zaposlovanja	Zaposlitev
S2 T3 I89	kjer sem delala usposabljanje na zavodu	Opravljanje usposabljanja na zavodu	Aktivna politika zaposlovanja	Zaposlitev
S2 T3 I90	V tistem letu sem opravljala razna dela,	Opravljanje raznih del v prvem letu	Prehod zaposlitev v	Zaposlitev
S2 T3 I91	predvsem za določen čas,	Opravljanje del za določen čas	Prehod zaposlitev v	Zaposlitev
S2 T3 I92	nadomeščanje porodniških dopustov	Opravljanje nadomeščanj	Prehod zaposlitev v	Zaposlitev
S2 T3 I93	Nikjer me niso vzeli,	Neuspehi ob iskanju zaposlitve	Prehod zaposlitev v	Zaposlitev
S2 T4 I94	ker nisem imela delovnih izkušenj	Pomanjkanje delovnih izkušenj	Vpliv na zaposlitev	Problemi zaposlovanja
S2 T3 I95	Bilo je zelo stresno	Stresno obdobje	Prehod zaposlitev v	Zaposlitev
S2 T3 I96	in na koncu, ko si že tako obupan,	Obupanost nad iskanjem dela	Prehod zaposlitev v	Zaposlitev
S2 T3 I97	si pripravljen sprejeti vsako delo	Pripravljenost sprejeti vsako delo	Prehod zaposlitev v	Zaposlitev
S2 T3 I98	ne glede na izobrazbo in želje	Pripravljenost sprejeti delo, ne glede na izobrazbo in svoje želje	Prehod zaposlitev v	Zaposlitev
S2 T3 I99	To je tako tako	Srednja učinkovitost	Aktivna politika zaposlovanja	Zaposlitev
S2 T3 I100	Sicer dobiš nekaj izkušenj v treh mesecih,	Pridobitev izkušenj v treh mesecih	Aktivna politika zaposlovanja	Zaposlitev
S2 T3 I101	vendar meni niso tekli nobeni prispevki	Brez plačanih prispevkov in delovne dobe	Aktivna politika zaposlovanja	Zaposlitev
S2 T3 I102	Niso me dali delati na javna dela,	Brez možnosti dela na javnih delih	Aktivna politika zaposlovanja	Zaposlitev
S2 T3 I103	ker nisem imela izkušenj,	Pomanjkanje delovnih izkušenj za večjo izbiro dela	Aktivna politika zaposlovanja	Zaposlitev
S2 T3 I104	zato sem delala usposabljanje na zavodu	Usposabljanje na zavodu	Zavod za zaposlovanje za	Zaposlitev
S2 T3 I105	Nekaj časa sem bila na centru za socialno delo,	Delo na centru za socialno delo	Delovno mesto	Zaposlitev
S2 T3 I106	potem sem delala na sociodelo z odvisniki od prepovedanih	Kasnejše delo z odvisniki od prepovedanih drog	Delovno mesto	Zaposlitev

	drog,			
S2 T3 I107	sedaj pa delam pri socialni aktivaciji	Delo pri socialni aktivaciji	Delovno mesto	Zaposlitev
S2 T3 I108	Zaposlena sem za določen čas	Pogodba za določen čas	Pogodba o zaposlitvi	Zaposlitev
S2 T3 I109	Padla sem tudi v osnovni plačni razred,	Padec v osnovni plačni razred, zaradi menjave dela	Delovno mesto	Zaposlitev
S2 T3 I110	medtem ko sem na socio bila že precej visoko, ker sem bila vodja	Predhodno višji plačilni razred na sociu zaradi položaja vodje	Delovno mesto	Zaposlitev
S2 T3 I111	Ampak če se nekje ne najdeš, ti ta denar ne pomeni veliko	Denar ne prinese vedno zadovoljstva	Zadovoljstvo z delom	Zaposlitev
S2 T3 I112	Moram priznati, da se še iščem	Iskanje sebe in svojih želja za prihodnost	Zadovoljstvo z delom	Zaposlitev
S2 T3 I113	Nisem se še poenotila, ali mi je v zadovoljstvo ali ne,	Razmišljanje o zadovoljstvu s trenutnim delom	Zadovoljstvo z delom	Zaposlitev
S2 T3 I114	ampak mislim, da bom še morala zamenjati delovno mesto, da bom lahko rekla da je to to	Razmišljanje o menjavi dela	Zadovoljstvo z delom	Zaposlitev
S2 T3 I115	Rada bi delala na področju starih,	Želja delati na področju skrbi za starejše, v domu	Delovno mesto	Zaposlitev
S2 T3 I116	vendar je zelo težko priti zraven,	Težava pri zaposlitvi v domovih zaradi pomanjkanja mest	Delovno mesto	Zaposlitev
S2 T3 I117	tako da bo še treba malo počakati	Čas bo prinesel svoje	Delovno mesto	Zaposlitev
S2 T3 I118	Sem pa mnenja, da bi v sociali morali menjati delovno mesto na nekaj let,	Potrebna menjava delovnega mesta na nekaj let	Delovno mesto	Zaposlitev
S2 T3 I119	ker se mi zdi, da drugače povsem izgoriš	Enako delo prinaša skozi leta izgorelost	Delovno mesto	Zaposlitev
S2 T3 I120	in ti delo postane rutina	Delo ne sme postati rutina	Delovno mesto	Zaposlitev
S2 T3 I121	Po pravici povedano, si nisem predstavljala	Brez vednosti, kaj bo sledilo ob zaposlitvi	Predstave o delu	Zaposlitev
S2 T3 I122	Nisem vedela, kaj me čaka, v kaj se spuščam	Brez predstave, kako bo	Predstave o delu	Zaposlitev
S2 T3 I123	Ja, to seveda je	Delo je v skladu z izobrazbo	Delo in izobrazba	Zaposlitev
S2 T3 I124	Tudi na razpis se lahko prijaviš, če dosegáš določeno stopnjo in smer izobrazbe,	Prijava na razpise ob dosegu določene stopnje in smeri izobrazbe	Delo in izobrazba	Zaposlitev
S2 T4 I125	čeprav se mi zdi, da je v sociali veliko bolj pomemben	Pomembnost opravljenega strokovnega izpita	Vpliv na zaposlitev	Problemi zaposlovanja

	opravljen strokovni izpit			
S2 T3 I126	Pred tem se niti nisem zanimala	Nezanimanje o trgu dela pred zaposlitvijo	Trg dela	Zaposlitev
S2 T3 I127	Po strokovnem izpitu sem se prijavila na zavodu za zaposlovanje,	Prijava na zavodu za zaposlovanje po opravljenem strokovnem izpitu	Zavod za zaposlovanje	Zaposlitev
S2 T3 I128	si uredila vsa zavarovanja	Urejanje zavarovanj	Zavod za zaposlovanje	Zaposlitev
S2 T3 I129	in se prijavila za denarno socialno pomoč	Prijava za denarno socialno pomoč	Zavod za zaposlovanje	Zaposlitev
S2 T3 I130	Ves čas sem gledala razpise,	Sledenje prostim delovnim mestom	Zavod za zaposlovanje	Zaposlitev
S2 T4 I131	ampak problem je, ker vse povsod zahtevajo delovne izkušnje	Velikokrat prevladajo delovne izkušnje posameznika	Vpliv na zaposlitev	Problemi zaposlovanja
S2 T3 I132	Pred samim vstopom si vseeno nekako bolj optimističen	Optimizem pred vstopom na trg	Trg dela	Zaposlitev
S2 T3 I133	in tudi s faksa sem prišla polna idej in energije	Prehod na trg dela z idejami in energijo	Trg dela	Zaposlitev
S2 T3 I134	Potem pa je realnost nekaj povsem drugega	Drugačna realnost od lastnih predstav	Predstave o delu	Zaposlitev
S2 T3 I135	in doživiš šok	Šok zaradi realnega stanja na trgu dela	Trg dela	Zaposlitev
S2 T3 I136	Delovne izkušnje definitivno,	Velikokrat prevladajo delovne izkušnje posameznika	Vpliv na zaposlitev	Problemi zaposlovanja
S2 T3 I137	zaradi tega so mene velikokrat zavrnil	Pomanjkanje delovnih izkušenj	Vpliv na zaposlitev	Problemi zaposlovanja
S2 T3 I138	Seveda sta izobrazba in znanje pomembna,	Pomembnost tudi izobrazbe in znanja	Vpliv na zaposlitev	Problemi zaposlovanja
S2 T3 I139	vendar se mi ne zdi, da tako zelo kot same izkušnje	Velikokrat prevladajo delovne izkušnje posameznika	Vpliv na zaposlitev	Problemi zaposlovanja
S2 T3 I140	Vsak delodajalec te na razgovoru vpraša, kje si že delal,	Delodajalce zanimajo tvoja prejšnja delovna mesta	Vpliv na zaposlitev	Problemi zaposlovanja
S2 T3 I141	kakšne izkušnje imaš,	Delodajalca zanimajo delovne izkušnje	Vpliv na zaposlitev	Problemi zaposlovanja
S2 T3 I142	kaj bi ti spremenil...	Delodajalca zanimajo predlogi sprememb, ideje	Vpliv na zaposlitev	Problemi zaposlovanja
S2 T3 I142	Dokler nisem delala na sociu, tega nisem zaznala	Nezaznavanje neenakosti pri delu na sociu	Neenakost pri delu	Problemi zaposlovanja
S2 T3 I143	Tukaj sem bila povsem šokirana, kako so lahko moški,	Šok pri takratnem delu glede neenakosti, kljub	Neenakost pri delu	Problemi zaposlovanja

	čeprav jih je manj,	manjšemu številu moških		
S2 T3 I144	kot nekakšne alfe	Ostaja še podrejenost žensk v primerjavi z moškimi	Neenakost pri delu	Problemi zaposlovanja
S2 T3 I145	in jim je vse dovoljeno	Moškim se vse dovoli	Neenakost pri delu	Problemi zaposlovanja
S2 T3 I146	Ženske so dajali prav v nič	Dajanje žensk v nič	Neenakost pri delu	Problemi zaposlovanja
S2 T3 I147	Drugje pa te neenakosti nisem zaznala,	Nezaznavanje neenakosti pri drugih delih	Neenakost pri delu	Problemi zaposlovanja
S2 T3 I148	saj je bil tudi predvsem ženski kader,	Brez zaznavanja neenakosti zaradi ženskega kadra	Neenakost pri delu	Problemi zaposlovanja
S2 T3 I149	ampak tudi moški, ki so delali tam, smo se vsi počutili precej enakopravne	Enakovredno razmerje med zaposlenimi po spolu	Neenakost pri delu	Problemi zaposlovanja
S2 T3 I150	Po pravici povedano, nevem	Nevednost, zakaj nastopi neenakost	Neenakost pri delu	Problemi zaposlovanja
S2 T3 I151	Ampak tudi, ko sem se pogovarjala s sodelavkami, ki so že dlje časa zaposlene tam, so povedale enako	Enako zaznavanja premoči moških s strani sodelavk	Neenakost pri delu	Problemi zaposlovanja
S2 T3 I152	in da se že to dolgo vleče	Neenakost traja že dlje časa	Neenakost pri delu	Problemi zaposlovanja
S2 T3 I153	Enostavno lahko počnejo, kar želijo	Moški počnejo, kar želijo	Neenakost pri delu	Problemi zaposlovanja
S2 T3 I154	in nihče nič ne reče,	Nihče moškim ne oporeka	Neenakost pri delu	Problemi zaposlovanja
S2 T3 I155	pa čeprav so lahko izobrazbeno veliko nižje	Večje odgovornosti prevzamejo moški	Neenakost pri delu	Problemi zaposlovanja
S2 T3 I156	Predvsem izgorelost	Izgorelost	Vpliv na zaposlovanje	Problemi zaposlovanja
S2 T3 I157	Se mi zdi, da se o tem tako malo govori	Premalo govora o izgorelosti	Vpliv na zaposlovanje	Problemi zaposlovanja
S2 T3 I158	in je vedno bolj pogosta pri delu	Izgorelost je vedno bolj pogosta	Vpliv na zaposlovanje	Problemi zaposlovanja
S2 T3 I159	Mladi, ki pridemo iz fakultet smo polni znanj, idej, kaj narediti in spremeniti	Prihod študentov iz fakultet z znanjem, idejami in spremembami	Vpliv na zaposlovanje	Problemi zaposlovanja
S2 T3 I160	in v tej želji velikokrat pregorimo	Pregorelost študentov v želji po spremembi	Vpliv na zaposlovanje	Problemi zaposlovanja
S2 T3 I161	Sedaj vem, da je prva stvar, da ne postavim uporabnika na prvo mesto, ampak sebe	Postaviti sebe na prvo mesto in ne uporabnika	Vpliv na zaposlovanje	Problemi zaposlovanja
S2 T3 I162	in imam nek svoj prostor	Imeti svoj osebni prostor pred drugimi	Vpliv na zaposlovanje	Problemi zaposlovanja
S2 T3 I163	Zato se mi tudi zdi, da veliko mladih menja službe,	Menjavanje služb med mladimi zaradi izgorelosti	Vpliv na zaposlovanje	Problemi zaposlovanja

S2 T3 I164	zaradi pritiskov	raznih	Veliko pritiskov	Vpliv na zaposlovanje	Problemi zaposlovanja
------------	---------------------	--------	------------------	-----------------------------	--------------------------

8.5 OSNO KODIRANJE

IZOBRAŽEVANJE

IZBOR ŠTUDIJA	– Delo z ljudmi (S1 T1 I1, S4 T1 I5) – Prva želja vpis na socialno pedagogiko (S1 T1 I2) – Neodločenost glede življenja in poklicne poti (S2 T1 I1, S4 T1 I1) – Opravljena srednja zdravstvena šola (S2 T1 I2) – Odločitev, da ne želim delati v zdravstveni stroki (S2 T1 I3) – V zdravstvu se nisem videla (S2 T1 I4) – Čez čas ugotoviš, na katerem področju želiš delati (S2 T1 I5) – Pomoč drugim pri reševanju problemov (S3 T1 I1) – Odločanje med pravom in socialnim delom (S3 T1 I2) – Naposled odločitev za socialno delo (S3 T1 I3, S4 T1 I8, S7 T1 I4) – V socialnem delu je več stika z ljudmi, kot pa v pravu (S3 T1 I4) – Zanimiva predstavitev na informativnem dnevu (S4 T1 I2) – Najboljša predstavitev fakultete za socialno delo (S4 T1 I3, S6 T1 I3) – Brez predstave za delo v socialni (S4 T1 I4) – Zanimanje za psihološki vidik dela (S4 T1 I6) – Brez predstave za delo v psihologiji (S4 T1 I7) – Smešna, ampak resnična anekdota (S5 T1 I1) – Oče je po poklicu policaj (S5 T1 I2) – Razlaganje očeta o različnih primerih pri delu (S5 T1 I3) – Omembe očeta sodelovanja s centrom (S5 T1 I4) – Sodelovanje policije in centra pri postopkih v družini (S5 T1 I5) – Navdušenje nad delom zaradi očetovih pripovedi (S5 T1 I6) – Navdušenje s strani očeta (S5 T1 I7) – Mami je nasprotovala očetovemu pripovedovanju zgodb o primerih (S5 T1 I8) – Očetovo pripovedovanje o primerih kljub nasprotovanju mame (S5 T1 I9) – Zanimanje ob poslušanju primerov (S5 T1 I10) – Pogled na očeta kot heroja (S5 T1 I11) – Nezainteresiranost za poklic policajke (S5 T1 I12) – Neustreznost karakterja za poklic policajke
---------------	---

	(S5 T1 I13) – Miren karakter (S5 T1 I14) – Policisti delajo v razmerah, kjer je ogroženo njihovo življenje (S5 T1 I15) – Nepredvidljivo delo policajev (S5 T1 I16) – Brez vizije ob delu policistke (S5 T1 I17) – Zanimanje za družinsko terapijo (S6 T1 I1) – Povezava dela z družino (S6 T1 I2) – Pridobivanje izkušenj med prakso (S6 T1 I4) – Veliko prakse v primerjavi z drugimi fakultetami (S6 T1 I5) – Pomoč drugim (S7 T1 I1) – Predhodno vedenje o odločitvi za delov tej smeri (S7 T1 I2) – Sprva želja dela v zdravstvu (S7 T1 I3) – Odvrnitev od medicine zaradi dolgoletnega izobraževanja (S7 T1 I5) – Prehitro navdušenje nad medicino (S7 T1 I6) – Mišljenje, da je zdravstvo lahek poklic (S7 T1 I7) – Velika odgovornost v zdravstvu (S7 T1 I8) – Odgovornost tudi v socialnem delu (S7 T1 I9) – Drugačna odgovornost v socialnem delu kot v medicini (S7 T1 I10) – Medicina temelji na zdravju ljudi (S7 T1 I11) – Socialno delo temelji na vsakodnevem življenju (S7 T1 I12)
ZADOVOLJSTVO S ŠTUDIJEJEM	– Zadovoljstvo z izbiro študija socialnega dela (S1 T1 I3, S3 T1 I5, S5 T1 I18, S7 T1 I14) – Zadovoljstvo ob delu s starejšimi (S1 T1 I4, S2 T1 I6) – Osredotočenost na stvari, v katerih uživaš (S2 T1 I8) – Stvari, ki jih rad počneš, prinesejo motivacijo (S2 T1 I9) – Drugačno ravnanje z znanjem sedaj kot pa prej (S2 T1 I27) – Neuporabnost in nezanimivost nekaterih predavanj (S2 T1 I28, S6 T1 I11) – Uporabnost pri delu prej nezanimivih predavanj (S2 T1 I29) – Pomoč študija pri ugotavljanju poklicne prihodnosti (S3 T1 I10) – Zadovoljstvo z obema študijema (S4 T1 I15) – Neodločenost pri izbiri boljšega študija (S4 T1 I16) – Izpolnitev lastnih pričakovanj (S5 T1 I19) – Pomanjkanje konkretnega dela na faksu (S5 T1 I30, S7 T1 I37) – Pomanjkanje npr. pisanja zapisnikov (S5 T1 I31) – Velik nabor znanja (S5 T1 I32, S7 T1 I33) – Utrjevanje v praksi dela (S5 T1 I33)

	– Povezovanje v praksi dela (S5 T1 I34) – Pestro študentsko življenje (S5 T1 I55) – Več predmetov, vezanih na družino, ob možnosti lastnega izbiranja (S6 T1 I12) – Bolj zanimivi in manj zanimivi predmeti (S6 T1 I13) – Učenje, vezano na lastne želje (S6 T1 I14) – Pomisleki o izboru študija v prvem letniku (S7 T1 I13) – Najdenje sebe v tem delu (S7 T1 I15) – Premalo poudarka študija na delu z birokracijo v praksi (S7 T1 I34) – Premalo poudarka na pisanju spisov (S7 T1 I36)
ŽELJE ZA PRIHODNOST	– Delo v domu starejših (S1 T1 I5, S2 T1 I10, S7 T1 I28) – Delo pomoč na domu (S1 T1 I6) – Delo v dnevnem centru (S1 T1 I7, S7 T1 I30) – Želja po osamosvojitvi (S2 T1 I49, S5 T1 I93) – Delo z mladimi (S3 T1 I7) – Delo v šoli (S3 T1 I11) – Delo na centru za socialno delo (S3 T1 I12, S4 T1 I29, S5 T1 I37, S5 T1 I100, S6 T1 I88) – Videnje v stroki sociale in psihologije (S4 T1 I17) – Združenje socialnega dela in psihologije (S4 T1 I18) – Opravljati poklic svetovalca (S4 T1 I28, S6 T1 I7) – Dolgoročna želja za ta poklic (S4 T1 I30) – Predvsem svetovalno delo (S4 T1 I31) – Pomoč ljudem z informacijami (S4 T1 I32) – Reševanje problemov (S4 T1 I33) – Vse to predstavlja mene (S4 T1 I34) – Jasen cilj od začetka (S5 T1 I36, S5 T1 I94) – Predstava o sodelovanju pri delu z očetom (S5 T1 I38) – Vzajemna podpora z očetom (S5 T1 I39) – Delo z družino (S6 T1 I6, S6 T1 I89) – Poklic terapevtke (S6 T1 I8, S6 T1 I90) – Povezava dela z družino (S6 T1 I9) – Povezava dela z družinsko dinamiko (S6 T1 I10) – Močno področje dela z osebami s težavami v duševnem razvoju (S7 T1 I26) – Navdušenje nad delom v domu (S7 T1 I29) – Delo v zavodu (S7 T1 I31) – Delo v stanovanjski skupini (S7 T1 I32) – Želja po ustvarjanju družine (S5 T3 I91) – Prihodnost bo prinesla svoje (S5 T3 I95)
PRAKSA	– Opravljanje prakse v CUDV (S1 T1 I8) – Delo z ljudmi s težavami v duševnem razvoju (S1 T1 I9) – Delo v domu starejših (S1 T1 I10, S2 T1 I14, S6 T1 I32)

	– Delu na centru za socialno delo (S2 T1 I15, S4 T1 I39, S6 T1 I34) – Delo na osnovni šoli (S2 T1 I16, S3 T1 I15, S6 T1 I33) – Želja po pestri izbiri prakse (S2 T1 I17) – Ugotoviti, na katerem področju želim delati (S2 T1 I18) – Enaka praksa v vseh 4. letnikih (S3 T1 I14, S5 T1 I52) – Zadovoljstvo na praksi (S4 T1 I40, S4 T1 I73, S7 T1 I16) – Zadovoljstvo z delom (S4 T1 I41) – Zadovoljstvo s timom (S4 T1 I42) – Različna opravljanja prakse med študijem (S6 T1 I29) – Osredotočanje ne odnose (S6 T1 I30) – Osredotočanje na dinamiko (S6 T1 I31) – Delo v VDC-ju (S6 T1 I35) – Velika količina pridobljenega znanja (S4 T1 I104, S4 T1 I109, S7 T1 I17) – Težava zaradi kratkega časa trajanja (S4 T1 I106) – Samo sto ur letno (S4 T1 I108)
PROSTOVOLJSTVO	– Aktivnost v Klubu študentov (S1 T1 I11) – Organiziranje dogodkov za mlade (S1 T1 I12) – Prostovoljka v CUDV (S1 T1 I13) – Pomanjkanje časa za prostovoljstvo (S2 T1 I19, S3 T1 I18) – Prevelik obseg predavanj za dodatne stvari (S2 T1 I20) – Prekratki odmori med predavanji za opravljanje prostovoljstva (S2 T1 I21) – Izkoriščenje vikendov za nabor novih moči (S2 T1 I22) – Izkoriščenje prostega časa za druženje z domačimi (S2 T1 I23) – Opravljanje prostovoljnega dela v 1. letniku (S3 T1 I16) – Druženje v medgeneracijskem centru (S3 T1 I17) – Prenehanje prostovoljstva po 1. letniku (S3 T1 I19) – Nedejavnost v prostovoljstvu, razen obvezne prakse (S4 T1 I35, S5 T1 I51) – Članstvo v klubu za mlade (S4 T1 I37) – Druženje v akademskem klubu (S4 T1 I38) – Udeleževanje več predavanj (S6 T1 I36) – Udeleževanje seminarjev (S6 T1 I37) – Udeleževanje brezplačnih tematik (S6 T1 I38) – Dvakratna udeležba na kongresu socialnega dela (S6 T1 I39) – Ogromno pridobljenega znanja na kongresu (S6 T1 I43) – Kongres spodbudi lastno razmišljanje (S6 T1 I44) – Želja po raziskovanju (S6 T1 I45)

	– Poglobljanje svojega znanja (S6 T1 I46) – Koristno opravljanje prostovoljstva v VDC-ju (S7 T1 I18) – Delo oskrbovalke (S7 T1 I21) – Štirileta prostovoljstva (S7 T1 I24) – Dobro počutje ob delu (S7 T3 I27) – Brezplačno opravljanje prostovoljnega dela (S7 T1 I47) – Plačani prevozni stroški (S7 T1 I48) – Plačana malica (S7 T1 I49)
VEZE IN POZNANSTVA	– Dober sprejem na praksi (S1 T1 I14) – Ustvarjanje poznanstev na praksi (S1 T1 I15, S3 T1 I20, S5 T1 I53) – Brez osredotočanja na poznanstva ob iskanju zaposlitve (S1 T1 I16) – Osredotočenost na druge stvari med izvajanjem prakse (S2 T1 I24) – Uporabnost poznanstev ob iskanju dela (S2 T1 I25) – Več poznanstev, omogoča več dosežkov (S2 T1 I26) – Dodatna poznanstva na šoli ob opravljanju pripravništva (S3 T1 I21) – Brez koristi poznanstev na šoli ob zaposlitvi zaradi le enega mesta socialnega delavca (S3 T1 I22) – Zaposlena socialna delavka na šoli ima še veliko let do upokojitve (S3 T1 I23) – Spodbuda mentorice iz centra ob spremljanju razpisov (S4 T1 I43) – Pomoč mentorice v primeru prijave na razpis (S4 T1 I44) – Omogočanje pripravništva in dela (S4 T1 I45) – Dobro sodelovanje očeta s centrom (S5 T1 I54) – Priložnostni pogovori z drugimi (S6 T1 I40) – Pogovori so bolj kot spoznavanje (S6 T1 I41) – Brez trdnihvezi (S6 T1 I42) – Pomoč zaradi prostovoljstva (S7 T1 I19) – Omogočanje dela med počitnicami zaradi prostovoljstva (S7 T1 I20)
INFORMCIJE PO KONCU ŠOLANJA	– Razočaranje glede informacij, v primerjavi s srednjo šolo (S1 T1 I17) – Zgodnje informiranje o nadaljevanju izobraževanja v srednji šoli (S1 T1 I18) – Informiranje o smernicah izobraževanja v srednji šoli (S1 T1 I19) – Informiranje v zadnjem letniku o formalnostih diplomskega dela (S1 T1 I20) – Brez informacij o pripravništvu in strokovnem izpitu (S1 T1 I21) – Pogrešanje in pomanjkljivosti informacij (S1 T1 I22, S2 T1 I34, S7 T1 I43) – Pomembnost informacij o prehodu v zaposlitev za prihodnost (S1 T1 I23, S4 T1 I27, S5 T1 I47)

	– Malo informacij (S2 T1 I30, S4 T1 I20, S7 T1 I39) – Nezanimanje za informacije po koncu šolanja (S2 T1 I31) – Podaljšanje časa za zanimanje zaradi absolventa (S2 T1 I32) – Brez skrbi po informacijah (S2 T1 I33) – Brez informacij na koga se obrniti (S2 T1 I35) – Brez informacij, kaj narediti (S2 T1 I36) – Samoiniciativnost pri zanimanju za informacije (S2 T1 I37, S5 T1 I43) – Koordinatorji niso želeli govoriti o tem (S3 T1 I25) – Občutek, da si fakulteta želi čim dlje obdržati študente v izobraževalnem procesu (S3 T1 I26) – Koordinatorjev niso zanimale naše želje po delu (S3 T1 I27) – Informacije s strani somentorice za diplomu (S3 T1 I28) – Na tekočem z informacijami (S3 T1 I29, S6 T1 I22) – Vednost, kam se obrniti po pomoč (S3 T1 I30) – Razočaranost glede informacij na FSD (S4 T1 I19) – Izguba motivacije (S4 T1 I21) – Posledična odločitev za drug študij zaradi manjka informacij (S4 T1 I22) – Veliko izobraževanja na Filozofski fakulteti (S4 T1 I23) – Predstavitev pripravništva na FF (S4 T1 I24) – Predstavitev strokovnega izpita na filozofski (S4 T1 I25) – Predstavitev trenutnega stanja na trgu dela (S4 T1 I26) – Delo po liniji najmanjšega odpora (S5 T1 I29) – Pridobitev informacij s strani mentorja za diplomu (S5 T1 I40, S7 T1 I44) – Kroženje informacij med študenti ob pridobitvi informacij (S5 T1 I41) – Jeza na sistem (S5 T1 I42) – Brez predstave o vseh informacijah (S5 T1 I44) – Želja po predavanju o pripravništvu (S5 T1 I45) – Želja po predavanju o strokovnem izpitu (S5 T1 I46) – Želja po informacijah o poteku (S5 T1 I49) – Negotovost zaradi nepreverjenih virov (S5 T1 I50) – Pridobivanje informacij v referatu (S6 T1 I20) – Pridobivanje informacij v referatu (S6 T1 I21) – Brez ujčkanja na fakulteti (S6 T1 I23)
--	--

	– Priprava na stopanje v samostojno življenje (S6 T1 I24) – Želja fakultete po lastni iniciativnosti študentov (S6 T1 I25) – Usmerjanje pozornosti na morebitna predavanja (S7 T1 I40) – Spremljanje obvestil (S7 T1 I41) – Prebiranje brošur (S7 T1 I42) – Razlaga mentorice po korakih (S7 T1 I45) – Usmerjanje mentorice o pridobivanju informacij (S7 T1 I46)
STOPNJA IZOBRAZBE	– Končanje izobraževanja z diplomom (S1 T1 I24, S2 T1 I44, S5 T1 I20, S6 T1 I26, S7 T1 I38) – Odlašanje z diplomom (S1 T1 I25) – Prisotnost drugih obveznosti in odlašanje z zaključevanje izobraževanja (S1 T1 I26) – Zaključek izobraževanja brez magisterija (S1 T1 I27) – Predhodni dogovor za zaposlitev (S1 T1 I28) – Zagotovljena zaposlitev ob diplomiranju (S1 T1 I29) – Diploma opravljena v absolventskem letu (S2 T1 I45) – Vzporedno pisanje diplome in opravljanje pripravništva (S2 T1 I46) – Opravljen strokovni izpit po pripravništvu (S2 T1 I47) – Opravljen izpit iz ZUP-a v absolventskem letu (S2 T1 I48) – Brez potrebe po magisteriju (S2 T1 I50) – Opravljen magisterij (S3 T1 I31) – Neuporabnost magisterija ob zaposlovanju (S3 T1 I32) – Opravljena diploma iz socialnega dela (S4 T1 I9) – Želja po znanju psihologije po opravljeni diplomi (S4 T1 I10) – Želja po razvoju znanja v psihologiji (S4 T1 I11) – Nadaljevanje magisterija na filozofski fakulteti (S4 T1 I12) – Magistrski študij, smer psihologija (S4 T1 I13) – Zaključen magisterij (S4 T1 I14) – Obiskovanje magistrskega letnika (S5 T1 I21) – Nedokončanje magisterija (S5 T1 I23) – Brez motivacije v magistrskem letniku (S5 T1 I27) – Diploma vezana na temo družine (S6 T1 I27) – Tema diplome, travmatiziranost otrok po ločitvi staršev (S6 T1 I28)
PRIPRAVNIŠTVO IN STROKOVNI IZPIT	– Brez opravljanja pripravništva in strokovnega izpita (S1 T1 I30) – Opravljanje dela, ki se ne veže na socialno

	področje (S1 T1 I31) – Presenečena zaradi neplačanega pripravništva (S2 T1 I38) – Opravljanje prostovoljnega pripravništva (S2 T1 I39) – Pripravništvo bi moralo biti plačano, ne prostovoljno (S2 T1 I40) – Opravljanje vseh del (S2 T1 I41) – Izkoriščanje v pripravniškem času (S2 T1 I42) – Želja po ugoditvi vsem (S2 T1 I43) – Strokovni izpit se lahko opravlja zdiplomo (S2 T1 I52) – Opravljanje strokovnega izpita po pripravništvu (S2 T1 I53, S6 T1 I76) – Iz pripravništva je sledil strokovni izpit (S3 T1 I34) – Pomembnost magisterija le za plačni razred (S3 T1 I36) – Prijava za pripravništvo v času magistrskega letnika (S5 T1 I22) – Sreča ob prijavi pripravništva (S5 T1 I24, S7 T1 I23) – Spremljanje razpisov pripravništev (S5 T1 I25, S6 T1 I72) – Pošiljanje prošenj za pripravništvo (S5 T1 I26) – Pripravništvo ob pravem času (S5 T1 I28) – Center za socialno delo (S4 T1 I67, S5 T1 I35, S4 T1 I67) – Čakanje na sprejetje (S6 T1 I47, S6 T1 I73) – Mnogo zavrnitev pred sprejetjem na pripravništvo (S6 T1 I48) – Zadovoljstvo z pripravništvom (S4 T1 I68, S4 T1 I71, S6 T1 I49) – Delo v VDC-ju (S6 T1 I50) – Opravljen strokovni izpit (S6 T1 I51) – Ustrezna priprava na strokovni izpit (S6 T1 I52) – Pridobitev pripravništva zaradi opravljanja prostovoljstva (S7 T1 I22, S7 T1 I25) – Dolgo iskanje pripravništva (S6 T1 I70) – Prijava na pripravništvo (S6 T1 I73) – Devet mesecev pripravništva (S6 T1 I74) – Opravljanje izpit iz ZUP-a med pripravništvom (S6 T1 I75) – Opravljanje pripravništva ob zaključku šolanja (S4 T1 I66) – Bližina kraja bivanja (S4 T1 I72)
--	---

SOCIALNO VPRAŠANJE

PRIHODKI	– Opravljanje študentskega dela v gostinstvu (S1 T2 I32, S3 T2 I43, S4 T2 I47, S5 T2 I65, S7 T2 I51, S7 T2 I55) – Delo za lasten zaslužek (S1 T2 I33, S2 T2
----------	--

	I60) – Brez finančne pomoči in obremenjevanja staršev (S1 T2 I34) – Dovolj lastnega zaslužka zase (S1 T2 I37) – Minimalni prihodki (S2 T2 I53) – Brez dela v času študija (S2 T2 I54, S6 T2 I56) – Pomanjkanje časa za delo zaradi predavanj (S2 T2 I55) – Začetek dela v absolventskem letu (S2 T2 I58) – Opravljanje popoldanskega in nočnega dela prek študentskega servisa (S2 T2 I59) – Denar za sprotne stvari zaradi dela (S3 T2 I44) – Delo v mejah zmogljivosti (S4 T2 I46, S5 T2 I68, S7 T2 I58) – Poznanstvo med teto in lastnico kavarne (S5 T2 I66) – Pomoč tete za pridobitev dela (S5 T2 I67) – Delo dopoldne (S5 T2 I69) – Delo popoldne (S5 T2 I70) – Delo ob vikendih (S5 T2 I71, S7 T2 I53, S7 T2 I56) – Velik obseg študentskega dela (S5 T2 I79, S7 T2 I50) – Nezainteresiranost za delo v gostinstvu (S6 T2 I57) – Pretežno moška študentska dela (S6 T2 I58) – Delo med počitnicami (S7 T2 I52) – Redno študentsko delo v času študija (S7 T2 I54) – Delo zaradi večje neodvisnosti (S7 T2 I59) – Bolj cenjenje stvari zaradi dela (S7 T2 I62)
ŠTIPENDIJA	– Neupravičenost do štipendije (S1 T2 I35, S2 T2 I56, S4 T2 I62) – Previsoki dohodki staršev za štipendijo (S1 T2 I36, S2 T2 I57) – Najnižja štipendija (S3 T2 I45) – Poraba štipendije za položnico za telefon (S3 T2 I46) – Majhna štipendija (S6 T2 I60) – Sto evrov štipendije (S7 T2 I78) – Olajšanje financ zaradi štipendije (S7 T2 I79)
VARČEVANJE	– Ostanek denarja konec meseca (S1 T2 I38) – Možnost varčevati denar (S1 T2 I39) – Možnost varčevanja denarja za prihodnost (S1 T2 I56) – Brez večjega nabora prihrankov (S1 T2 I57, S2 T2 I78) – Zadovoljstvo z privarčevanim denarjem (S1 T2 I58) – Zaradi male količine denarja, brez možnosti varčevanja (S2 T2 I79) – Želja po varčevanju (S3 T2 I55) – Neuresničena želja po varčevanju (S3 T2 I56)

	– Več možnosti sedaj za dodatne dobrine v primeru varčevanja denarja (S3 T2 I57) – Brez obžalovanja nevarčevanja zaradi doživetja dogodivščin (S3 T2 I58) – Želja po ustvarjanju skupnega življenja s punco (S4 T2 I48) – Opravljanje dela zaradi varčevanja denarja (S4 T2 I49) – Varčevanje preostalega denarja (S4 T2 I50, S7 T2 I74) – Brez porabljanja denarja (S4 T2 I51) – Priprava za samostojno življenje (S4 T2 I53, S7 T2 I65) – Življenje v stanovanju pri teti (S5 T2 I57) – Ugodnosti življenja pri teti (S5 T2 I58) – Brezplačno življenje pri teti (S5 T2 I59) – Prosta soba pri teti v stanovanju (S5 T2 I60) – Občutek dolžnosti do tete (S5 T2 I61) – Pospravljanje tetinega stanovanja (S5 T2 I62) – Kuhanje kosila pri teti (S5 T2 I63) – Pomoč teti v preostalem času ob študiju (S5 T2 I64) – Zapravljiva oseba (S5 T2 I74, S6 T2 I63) – Brez privarčevanega denarja (S5 T2 I80) – Zapravljanje vsega denarja (S6 T2 I64, S6 T2 I65) – Želja po osamosvajanju (S7 T2 I64) – Samostojnost od študija naprej (S7 T2 I66) – Strah ob morebitni porabi vsega denarja (S7 T2 I75) – Varčevanje štipendije (S7 T2 I80)
PRIORITETE FINANC	– Skrb za avtomobil (S1 T2 I40) – Denar porabljen za prehrano (S1 T2 I42) – Prisotnost želja po dodatnih dobrinah (S1 T2 I44) – Spoštovanje zasluženega denarja (S1 T2 I54, S1 T2 I55) – Vozovnica za vlak (S2 T2 I61, S5 T2 I78) – Daljše dnevne vožnje, namesto plačevanja stanovanja (S2 T2 I62) – Težka izbira, kaj je pomembnejše (S2 T2 I63) – Poraba denarja predvsem za hrano (S2 T2 I72, S2 T2 I81, S4 T2 I60, S7 T2 I68) – Poraba denarja za bivanje (S2 T2 I73, S2 T2 I82, S7 T2 I67) – Poraba denarja za osnovne stvari (S2 T2 I80, S7 T2 I76) – Kritje drugih življenjskih stroškov (S3 T2 I42) – Plačevanje položnice za telefon (S7 T2 I69)
POMOČ STARŠEV	– Možnost uporabe avtomobila staršev (S1 T2 I41) – Omogočanje finančne podpore staršev (S1 T2 I52, S2 T2 I64, S6 T2 I54, S6 T2 I67) – Življenje brez finančne podpore staršev (S1 T2 I53)

	– Dober finančni status staršev (S2 T2 I65, S6 T2 I66, S6 T2 I66, S7 T2 I60) – Neprijeten občutek ob pomoči staršev (S2 T2 I66) – Neprijeten občutek, sprejeti denar staršev v zameno za nič (S2 T2 I67) – Želja po osamosvojitvi za zmanjšanje finančnih stroškov staršev (S2 T2 I68, S7 T2 I63) – Potovanje s starši enkrat na leto (S2 T2 I76, S2 T2 I77, S3 T2 I48) – Starša sta plačevala bivanje (S3 T2 I41, S4 T2 I56) – Pomembnost pomoči staršev (S4 T2 I57) – Želja staršev po plačevanju bivanja (S4 T2 I58) – Pomoč staršev zaradi truda (S4 T2 I59) – Priprava na situacije s strani očeta kot policaja (S5 T2 I56) – Zahvala staršem (S6 T2 I53) – Omogočanje študija s strani staršev (S6 T2 I55) – Kupovanje nekaterih stvari s strani staršev (S6 T2 I59) – Drugačna slika v primeru bolj striktnih staršev (S6 T2 I68) – Vzgoja staršev o služenju denarja (S7 T2 I61)
DODATNE DOBRINE	– Zavedanje, da materialne stvari ne prinesejo zadovoljstva (S1 T2 I45) – Brez večjega zapravljanja (S1 T2 I46) – Občasno kupovanje oblačil (S1 T2 I47, S2 T2 I69, S4 T2 I61, S6 T2 I61, S7 T2 I69) – Kupovanje cigaret S1 T2 I48) – Omogočanje potovanj s prijateljicami (S1 T2 I49) – Omogočanje dodatnih dobrin zaradi dela (S1 T2 I50) – Dodatne dobrine kot nagrada sebi (S1 T2 I51) – Občasno kupovanje kozmetike (S2 T2 I70, S7 T2 I72) – Navada skromnosti in se ne posvečati urejanju (S2 T2 I71) – Obiski kina (S2 T2 I74) – Smučanje pozimi (S2 T2 I75) – Ponos ob nakupu računalnika z lastnim denarjem (S2 T2 I83) – Pohajanje okoli (S3 T2 I47) – Odhod s prijatelji v hribe z zasluženim denarjem (S3 T2 I49) – Porabljanje denarja za nematerialne stvari (S3 T2 I50) – Vložen denar v raziskovanje okolja (S3 T2 I51) – Širjenje obzorja z izleti (S3 T2 I52) – Izleti (S3 T2 I53, S5 T2 I77) – Občasne pijače s prijatelji (S3 T2 I54, S6 T2

	I62, S7 T2 I73) – Kupovanje malenkosti (S4 T2 I52) – Brez oddiha na počitnicah (S4 T2 I54) – Omogočanje ponovnih počitnic na morju sedaj po šestih letih (S4 T2 I55) – Poraba denarja za nepomembne stvari (S5 T2 I72) – Neustrezna poraba denarja tudi sedaj (S5 T2 I73) – Kosilo s prijateljicami (S5 T2 I75) – Nakupovanja (S5 T2 I76) – Stvari za lastno razvijanje (S1 T2 I43, S7 T2 I70) – Ob morebitnem ostanku denar namenjen za dodatne dobrine (S7 T2 I77)
--	---

ZAPOSLOITEV

PREHOD V ZAPOSLOITEV	– Hitra zaposlitev (S1 T3 I59, S6 T3 I80) – Zaposlitev v nekaj tednih po diplomiranju (S1 T3 I60) – Težek prehod iz izobraževanja v zaposlitev (S2 T3 I84) – Brez vednosti, kaj narediti (S2 T3 I85) – Opravljanje raznih del v prvem letu (S2 T3 I90) – Opravljanje del za določen čas (S2 T3 I91) – Opravljanje nadomeščanja (S2 T3 I92, S5 T3 I84) – Neuspehi ob iskanju zaposlitve (S2 T3 I93) – Stresno obdobje (S2 T3 I95) – Obupanost nad iskanjem dela (S2 T3 I96) – Pripravljenost sprejeti vsako delo (S2 T3 I97) – Pripravljenost sprejeti delo, ne glede na izobrazbo in svoje želje (S2 T3 I98) – Možnost za delo v domu po prijavi na zavod (S3 T3 I60) – Mogoča zaposlitev, zaradi odhoda socialne delavke v pokoj (S3 T3 I61) – Sreča pri opravljanju pripravništva (S4 T3 I63) – Sreča pri iskanju dela (S4 T3 I64, S4 T3 I92) – Pol leta od pripravništva do dela (S5 T3 I82) – Razpis za delo socialne delavke (S5 T3 I83) – Nadomeščanje porodniških dopustov (S5 T3 I85) – Pestro obdobje (S6 T3 I69) – Dolgo obdobje (S6 T3 I79, S7 T3 I86) – Trenutno brez zaposlitve (S7 T3 I81) – Opravljanje prostovoljnega dela (S7 T3 I82) – Trikrat tedensko prostovoljstvo (S7 T3 I83) – Čakanje na ustrezno zaposlitev (S7 T3 I84) – Udeležba na več razgovorih (S7 T3 I87)
----------------------	---

ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE	– Brez prijave na Zavodu za zaposlovanje (S1 T3 I61) – Zaposlitev izven razpisa delovnih mest (S1 T3 I62) – Prijava na zavodu za zaposlovanje (S2 T3 I86, S6 T3 I77) – Kontaktiranje z zavoda po nekaj mesecih (S2 T3 I87) – Usposabljanje na zavodu (S2 T3 I104) – Urejanje zavarovanj (S2 T3 I128) – Prijava za denarno socialno pomoč (S2 T3 I129) – Sledenje prostim delovnim mestom (S1 T3 I90, S2 T3 I130, S6 T3 I78, S6 T3 I105) – Pol leta prijave na zavodu za zaposlovanje (S3 T3 I59) – Malo razpisov v socialnem delu (S6 T3 I123) – Razpisi iz uprave (S6 T3 I124) – Razpisi v podjetništvu (S6 T3 I125) – Razpisi v organizaciji (S6 T3 I126)
DELOVNO MESTO	– Kljub zadovoljstvu ob delu s starejšimi pa delam na drugem področju (S2 T3 I7) – Delo izven področja skrbi za starejše ljudi (S2 T3 I11) – Zaposlitev v domu starejših (S3 T3 I6) – Začetek z osnovno plačo (S3 T3 I37) – Omogočanje napredovanja ob delu (S3 T3 I38) – Odvisnost napredovanja od delovnega okolja (S3 T3 I39) – Odvisnost napredovanja od lastne motivacije (S3 T3 I40) – Zaposlitev prek poznanstev (S1 T3 I63) – Delo v kadrovske službi (S1 T3 I64) – Delo na centru za socialno delo (S2 T3 I105, S4 T3 I65, S4 T3 I71, S5 T3 I81) – Kasnejše delo z odvisniki od prepovedanih drog (S2 T3 I106) – Delo pri socialni aktivaciji (S2 T3 I107) – Padec na osnovni plačni razred zaradi menjave dela (S2 T3 I109) – Predhodno višji plačilni razred na sociu zaradi položaja vodje (S2 T3 I110) – Želja dela na področju skrbi za starejše, v domu (S2 T3 I115) – Težava pri zaposlitvi v domovih zaradi pomanjkanja mest (S2 T3 I116) – Čas bo prinesel svoje (S2 T3 I117) – Potrebna menjava delovnega mesta na nekaj let (S2 T3 I118) – Enako delo prinaša skozi leta izgorelost (S2 T3 I119) – Delo ne sme postati rutina (S2 T3 I120) – Nevladna organizacija (S6 T3 I81) – Zaposlenost na društvu (S6 T3 I84) – Dnevno spremljanje razpisov (S7 T3 I85) – Prostovoljna oskrbovalka (S7 T3 I110)

	– Opravljanje vseh del (S7 T3 I111)
ČAS ZAPOSLOTITVE	– Eno leto (S1 T3 I65, S3 T3 I63) – Slabo leto (S5 T3 I86) – Pet mesecev (S6 T3 I83)
POGODBA O ZAPOSLOTVI	– Zaposlitev za nedoločen čas (S1 T3 I66, S1 T3 I69, S3 T3 I62, S4 T3 I73) – Predhodno pogodba za določen čas (S1 T3 I67, S4 T3 I72) – Podaljševanje pogodbe za določen čas (S1 T3 I68) – Pogodba za določen čas (S2 T3 I108, S6 T3 I82) – Olajšanje ob pogodbi za nedoločen čas (S3 T3 I64) – S pogodbo za nedoločen čas si zagotoviš delovno mesto (S3 T3 I65) – Negotovost v času pogodbe za določen čas (S3 T3 I66, S5 T3 I90) – Drugič podaljšana pogodba za določen čas (S5 T3 I87) – Iztek pogodbe za določen čas čez dva meseca (S5 T3 I88) – Upanje za pogodbo za nedoločen čas (S5 T3 I89)
ZADOVOLJSTVO Z DELOM	– Želja po delu v domu starejših (S2 T3 I12) – Odprte možnosti in priložnosti za prekvalificiranje na področje dela s starejšimi (S2 T3 I13) – Zadovoljstvo pri delu s starejšimi (S3 T3 I8) – Brez razmišljanja o menjavi dela (S1 T3 I76, S3 T3 I9, S5 T3 I96) – Zadovoljstvo s službo (S1 T3 I70, S3 T3 I13, S1 T3 I75, S3 T3 I67, S4 T3 I74, S5 T3 I101) – Dobro delovanje tima (S1 T3 I71) – Sproščeno delo (S1 T3 I72) – Razmišljanje o menjavi dela (S1 T3 I74, S2 T3 I114, S6 T3 I85, S6 T3 I96) – Denar ne prinese vedno zadovoljstva (S2 T3 I111) – Iskanje sebe in svojih želja za prihodnost (S2 T3 I112) – Razmišljanje o zadovoljstvu s trenutnim delom (S2 T3 I113) – Dnevno uživanje v delu (S3 T3 I70) – Prisotnost vzponov in padcev pri delu (S3 T3 I71) – Ključno je uživanje pri delu (S3 T3 I72) – Zadovoljstvo pri svetovalnem delu v razgovorih (S4 T3 I75) – Uresničenje želje po svetovalnem delu (S4 T3 I76) – Uresničenje želj iz študentskih let (S4 T3 I77) – Dobro je imeti rezervni načrt (S5 T3 I97) – Brez predstave o aktivnosti ob izgubi trenutnega dela (S5 T3 I98) – Ob izgubi dela, iskanje novega na drugem

	- centru (S5 T3 I99) – Želja po razvoju na delovnem mestu (S6 T3 I86) – Želja po napredovanju (S6 T3 I87) – Višje želje za naprej (S6 T3 I97) – Pozitivna izkušnja prostovoljstva (S7 T3 I112) – Izkušnja za vsakega socialnega delavca (S7 T3 I113) – Delo oskrbovalke da drugačen pogled na uporabnika (S7 T3 I114) – Bolj človeški pogled na uporabnika (S7 T3 I115) – Bližina z uporabniki (S7 T3 I116)
DELO IN IZOBRAZBA	– Na fakulteti pridobiš osnove (S6 T3 I15) – Grajenje znanja na osnovah (S6 T3 I16) – Vnovično prebiranje literature (S6 T3 I17) – Preverjanje teorije v praksi (S6 T3 I18) – Sprva razmišljanje, da delo ne ustreza izobrazbi (S1 T3 I81) – Spoznanje, da imata delo kadrovske službe in socialno delo veliko skupnih točk (S1 T3 I82) – Priprava vlog (S1 T3 I83, S6 T3 I94) – Vodijo se evidence odsotnosti, prevozov (S1 T3 I84) – Pripravljajo se analize in predlogi izobraževanj (S1 T3 I85) – Treba je imeti smisel za ljudi (S1 T3 I86) – Biti strpen, sočuten (S1 T3 I87) – Treba se je prilagajati, komunicirati in sodelovati z drugimi (S1 T3 I88) – Delo je v skladu z izobrazbo (S2 T3 I123, S3 T3 I77, S3 T3 I81, S5 T3 I102) – Prijava na razpise ob dosegu določene stopnje in vrste izobrazbe (S2 T3 I124) – Izbor modula mladih v času študija (S3 T3 I78) – Izbor modula na faksu nima povezave z zaposlitvijo (S3 T3 I79) – Delo na različnih področjih, ne glede na izbrani modul (S3 T3 I80) – Povezava dela s pridobljenim znanjem med študijem (S5 T3 I103) – Delo ni v skladu z izobrazbo (S6 T3 I91, S7 T3 I117) – Ne opravljanje poklica socialne delavke (S6 T3 I92) – Brez direktnega stika z uporabniki (S6 T3 I95) – Skrb za administracijo (S6 T3 I93) – Potreba po določenem začetku (S7 T3 I118)
PREDSTAVE O DELU	– Manj dela z uporabniki, kot je predstavljeno (S7 T1 I35) – Pred nastopom dela nekaj pomislekov z zadovoljstvom (S1 T3 I73) – Sproščenost zaradi dogovorjenega dela (S1 T3 I77)

	– Brez obremenitev zaradi dogovorjene zaposlitve (S1 T3 I78) – Strah pred zaposlitvijo (S1 T3 I79, S3 T3 I73, S4 T3 I84) – Strah pred razočaranjem (S1 T3 I80, S5 T3 I110) – Brez vednosti, kaj bo sledilo ob zaposlitvi (S2 T3 I121) – Brez predstave, kako bo (S2 T3 I122) – Mišljenje, da bo delo v domu iztočnica za naprej (S3 T3 I68) – Delo v domu kot pridobivanje izkušenj (S3 T3 I69) – Kot nov svet (S3 T3 I74) – Nepripravljenost na delo (S3 T3 I75) – Podobno kot delo na praksi (S3 T3 I76) – Boljša realnost kot v predstavi (S4 T3 I78) – Brez predstave o veliki količini pogovorov na CSD (S4 T3 I79) – Predstava, da se na CSD oddajajo le vloge (S4 T3 I80) – Dela je v realnosti veliko več (S4 T3 I81) – Treba je sodelovati z družinami (S4 T3 I82) – Treba je pomagati ljudem (S4 T3 I83) – Brez obremenjenosti ob trenutnem delu (S4 T3 I89) – Učenje vsak dan znova ob delu (S4 T3 I90) – Izkušnje prinesejo svoje (S4 T3 I91) – Enaka vizija pred zaposlitvijo (S5 T3 I104, S6 T3 I104, S7 T3 I94) – Ostajanje vizije kot pred zaposlitvijo (S5 T3 I105) – Težavnost pri iskanju zaposlitev v socialni (S7 T3 I93)
TRG DELA	– Informiranost o trgu dela preko aplikacije (S1 T3 I89) – Sledenje prostim delovnim mestom (S1 T3 I90, S6 T3 I106) – Veliko razpisov delovnih mest (S1 T3 I91) – Razpisi za delovna mesta, ki so nižje kvalificirana (S1 T3 I92) – Zahteve delodajalcev so vedno večje (S1 T3 I93) – Opažanje, da se delodajalci izogibajo zaposlovanju mladih (S1 T3 I94) – Strah delodajalcev pred konkurenco mladih (S1 T3 I95) – Nezanimanje za trg dela pred zaposlitvijo (S2 T3 I126) – Optimizem pred vstopom na trg (S2 T3 I133) – Prehod na trg dela z idejami in energijo (S2 T3 I134) – Šok zaradi realnega stanja na trgu dela (S2 T3 I135) – Sreča pri zaposlitvi (S3 T3 I82) – Visoka zaposljivost socialnih delavcev (S3 T3 I85)

	– Pomankanje delovnih izkušenj ob iskanju prve zaposlitve (S3 T3 I87) – Strah zaradi negotovosti dela (S4 T3 I85) – Strah pred sprejetjem s strani zaposlenih (S4 T3 I86) – Dileme pri sebi (S4 T3 I87) – Dileme glede kompetentnosti za delo v socialni (S4 T3 I88) – Zavedanje o pestrosti trga dela v socialni (S4 T3 I93, S5 T3 I106, S7 T3 I98) – Realen pogled nanj pred zaposlitvijo (S5 T3 I107) – Potrditev realnega pogleda ob iskanju dela (S5 T3 I108) – Brez večjih pričakovanj (S5 T3 I109) – Razmišljanje o delu, ko bo to namenjeno (S5 T3 I111) – Pridobitev dela ob želji za delo (S6 T3 I100) – Prvotno delo navadno ne ustreza izobrazbi (S6 T3 I101) – Prva zaposlitev navadno ne ustreza željam (S6 T3 I102) – Možnost kasnejše preusmeritve na drugo delovno mesto (S6 T3 I103) – Predavanje v okviru študija o trgu dela na zavodu za zaposlovanje (S7 T3 I95) – Oris situacije na zavodu za zaposlovanje (S7 T3 I96) – Oglasi za delo na drugem koncu Slovenije (S7 T3 I99) – Nepriročnost oddaljenih delovnih mest (S7 T3 I100)
AKTIVNA POLITIKA ZAPOSLOVANJA	– Seznanjenost z aktivno politiko zaposlovanja, vendar brez mnenja (S1 T3 I96, S4 T3 I94) – Vključenost v aktivno politiko zaposlovanja na zavodu (S2 T3 I88, S7 T3 I104) – Usposabljanje na zavodu (S2 T3 I89) – Srednja učinkovitost (S2 T3 I99) – Pridobitev izkušenj v treh mesecih (S2 T3 I100) – Brez plačanih prispevkov in delovne dobe (S2 T3 I101) – Brez možnosti opravljanja javnih del (S2 T3 I102) – Pomanjkanje delovnih izkušenj za večjo izbiro dela (S2 T3 I103, S3 T3 I87) – Nevključenost v aktivno politiko zaposlovanja (S3 T3 I88, S6 T3 I107) – Namesto vključitve iskanje dela (S3 T3 I89) – Vključenim je aktivna politika zaposlovanja pomagala (S3 T3 I90) – Osvojitve določenih kompetenc in spretnosti (S3 T3 I91, S5 T3 I113) – Brez znatne pomembnosti in uporabnosti vključitve (S3 T3 I92, S4 T3 I97, S6 T3 I108, S7 T3 I107) – Pridobitev informacij na predavanjih na

	Filozofski fakulteti (S4 T3 I96) – Zadovoljstvo z aktivno politiko zaposlovanja (S5 T3 I112, S5 T3 I117) – Učenje uporabe programa Excel (S5 T3 I114) – Hiter zaključek (S5 T3 I115, S7 T3 I105) – Trajanje v roku 3 mesecev (S5 T3 I116) – Izvajanje zaradi obveznosti zavoda (S7 T3 I106) – Delo zaposlenih z velikim odporom (S7 T3 I108) – Delo zaposlenih z nezanimanjem (S7 T3 I109)
--	---

PROBLEMI ZAPOSLOVANJA

VPLIV NA ZAPOSLOVANJE	– Pomembnost opravljenega strokovnega izpita (S2 T4 I51, S2 T4 I125, S6 T4 I110) – Bistvo je opravljeno pripravništvo (S3 T4 I33, S3 T4 I35) – Vsak dejavnik vpliva na zaposlitev (S1 T4 I97, S4 T4 I198) – Vpliva tudi sreča posameznika (S1 T4 I98, S3 T4 I93) – Pridobitev dela zaradi poznanstev (S1 T4 I99, S3 T4 I95, S7 T4 I119) – Velikokrat prevladajo delovne izkušnje posameznika (S1 T4 I100, S2 T4 I131, S2 T3 I136, S2 T3 I139, S3 T4 I94, S5 T4 I119, S6 T4 I109) – Znanje lahko pridobi vsak (S1 T4 I101) – Znanje se pridobi med izobraževanjem (S1 T4 I102) – Znanje se pridobi zaradi lastnega zanimanja (S1 T4 I103) – Pomanjkanje delovnih izkušenj (S2 T4 I94, S2 T3 I137, S3 T4 I86, S4 T4 I103, S6 T4 I111, S6 T4 I118, S7 T4 I89) – Pomembnost tudi izobrazbe in znanja (S2 T3 I138, S4 T4 I99) – Delodajalce zanimajo tvoja prejšnja delovna mesta (S2 T3 I140) – Delodajalca zanimajo delovne izkušnje (S2 T3 I141, S4 T4 I102, S4 T4 I110) – Delodajalca zanimajo predlogi sprememb, idej (S2 T3 I142) – Izgorelost (S2 T3 I156) – Premalo govora o izgorelosti (S2 T3 I157) – Izgorelost je vedno bolj pogosta (S2 T3 I158) – Prihod študentov s fakultet z znanjem, idejami in spremembami (S2 T3 I159) – Pregorelost študentov v želji po spremembah (S2 T3 I160) – Postaviti sebe na prvo mesto, ne uporabnika (S2 T3 I161)
-----------------------	--

	– Imeti svoj osebni prostor pred drugimi (S2 T3 I162) – Menjavanje služb med mladimi zaradi izgorelosti (S2 T3 I163) – Veliko pritiskov (S2 T3 I164) – Odhod prejšnje socialne delavke (S3 T4 I83) – Ob pravem času na pravem mestu (S3 T4 I84) – Razpisana mesta za določene poklice (S3 T4 I96) – Ob pošiljanju prošenj so določena mesta že zasedena zaradi predhodnih dogovorov (S3 T4 I97) – Opravljanje pripravništva na bodočem delovnem mestu (S4 T4 I100) – Dobro opravljeno pripravništvo (S4 T4 I101) – Necenjenost prakse ob iskanju dela (S4 T4 I105) – Težava nešteta prakse kot delovnih izkušenj enega leta (S4 T4 I107) – Postavljanje lastnih ovir, da ne zmoremo (S5 T4 I118) – Nekompetentnost v primerjavi z drugimi (S5 T4 I120) – Konkurenčnost drugih na razgovorih (S5 T4 I121, S6 T4 I112, S6 T4 I113) – Energija (S5 T4 I122) – Odnos (S5 T4 I123) – Strah pred mladimi (S6 T4 I114) – Zadržanost starejših do mladih (S6 T4 I115) – Prej sprejetje starejših oseb pred mladimi (S6 T4 I116) – Skrb delodajalcev zaradi mladosti (S6 T4 I117, S7 T4 I90) – Premalo odraslosti (S6 T4 I119) – Zmanjševanje motivacije ob neuspehih na razgovorih (S6 T4 I120) – Neizpolnjevanje pogojev za zaposlitev (S7 T4 I88) – Želja po otrocih (S7 T4 I91) – Koriščenje porodniškega dopusta pri ženskah (S7 T4 I92) – Opravljena diploma prej prinese zaposlitev kot magisterij (S7 T4 I102) – Stopnja magisterija zahteva višjo plačo (S7 T4 I103) – Brez vez in poznanstev (S7 T4 I120)
NEENAKOST PRI DELU	– Enakomerno razmerje med zaposlenimi po spolu (S1 T4 I104, S2 T3 I149, S5 T4 I125) – Ženske težje pridobijo zaposlitev (S1 T4 I105, S6 T4 I121) – Ženske težje napredujejo pri delu (S1 T4 I106) – Večje odgovornosti prevzamejo moški (S1

	T4 I107, S2 T3 I155, S7 T4 I129, S7 T4 I131, S7 T4 I130) – Odločanje prihaja s strani moških (S1 T4 I108) – Izboljševanje situacije glede neenakosti med spoloma (S1 T4 I109) – Več vključenosti žensk v procese dela (S1 T4 I110) – Ostaja še podrejenost žensk v primerjavi z moškimi (S1 T4 I111, S2 T3 I144) – Šok pri takratnem delu glede neenakosti, kljub manjšemu številu moških (S2 T3 I143) – Moškim je vse dovoljeno (S2 T3 I145, S7 T4 I135) – Dajanje žensk v nič (S2 T3 I146) – Nezaznavanje neenakosti pri drugih delih (S2 T3 I147) – Brez zaznavanja neenakosti zaradi ženskega kadra (S2 T3 I148) – Nevednost zakaj nastopi neenakost (S2 T3 I150) – Enako zaznavanja premoči moških s strani sodelavk (S2 T3 I151) – Neenakost traja že dlje časa (S2 T3 I152) – Moški počnejo, kar želijo (S2 T3 I153) – Nihče moškim ne oporeka (S2 T3 I154, S7 T4 I134) – Večinama ženski kader (S3 T4 I98, S4 T4 I112, S5 T4 I128, S7 T4 I125) – Kot moški v manjšini (S3 T4 I99, S4 T4 I111, S4 T4 I121, S5 T4 I129) – Prevladujoč ženski kader na drugih zaposlitvenih mestih v domu (S3 T4 I100) – Usmerjenost vodstva na moški kader ob iskanju novih bolničarjev (S3 T4 I101) – Iskanje moškega kadra za večje ravnesje med spoloma (S3 T4 I102, S7 T4 I124) – Prisotnost manjšega števila strokovnih delavcev na CSD (S4 T4 I113, S5 T4 I130) – Drugi zaposleni moški dela kot laični delavec (S4 T4 I114) – Laični delavec dela preko javnih del (S4 T4 I115) – Prepričanost, da je delo v sociali ženski poklic (S4 T4 I116, S5 T4 I131, S6 T4 I128) – Ženski poklic, ker je čuteča (S4 T4 I117, S5 T4 I132) – Ženski poklic zaradi razumevanja uporabnika (S4 T4 I118, S5 T4 I133, S6 T4 I129) – Mogoča iznajdljivost moških v sociali (S4 T4 I119) – Veljavnost, da so ženske v slabšem položaju v drugih sferah (S4 T4 I120) – Veliko govora o tej temi (S5 T4 I124) – Neenakost na vodilnih položajih (S5 T4
--	---

	I126) – Neenakost v politiki (S5 T4 I127) – Večji približek žensk v situacijah (S5 T4 I134) – Vednost s strani delodajalcev, ali se ženske čutijo dovolj sposobne (S6 T4 I122) – Določen poklic ustreza določenemu spolu (S6 T4 I127) – Velik prirast zaposlenih moških v VDC-ju (S7 T4 I121) – Prirast bolničarjev (S7 T4 I122) – Prirast fizioterapevtov (S7 T4 I123) – Vedno boljša sprejetost moških (S7 T4 I126) – Moč odvisna od posameznika (S7 T4 I127) – Večja spoštovanost žensk do moških (S7 T4 I128) – Ustvarjenje imena moških pri delu (S7 T4 I132) – Ustvarjanje mesta moških pri delu (S7 T4 I133) – Nihče moškim ne oporeka (S7 T4 I134)
--	---